

**NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO**

Rozbor hospodaření

**Národního pedagogického muzea a knihovny
J. A. Komenského
za rok 2017**

Obsah:

ČÁST A. ÚVODNÍ USTANOVENÍ	4
A.1 Údaje o zpracovateli	4
A.2 Pedagogické muzeum	5
A.2.1 <i>Sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a jejich uložení .....</i>	5
A.2.1.1 <i>Sbírkotvorná činnost, evidence sbírek .....</i>	6
A.2.1.2 <i>Inventarizace sbírek .....</i>	8
A.2.1.3 <i>Evidence pohybu sbírek, badatelé, poskytování odborných konzultací .....</i>	9
A.2.1.4 <i>Ochrana sbírek, konzervování, restaurování .....</i>	14
A.2.2 <i>Odborná a vědeckovýzkumná činnost .....</i>	15
A.2.2.1 <i>Příprava a realizace odborných konferencí .....</i>	15
A.2.2.2 <i>Zpracovávání scénářů výstav .....</i>	15
A.2.2.3 <i>Další vědecká, výzkumná a odborná činnost .....</i>	16
A.3 Pedagogická knihovna	18
A.3.1 <i>Základní informace o činnosti .....</i>	18
A.3.2 <i>Knihovní fond .....</i>	22
A.3.3 <i>Služby uživatelům .....</i>	24
A.3.3.1 <i>Studovny .....</i>	24
A.3.3.2 <i>Půjčování knih .....</i>	24
A.3.3.3 <i>Informační, referenční, reprografické a rešeršní služby .....</i>	24
A.3.3.4 <i>Centrum pro školní knihovny (CŠK) .....</i>	26
A.3.3.5 <i>e-PK .....</i>	26
A.3.3.6 <i>Centrální portál knihoven .....</i>	26
A.3.4 <i>Spolupráce s českými a zahraničními institucemi .....</i>	26
A.3.5 <i>Sukova studijní knihovna literatury pro mládež .....</i>	27
A.4 Oddělení IT	28
A.5 Výstavní, publikační, vzdělávací činnost a spolupráce se školami	29
A.5.1 <i>Výstavní činnost .....</i>	29
A.5.2 <i>Publikační činnost .....</i>	32
A.5.3 <i>Aktivity k historickým výročím .....</i>	34
A.5.4 <i>Spolupráce se školami .....</i>	35
A.5.4.1 <i>Vzdělávací pořady .....</i>	35
A.5.4.2 <i>Podpora čtenářské gramotnosti .....</i>	37
A.5.4.3 <i>Specializované webové stránky .....</i>	38
A.5.5 <i>Kulturně-vzdělávací a prezentační činnost .....</i>	38
A.5.5.1 <i>Prezentační činnost a spolupráce s médii .....</i>	39
A.5.5.2 <i>Ostatní kulturně-vzdělávací a prezentační aktivity .....</i>	40
A.5.6 <i>Účast pracovníků NPMK na odborných seminářích, konferencích, vzdělávacích a ostatních akcích .....</i>	42
A.5.7 <i>Rezortní projekty a digitalizace .....</i>	48
A.5.7.1 <i>Projekty .....</i>	48
A.5.7.2 <i>Digitalizace .....</i>	50
A.5.8 <i>Akreditovaný program .....</i>	51
A.6 Zahraniční spolupráce	51
A.7 Pokusné ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol	55
A.7.1 <i>Organizace odborných seminářů .....</i>	55
A.7.2 <i>Něformální hospitace .....</i>	55
A.7.3 <i>Propagace pokusného ověřování .....</i>	55
A.7.4 <i>Pokusné ověřování v NPMK .....</i>	56
A.8 Budování Památníku Hodonín u Kunštátu, jeho stálé expozice a předání Památníku Muzeu romské kultury	56
A.8.1 <i>Stavebně technické aktivity .....</i>	57
A.8.2 <i>Stálá expozice .....</i>	58
A.8.3 <i>Členství v IHRA .....</i>	58

A.8.4	<i>Propagace Památníku</i>	59
A.8.5	<i>Další aktivity související s budováním Památníku</i>	59
A.8.6	<i>Převod Památníku Hodonín u Kunštátu</i>	59
ČÁST B. KOMENTÁŘ K TABULKÁM		63
B.1	Údaje o zpracovateli (tabulka č. 1)	63
B.2	Celkové finanční prostředky organizace za hlavní činnost (tabulka č. 2)	64
B.2.1	<i>Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.1) (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)</i>	66
B.2.2	<i>Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.2) (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)</i>	66
B.3	Přehled o závazcích a pohledávkách (tabulka č. 3)	66
B.4	Přehled o čerpání účelových prostředků (tabulka č. 4)	67
B.5	Čerpání účelových prostředků – přehled o prostředcích spolufinancovaných z rozpočtu EU a ostatní zahraniční programy (tabulka č. 5)	68
B.6	Peněžní fondy (tabulka č. 6)	68
B.7	Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů (tabulka č. 7)	68
B.8	Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů (tabulka č. 8)	69
B.9	Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit	69
B.10	Provedení řádných a mimořádných inventarizací majetku a závazků	69
B.11	Pořádání mezinárodních konferencí a zahraniční aktivity	70
B.12	Investice	73
ČÁST C. TABULKY		77
PŘÍLOHY		78
Ukázky postupu restaurátorských prací		78
	<i>Komplexní restaurování třídní knihy</i>	78
	<i>Komplexní restaurování školního obrazu</i>	78
	<i>Čištění a konzervování školního obrazu</i>	79
Osnova akreditovaného programu		80
	<i>Současná literatura pro děti a mládež</i>	80
Seznam zkratk		81

Část A. Úvodní ustanovení

A.1 Údaje o zpracovateli

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK)¹ je státní příspěvkovou organizací přímo řízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tato organizace se člení na Pedagogické muzeum J. A. Komenského a Pedagogickou knihovnu J. A. Komenského.

NPMK je vědeckou paměťovou institucí, které se na centrální úrovni zabývá dějinami českého školství, pedagogiky, učitelstva a vzdělanosti v návaznosti na život, dílo a odkaz J. A. Komenského; věnuje se rovněž dokumentaci těchto oborů. Jeho součástí je rovněž veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského, která na centrální úrovni nabízí knihovnické služby z oboru pedagogiky a příslušných společenských věd vědeckým pracovníkům, učitelům, studentům a žákům. NPMK je v seznamu výzkumných organizací.

Sbírkový fond odborného historicko-pedagogického oddělení (pedagogické muzeum) tvoří podsbírky Knihy (fond je specializovaný na vývoj českého školství), Písemnosti a tisky (dokumenty a pozůstalosti osobností, dokumenty různých typů a druhů škol apod.), Archiv P. Pittra a O. Fierzové (česká a švýcarská část), Historická podsbírka (fondy školních obrazů, grafiky, umělecká sbírka, umělecké tisky), Mapy, Školní pomůcky a inventář (včetně lavic, tělocvičného náradí ap.), Fotografie. Muzeum se ve své odborné činnosti řídí *Zákonem č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy* a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 122/2000 Sb.) a dalšími předpisy Ministerstva kultury (zejména Vyhláškou č. 96/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ze dne 12. dubna 2013 a souvisejícími metodickými pokyny).

Veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského (sídlí na adrese Jeruzalémská 12, Praha 1) shromažďuje knihy a časopisy z pedagogiky a příbuzných oborů společenských věd. Její fond tvoří více než 500 tisíc svazků a obsahuje mj. knihy, periodika, elektronické dokumenty a mapy. Pedagogická knihovna je podle *Zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů (knihovní zákon)* specializovanou knihovnou se zaměřením na výchovu, vzdělávání, školství.

NPMK je členem Asociace muzeí a galerií ČR (AMG); Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP); Sdružení knihoven ČR (SDRUK). V roce 2017 se NPMK stalo členem Mezinárodní rady muzeí - ICOM (International Council of Museums). V souvislosti s budováním Památníku Hodonín u Kunštátu NPMK spolupracovalo s Mezinárodní aliancí pro připomínku holocaustu (International Holocaust Remembrance Alliance – IHRA).

Organizační struktura NPMK v roce 2017:

- 1) historicko-pedagogické odd.
- 2) veřejná pedagogická knihovna (Pedagogická knihovna J. A. Komenského)
- 3) ekonomicko-správní odd.
- 4) odd. IT
- 5) kulturně-vzdělávací oddělení
- 6) Památník Hodonín u Kunštátu.

Budování Památníku Hodonín u Kunštátu spadalo přímo do kompetence ředitelky NPMK. Budováním Památníku Hodonín u Kunštátu včetně expozice bylo NPMK

---

¹ PM JAK bylo státním resortním muzeem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy od r. 1991.

pověřeno usnesením vlády ČR č. 158 ze dne 2. března 2011 a předáním Památníku bylo NPMK pověřeno usnesením vlády ČR č. 665 ze dne 18. září 2017 (viz též níže).

V r. 2017 NPMK plnilo úkoly v hlavních oblastech kmenové činnosti, zejména v péči o sbírky, realizaci výstav a akcí v rámci kulturně vzdělávacích projektů.

V r. 2017 NPMK plnilo zejména tyto prioritní úkoly:

- 1) realizovalo projekt Pokusné ověřování: Vzdělávací programy paměťových institucí do škol (podrobně viz část A.7),
- 2) spoluorganizovalo významnou mezinárodní konferenci *Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku počtě Josefa Wünsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu*. Plzeň - Praha (Památník národního písemnictví a NPMK), 25.–27.4.2017,
- 3) plnilo usnesení vlády ČR ze dne 2. března 2011 č. 158 o změně usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu a poté usnesení Vlády ČR č. 665 ze dne 18. září 2017 o změně příslušnosti hospodařit s majetkem České republiky-Památník Hodonín u Kunštátu z Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského na Muzeum romské kultury (podrobně viz část A.8 – Budování Památníku Hodonín u Kunštátu),
- 4) odborná oddělení NPMK plnila úkoly vyplývající ze tří resortních projektů: 1. projekt *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek*; 2. *Retrokonverze lístkového katalogu hlavního fondu Pedagogické knihovny*; 3. *Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*,
- 5) zajišťovalo kulturně-vzdělávací aktivity v souladu materiálem *Významná historická výročí v letech 2014-2018*, č.j.: MSMT-10639/2014), zejména finalizaci prací k akcím k 100. výročí založení Československa (výstavy, doprovodné brožury, propagační předměty),
- 6) zahájilo přípravu národních oslav komeniologických výročí v letech 2020–2022 (zejména práce na připravované publikaci *Encyklopedie – J. A. Komenský, život, dílo, doba*).

A.2 Pedagogické muzeum

A.2.1 Sbírkotvorná činnost, péče o sbírky a jejich uložení

A.2.1.1 Péče o sbírky

Péče o sbírky se uskutečňovala v souladu s vnitřními předpisy NPMK. Zasedání Poradního sboru NPMK pro sbírkotvornou činnost se konaly 27.6.2017 a 28.11.2017.

V depozitářích (Lhota u Dolních Břežan a Horní Počernice, ul. Ve žlábku) byly prováděny pravidelné kontroly (monitorování klimatických podmínek – teploty a relativní vlhkosti) a odstraňovány případné nedostatky.

V roce 2017 byla sbírka NPMK aktualizována v Centrální evidenci sbírek (CES) ve dvou termínech (v červnu a říjnu 2017). V roce 2017 se pro zápis do CES začala využívat

aplikace CES on-line, v níž je zpracování časově náročnější. Proto byla zvolena aktualizace 3-4x ročně (nikoli 1-2x ročně), protože se pracuje s menším objemem dat a dochází k menší chybovosti. V CES je k 31.12.2017 zapsáno 39 815 položek.

A.2.1.1 Sbírkotvorná činnost, evidence sbírek

Oddělení muzea rozšiřovalo své sbírky v souladu se Zřizovací listinou NPMK o předměty a dokumenty z oblasti historie školství, učitelstva a vzdělanosti a další materiály dokládající vývoj a současný stav pedagogiky. Rozšiřování sbírek se děje jednak prostřednictvím darů, jednak nákupy (zejména z resortního projektu *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek*) a dále zpracováním dosud nezapsaných fondů. V r. 2017 NPMK evidovalo 920 přírůstků (tj. 1557 kusy) získaných nákupem, dary a evidováním nezpracovaných fondů.

Historická podsírka

1. st. evidence: 637 přírůstků (637 ks)

2. st. evidence: 5351 záznam²

Komentář:

Podsírka byla rozšiřována zejména nákupy (z projektu *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek*). Rozšířeny byly všechny fondy podsírky, tj. fondy umělecké sbírky, školních obrazů, umělecké grafiky, plakátů a tisků.

Za rok 2017 bylo zapsáno celkem 637 přírůstkových čísel.³

V rámci resortního projektu MŠMT byly opět zakoupeny chybějící, v současné době již velmi vzácné a těžko dostupné originály školních obrazů, především byly opět doplňovány soubory názorných obrazů ze zoologie, botaniky a obrazy historicko-dějepisné, převážně z přelomu 19. a 20. století. Do fondů Umělecké sbírky a Umělecké grafiky byly získány předměty dokumentující vzdělávání, školství a související s osobností J. A. Komenského.

Zápisy do 2. stupně evidence (tj. zápis i aktualizace již existujících karet) jsou prováděny včetně skenovaných/fotografovaných obrázků a jde jak o nové přírůstky, tak o nezpracované fondy.

Fotografie⁴

1. st. evidence: 71 přír.č. (515 ks)

2. st. evidence: 379 záznamů

Komentář:

Podsírka byla rozšiřována zejména koupí. Získáno bylo 71 přírůstkových čísel, tj. 515 kusů. Zápisy do 2. stupně evidence (tj. zápis i aktualizace již existujících karet) jsou prováděny včetně zařazování digitalizovaných fotografií.

Akviziční činnost se soustředila zejména na získávání pohlednic školních budov pro pokračující projekt o historii školních budov a akvizici materiálů z Podkarpatské Rusi pro připravované projekty s tématy školství na Podkarpatské Rusi.

² V celkovém počtu jsou zahrnuty i aktualizace stávajících záznamů a zapsání odepsaných položek (tj. vytvoření evidenčních karet předmětům vyřazeným ze sbírky). Část záznamů pořídila externí pracovnice (na DPP).

³ Přehled přírůstků v r. 2017:

- umělecká sbírka 8 inv. čísel
- školní obrazy-různé 624 inv. čísla
- umělecká grafika 5 inv. čísel

⁴ Kurátorka podsírky Fotografie navíc zpracovává za NPMK souhrnné materiály, včetně podkladů předkládaných na MŠMT (GP, PV apod.), vede agendu související s činností Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost aj.

Ze zajímavých přírůstků lze jmenovat ucelený soubor pohlednic a fotografií se školskou tematikou ze Sušicka či album dokumentující život školy řádu voršilek z Doks.

Knihy⁵

1. st. evidence: sbírková 95 přír. č. (288 kusů); příruční 54 kusy
2. st. evidence: sbírková 95 přír. č. (288 kusů); příruční 54 kusy

Komentář:

Fond sbírkové části knihovny i příruční knihovny byl rozšířen o dary a nákupy knih a periodik. Fond starých tisků byl obohacován převáděním starých tisků z fondu Pedagogické knihovny. Tento převod je uskutečňován v souvislosti se sjednocením a zkvalitněním péče o staré tisky v NPMK (na základě Příkazu ředitelky NPMK č. 6/2014).⁶

Cennými byly přírůstky do fondu školních sešitů. Jde o vzory sešitů od doby první republiky až do 90. let 20. století. Cenný je rovněž vzor sešitu z odborné školy tkalcovské („použité“ sešity jsou součástí posdsbírky Písemnosti a tisky).

Písemnosti a tisky⁷

1. st. evidence: 89 přírůstků
2. st. evidence: 462 záznamy

Komentář:

Sbírka byla rozšiřována dary a nákupy. Zpracovávány byly také doposud neevidované dokumenty ze starých fondů. Vedle běžných nákupů a darů rozvrhů, vysvědčení a žákovských knížek do sbírek přibyl například soubor sešitů z odborné školy tkalcovské v Ústí nad Orlicí nebo soubor dokumentů Společnosti Františka Bakuleho. Nejvýznamnějším letošním přírůstkem do sbírek je pozůstalost po Josefu Šimkovi st. (1855 – 1943), řediteli učitelských ústavů v Soběslavi, Kutné Hoře a Praze a po jeho synovi Josefu Šimkovi ml. (1888 – 1974), ministerském radovi a vedoucím referátu školství civilní správy Podkarpatské Rusi v Užhorodu.

Ve druhém stupni (systematická evidence) pokračovalo zejména zpracování rozsáhlého fondu malíře a ilustrátora Antonína Pospíšila (362 inv.č.) a fondu školních rozvrhů.

Školní pomůcky a inventář⁸

1. st. evidence: 15 přírůstků

Komentář:

Podsbírka se v roce 2017 rozšířila koupí, zejména prostřednictvím serveru AUKRO. V r. 2017 byla nejcenějším přírůstkem preparační krabice *Len setý*.

⁵ Kurátorka podsbírky Knihy je navíc pověřena vedením agendy CES (aplikace CES on-line), vedením evidence projektu „Záchrana“, agendou dražby na serveru Aukro aj.

⁶ Předávání starých tisků bude nadále pokračovat, protože při revizích v PK jsou dohledávány další svazky.

⁷ V depozitáři ve Lhotě pokračuje třídění velkého množství nezpracovaných materiálů, které byly v minulosti uloženy v depozitářích na Strahově a ve Sněženkové ulici nezpracované a zcela bez jakékoliv evidence. Materiály jsou ukládány do archivních krabic, označovány jmény osobností, kterým patřily a připraveny k podrobnému zpracování v programu Bach.

⁸ Kurátor podsbírky byl pověřen dokončením expozice Památník Hodonín u Kunštátu v souvislosti rozhodnutím vlády ČR o předání Památníku Hodonín u Kunštátu Muzeu romské kultury.

Mapy⁹

Komentář:

Podsbírka v r. 2017 nebyla rozšiřována, byla zahájena mimořádná inventarizace po přestěhování do nového depozitáře v Horních Počernicích.

Archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové

1. st. evidence: 13 přírůstků

2. st. evidence: 146 záznamů (fotoarchiv)

Komentář:

Sbírkový fond byl v roce 2017 rozšiřován dary a nákupem knih ze současné produkce (10 přírůstků). Sbírkový fond v r. 2017 obohatili tito pamětníci a spolupracovníci Přemysla Pittra a Olgy Fierzové:

- M. Mařasová (žije ve Švýcarsku) - materiály, které se vztahují k rodině O. Fierzové (cca 1000 ks),
- paní Šimová, vdova po bývalém „milíčovském“ dítěti Arnoštu Šimovi (fotografie rodiny a obězníky rozesílané při příležitosti oslav založení Milíčova domu),
- Titus Zelený - mj. pohlednice s fotografií zámku Štířín s příležitostným razítkem ke 100. výročí narození PP a 50. výročí zahájení „akce zámky“ a známkou s portrétem P. Pittra, a také dopis spolupracovnice P. Pittra D. Štěpánkové o zdravotní péči poskytované dětem během humanitární „akce zámky“.

K nejzajímavějším přírůstkům do sbírkové knihovny patří kniha amerického historika R. Gragga s titulem *My brothers' keeper* o křesťanech, kteří podporovali či zachránili Židy v období holocaustu. Na základě spolupráce s APP je jedna z kapitol knihy věnována P. Pittrovi.

Práce ve sbírkovém fondu APP pokračovala zpracováním fotoarchivu.

A.2.1.2 Inventarizace sbírek

V r. 2017 nadále probíhala inventarizace sbírek dle *Plánu inventarizace sbírkových fondů NPMK, Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2* k tomuto Plánu. Plán inventarizace je plněn přiměřeně. Kurátoři podsbírek průběžně plní mimořádné úkoly (např. nové úkoly spojené s budováním Památníku Hodonín u Kunštátu aj.).

V **Historické podsbírce** bylo v r. 2017 zrevidováno celkem 2370 inv. č. (2440 ks) z fondu školních obrazů. Konkrétně byly zrevidovány tyto fondy: O VII/a-zoologie (1454 inv.č., tj. 1454 ks) a O VII/b (916 inv. č./986 ks. V roce 2017 byla navíc realizována mimořádná inventarizace po přestěhování fondu školních obrazů do nového depozitáře v Horních Počernicích, ul. Ve žlábku 1849/2A, kdy bylo zrevidováno 1359 ks.

Revize probíhá zároveň s čištěním a restaurováním sbírkových předmětů.

V podsbírce **Knihy** byla v roce 2017 provedena inventarizace fondu 31-Divadlo, film, rozhlas, televize, besídky (75 inv. č., tj. 81 ks), pokračovala inventarizace fondů 23-Školství základní a 32-Dětská beletrie.

Celkem bylo v r. 2017 inventarizováno 476 inv. č. Během inventarizací byly pro všechny inventarizované předměty vytvořeny nové evidenční karty v programu BACH.

---

⁹ viz pozn. č. 8.

V podsbírce **Písemnosti a tisky** byla realizována inventarizace fondu č. 1017-školní budovy (35 inv. č.) a fondu č. 1018-zdravověda (17 inv. č.). Pokračovala inventarizace fondu LM-Ligy lesní moudrosti,¹⁰ bylo zinventarizováno dalších 150 inventárních čísel. Celkem bylo inventarizováno 202 inv. č.

V podsbírce **Školní pomůcky a inventář** byla v roce 2017 zahájena mimořádná inventarizace po přestěhování podsbírky do nového depozitáře v Horních Počernicích, ul. Ve žlábku 1849/2A.

V podsbírce **Mapy** byla v roce 2017 zahájena mimořádná inventarizace po přestěhování podsbírky do nového depozitáře v Horních Počernicích, ul. Ve žlábku 1849/2A.

A.2.1.3 Evidence pohybu sbírek, badatelé, poskytování odborných konzultací

V souladu s platnou zřizovací listinou a v návaznosti na Plán činnosti na r. 2017 poskytovali správci všech podsbírek oddělení muzea služby badatelům (celkem 47 badatelů během 72 návštěv) a zajišťovali jim příslušné zázemí. Muzeum spolupracovalo též s dalšími subjekty na základě jejich žádostí.

Konkrétně se jednalo o tyto činnosti:

Historická podsbírka

11 badatelů

Komentář:

Badatelé studovali zejména fond školních obrazů pro výstavní a publikační účely. Bylo jim zpřístupněno na 360 předmětů (fyzicky i v elektronické podobě). Pro badatele byly provedeny předběžné rešerše. Konkrétně:

- Městské muzeum a galerie Polička - Školství na přelomu 19. - 20. stol. (81 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové - zdravotní věda (50 ks)
- Muzeum T.G.M. v Lánech - téma T.G. Masaryk (4 ks)
- Národní muzeum - *Česko-slovenská a Slovensko-česká výstava* (27 ks)
- J. Plešingerová - diplomová práce (86 ks)
- badatel Z. Čížmár, Brno - téma víno, vinobraní (37 ks)
- Š. Rábová, Univerzita Pardubice, dipl. práce - téma tuberkulóza (21 ks)
- Doc. PhDr. J. Keparťová CSc. Katedra dějin a didaktiky dějepisu Ped. fakulty UK - monografie *Vymyšlená Ithaka* (1ks)
- Nakl. Karolinum, prof. M. Lenderová, kniha *Z dějin české každodennosti* (15 ks)
- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích - výstava k Velikonocům (39 ks)

Pro pracovníky NPMK byly provedeny tyto rešerše:

- výběr pro chystanou výstavu *I. republika* (21 ks)

Jednorázové reprodukční právo bylo poskytnuto těmto subjektům:

- Národní muzeum - České muzeum hudby, výstava: *Hudba a pohádka* (4 ks)
- Petra Plešingerová, diplomová práce (84 ks)

---

¹⁰ Liga lesní moudrosti je organizace podobná skautingu, která vychovává mládež v duchu zálesáctví. Její tradice sahá v českých zemích až do roku 1912. Fond obsahuje dokumenty, korespondenci.

- Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, odborná publikace, Milena Lenderová: *Z dějin české každodennosti* (15 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové, odborná publikace: *Velká vizita* (2 ks)
- Šárka Caitlin Rábová, Česká Třebová, disertační práce: *Etablování sociální choroby - tuberkulóza a společnost* (18 ks)
- Regionální muzeum Mělník, výstavy: *Dykův kraj na historických pohlednicích a Mělník na cestě k 28. říjnu* (4 ks)
- Pedagogická fakulta UK, pro časopis *Marginalia historica* č. 2/2016 (5 ks)
- Filosofický ústav AV ČR, monografie: *Vymyšlená Ithaka. Recepte antické mytologie v české kultuře* (1 ks)
- Knihovna Rakvice, k výstavě *Hurá do školy s Marií Terezií* (7 ks)

Z Historické podsbírky bylo zapůjčeno celkem 126 předmětů pro:

- MŠMT, Praha 1; nádvoří objektu Karmelitská 7 – *Jan Štursa: socha J. A. Komenského (bronz)* (od r. 2014 do r. 2024)
- MŠMT, Praha 1; reprezentační prostory Karmelitská 5 - *Igor Kitzberger: J. A. Komenský* (do 31.12.2017)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové; výstava *Velká vizita* (30 předmětů)
- Muzeum Brněnska-Muzeum ve Šlapanicích; výstava *Hurá do školy!* (43 předměty) - z r. 2016
- Národní muzeum - České muzeum hudby; výstava *Hudba a pohádka* (5 předmětů)
- Městské muzeum Mariánské Lázně; výstava *Hurá do školy!* (46 předmětů)

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy má dlouhodobě zapůjčenou *Blaťáckou plenu* (pomocný fond).¹¹

Fotografie

6 badatelů

Komentář:

Badatelé vesměs požadovali rešerše z fondu pro účely výstavní, vědecké, studijní a publikační. Z větší části šlo o sjednání Dohody o udělení jednorázového reprodukčního práva:

- Karel Rýdl, Filosofická fakulta Univerzity Pardubice, monografie: *Jan Amos Komenský a východní Čechy* (1 ks)
- Tomáš Kasper, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TUL: doprovod k přednášce na konferenci *Učitelé - cestovatelé* (30 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové, odborná publikace: *Velká vizita* (17 ks)
- Petra Plešingerová, diplomová práce (2 ks)
- Nakladatelství a knihkupectví Kalich, publikace, Eliška Vlasáková: *V tichu a skrytu - Fedor Krch, pedagog a člověk* (4 ks)
- Knihovna Rakvice, k výstavě *Hurá do školy s Marií Terezií* (7 ks)

¹¹ Kurátorka Historické podsbírky spravuje zároveň Pomocný fond. K 31.12.2017 je v Pomocném fondu zapsáno 83 ev. č., tj. 187 ks.

Na výstavě NPMK *Historie školních budov. Od tereziánských reforem po současnost* je reprodukováno 229 fotografií a ve stejnojmenné publikaci 90 fotografií, pro výstavy *Nová škola v nové republice* a *Tady nová republika* a doprovodné brožurky bylo vybráno 26 fotografií.

Knihy

12 badatelů (28 návštěv)

Komentář:

Badatelům byly během návštěv zpřístupněny 303 svazky. Zájem badatelů se soustředil např. na problematiku československého školství v 50. letech 20. století, tematiku tuberkulózy jakožto sociální choroby, osobnosti Jaroslava Foglara či Františka Kožíška. Dále bylo poskytnuto 10 konzultací o dějinách školství a jejich zpracování, dostupnosti pramenů a literatury.

Pracovníkům NPMK bylo poskytnuto 136 výpůjček.

Z podsbírkou Knihy bylo zapůjčeno celkem 157 předmětů pro:

- Muzeum východních Čech v Hradci Králové; výstava *Velká vizita* (17 předmětů)
- Muzeum Brněnska-Muzeum ve Šlapanicích; výstava *Hurá do školy!* (71 předmět) - z r. 2016
- Městské muzeum Mariánské Lázně; výstava *Hurá do školy!* (69 předmětů).

Písemnosti a tisky

9 badatelů (16 návštěv)

Komentář:

Zájem badatelů se soustředil zejména na fondy Františka Bakuleho, Václava Příhody, Anny Hlavaté - Pokorné a na Ligu lesní moudrosti. Mezi badateli byli jak studenti vysokých škol a doktorandi, tak vysokoškolské pedagogové a zájemci z řad širší veřejnosti.

Fond OMEP v r. 2017 studován nebyl.¹²

Pro publikační účely bylo uděleno jednorázové reprodukční právo těmto subjektům:

- Liga lesní moudrosti, monografie: Tomáš Studenovský: *Rebel v oblacích. Miloš Seifert - život a dílo* (71 ks)
- Česká televize, pořad o *Aloisi Rašínovi* (2 ks)
- Nakladatelství Zdeněk Bauer, publikace Zdeněk Bauer: *Klub zvědavých dětí* (5 ks)

Z podsbírkou Písemnosti a tisky bylo zapůjčeno celkem 57 předmětů pro:

- Městské muzeum Čáslav; výstava *Vysvědčení v proměnách času* (19 předmětů)
- Muzeum Brněnska-Muzeum ve Šlapanicích; výstava *Hurá do školy!* (19 předmětů) - z r. 2016
- Městské muzeum Mariánské Lázně; výstava *Hurá do školy!* (19 předmětů).

---

¹² Fond OMEP (a fond Archiv dějin učitelstva) jsou zařazeny v podsбірce Písemnosti a tisky, ale jsou spravovány kurátorem podsbírek Mapy a Školní pomůcky.

Školní pomůcky a inventář

Pro výstavní a publikační účely bylo uděleno jednorázové reprodukční právo Knihovně Rakvice, výstava *Hurá do školy s Marií Terezií !* (7 ks).

Z podsbírký Školní pomůcky a inventář bylo zapůjčeno celkem 65 předmětů pro:

- Muzeum východních Čech v Hradci Králové; výstava *Velká vizita* (3 předměty)
- Muzeum Brněnska-Muzeum ve Šlapanicích; výstava *Hurá do školy!* (23 předměty) - z r. 2016
- Městské muzeum Mariánské Lázně; výstava *Hurá do školy!* (25 předmětů)
- Slovanské gymnázium Olomouc; výstava k *150. výročí založení gymnázia* (14 předmětů).

Mapy

Z podsbírký Mapy byly vybrány dvě mapy (z toho jedna v elektronické podobě) na výstavě *Nová škola v nové republice a Tady nová republika*.

Archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové

(česká a švýcarská část)

Komentář:

9 badatelů (11 návštěv)

Badatelé se soustředili zejména na tematiku pedagogické a vychovatelské práce Ferdinanda Krcha.

Pro publikační účely bylo uděleno jednorázové reprodukční právo těmto subjektům:

- Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové, pro elektronický časopis *Dobré zprávy* (8 ks)
- Jakub Krček, vědecká studie: *Historie zámku Kamenice* (12 ks)
- Sabine Dittrich, SRN, článek v historickém časopise o *Olze Fierzové* (8 ks)
- Nakladatelství a knihkupectví Kalich, publikace, Eliška Vlasáková: *V tichu a skrytu - Fedor Krch, pedagog a člověk* (20 ks).

Archiv dále poskytoval rešeršní služby veřejným i soukromým subjektům. Na vyžádání příbuzných žijících v Izraeli bylo zahájeno pátrání po různých osobách:

- **Josef Kapel** žádal o pátrání po dětech Biancy Yarush, dcery Franczeka Yarushe, se kterou se jeho otec seznámil během pobytu v Praze, krátce po osvobození z koncentračního tábora Flossenbürg, kde poznal jejího otce.
- **Jehuda Bacon** se obrátil na APP s žádostí o pomoc při plnění slibu, který dal v roce 1943 umírajícímu spoluvězni v Osvětimi.

Pátrání probíhalo formou archivního výzkumu v řadě archivů a institucí (Národním archivu, Vojenském ústředním archivu-Vojenském historickém archivu, Státním okresním archivu ve Zlíně a Městském úřadě v Uherském Hradišti) a formou dotazování pamětníků. O výsledcích pátrání byli informováni J. Bacon a příbuzní J. Kapela v Izraeli.

Archiv rovněž odborně průběžně spolupracoval se členy Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové.

Mateřské škole *Milíčův dům*, Praha 3, bylo dlouhodobě (od r. 2014 do r. 2019) zapůjčeno 8 předmětů pro expozici *Pracovna P. Pittra*.

Využití sbírkových předmětů NPMK – zápůjčky muzeím v ČR (souhrn)

- MŠ Milíčův dům, Praha 3; expozice *Pracovna P. Pittra* (8 předmětů, od r. 2014 do r. 2019)
- MŠMT, Praha 1; nádvoří objektu Karmelitská 7 – *Jan Štursa: socha J. A. Komenského (bronz)* (od r. 2014 do r. 2024)
- MŠMT, Karmelitská 5, Praha 1 - reprezentační prostory objektu; *Igor Kitzberger: J. A. Komenský* (do 31.12.2017)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové; výstava *Velká vizita* (50 předmětů)
- Městské muzeum Čáslav; výstava *Vysvědčení v proměnách času* (19 předmětů)
- Muzeum Brněnska-Muzeum ve Šlapanicích; výstava *Hurá do školy!* (159 předmětů, z toho 2 z pomocného fondu) - z r. 2016
- Národní muzeum - České muzeum hudby; výstava *Hudba a pohádka* (5 předmětů)
- Městské muzeum Mariánské Lázně; výstava *Hurá do školy!* (162 předměty, z toho 3 z Pomocného fondu)
- Slovanské gymnázium Olomouc; výstava k 150. výročí založení gymnázia (14 předmětů).

Z fondu PK bylo zapůjčeno 19 knih pro výstavu *Broučci Jana Karafiáta* (Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě, Galerie Slováckého muzea v Uherském Hradišti) - z r. 2016, 33 knihy pro výstavu *Tichá pošta* (Česká pošta-Poštovní muzeum) a trvá dlouhodobá zápůjčka 9 knih (od r. 2014 do r. 2019) do stálé expozice *Valdštejnové na Třebíči* v Muzeu Vysočiny Třebíč.

Celkem bylo z fondů NPMK zapůjčeno 480 předmětů.¹³

Dále bylo pro výstavní a publikační účely poskytnuto jednorázové právo pro využití 327 reprodukcí snímků:

- Liga lesní moudrosti, Tomáš Studenovský, monografie: *Rebel v oblacích. Miloš Seifert - život a dílo.* (71 ks)
- Karel Rýdl, Filosofická fakulta Univerzity Pardubice, monografie: *Jan Amos Komenský a východní Čechy* (1 ks)
- Výbor dobré vůle - Nadace Olgy Havlové, pro elektronický časopis *Dobré zprávy* (8 ks)
- Tomáš Kasper, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TUL: doprovod k přednášce na konferenci *Učitelé - cestovatelé* (30 ks)
- Národní muzeum - České muzeum hudby, výstava: *Hudba a pohádka* (4 ks)
- Jakub Krček, vědecká studie: *Historie zámku Kamenice* (12 ks)
- Muzeum východních Čech v Hradci Králové, odborná publikace: *Velká vizita* (17 ks)
- Petra Plešingerová, diplomová práce (84 ks)

---

¹³ Z fondu muzea bylo zapůjčeno 414 sbírkových předmětů, z toho 10 dlouhodobě, 5 předmětů z pomocného fondu. Z fondu PK 61 předmětů, z toho 9 dlouhodobě.

- Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, odborná publikace, Milena Lenderová: *Z dějin české každodennosti* (15 ks)
- Sabine Dittrich, SRN, článek v historickém časopise o *Olze Fierzové* (8 ks)
- Šárka Caitlin Rábová, Česká Třebová, disertační práce: *Etablování sociální choroby - tuberkulóza a společnost* (18 ks)
- Regionální muzeum Mělník, výstavy: *Dykův kraj na historických pohlednicích a Mělník na cestě k 28. říjnu* (4 ks)
- Pedagogická fakulta UK, pro časopis *Marginalia historica* č. 2/2016 (5 ks)
- Česká televize, pořad o *Aloisi Rašínovi* (2 ks)
- Nakladatelství a knihkupectví Kalich, publikace, Eliška Vlasáková: *V tichu a skrytu - Fedor Krch, pedagog a člověk* (20 ks)
- Filosofický ústav AV ČR, monografie: *Vymyšlená Ithaka. Recepce antické mytologie v české kultuře* (1 ks)
- Knihovna Rakvice, k výstavě *Hurá do školy s Marií Terezií* (22 ks)
- Nakladatelství Zdeněk Bauer, publikace Zdeněk Bauer: *Klub zvědavých dětí* (5 ks)

A.2.1.4 Ochrana sbírek, konzervování, restaurování

Na restaurátorském úseku v r. 2017 pracovali tři restaurátoři na poloviční úvazek. Restaurátoři průběžně monitorovali stav klimatických podmínek (teplota a relativní vlhkost) v budově NPMK, v depozitářích (Ve žlábku 1849/2A, Horní Počernice; Lhota u Dolních Břežan) a stav plísni v těchto objektech. Rovněž byl sledován fyzický stav sbírkových předmětů zejm. ve stálé expozici muzea (čištění předmětů ve „staré tělocvičně“), depozitářích muzea a byly podávány odborné zprávy k tomuto sledování. Výsledky byly konzultovány s kurátory sbírkových fondů. Průběžně byla prováděna odborná metodická činnost v oblasti restaurování a uchovávání papíru, dále byly zpracovávány restaurátorské zprávy včetně fotodokumentace k provedeným pracím na jednotlivých sbírkových předmětech (knihy, písemnosti, školní obrazy, fotografie, mapy).

Celkem bylo vlastními kapacitami v r. 2017 restaurováno a konzervováno (vyčištěno a vyspraveno) 455 předmětů, z toho 58 svazků z fondu Pedagogické knihovny. Konkrétní příklady restaurátorských postupů jsou uvedeny v příloze.

V rámci resortního projektu *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek* (projekt *Záchrana*) bylo zakoupeno: 124 přírůstkových čísel (sbírkové předměty), dále prostředky pro ukládání sbírek a pro restaurátorskou dílnu, bylo vyrobeno 56 obalů na staré tisky a zadáno externí restaurování 7 sbírkových předmětů a digitalizace školních filmů.¹⁴

Historická podsírka

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno, očištěno a konzervováno 349 školních obrazů, konkrétně: 13 zrestaurováno, 336 konzervováno. Externě bylo restaurováno 6 školních obrazů.

Fotografie

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno 5 fotografií a konzervováno 20 fotografií.

Mapy

Muzejnými restaurátory byla restaurována 1 mapa.

¹⁴ Viz též část A.5.7 Resortní projekty a digitalizace.

Písemnosti a tisky

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno 6 třídních knih a 1 školní sešit s početními úlohami z 1. poloviny 19. století, konzervován byl 1 předmět. Externě byla restaurována prezentační tabule Bakulova ústavu.

Ve spolupráci s Archivem hl. m. Prahy byly zdigitalizovány 3 školní kroniky.

Knihy

Muzejnými restaurátory bylo restaurováno 9 knih a 4 brožury, konzervována byla 1 kniha. Bylo zhotoveno 56 speciálních nekyselých obalů na staré tisky.

A.2.2 Odborná a vědeckovýzkumná činnost

Odborná a vědecko výzkumná činnost byla realizována průběžně v rámci různých oblastí. Činnost je projednávána s *Vědeckou radou NPMK*.

A.2.2.1 Příprava a realizace odborných konferencí

Mezinárodní konference *Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku poctě Josefa Wünsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu*

Plzeň (Západočeské muzeum v Plzni), Praha (Památník národního písemnictví, NPMK), 25.–27.4.2017

Symposium bylo realizováno ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví, Katedrou dějin a didaktiky dějepisu a Katedrou hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, Západočeským muzeem v Plzni a Katedrou pedagogiky a psychologie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Vedle samotného symposia proběhla také výstava *Josef Wunsch. Učitel-cestovatel-spisovatel*, kterou připravil kolektiv pracovníků Pedagogické fakulty UK v čele s doc. Janou Keparťovou; NPMK spolupracovalo na grafické verzi výstavy a její instalaci. Dále byly ve spolupráci s firmou Geofun připraveny dvě hry, z nichž hru o školních budovách (navázanou na výstavu se stejným tématem) připravila M. Šustová. Na sympoziu přednesli pracovníci NPMK tyto příspěvky:

- *Švýcarské inspirace učitele Antonína Kessla* (M. Šustová); příspěvek vycházel z analýzy sbírkového předmětu NPMK;
- *Emanuel Lippert, vynikající znalec zahraničního školství a propagátor českého školství a kultury v cizině* (J. Bartošová)
- *Balkanista a skaut Antonín Stránský (1890–1945): vědecká a pedagogická činnost zapomenutého učitele* (J. Šimek a prof. J. Linda, Bělehradská univerzita).

Cílem symposia bylo nejen poukázat na propojení historických událostí a jejich geografické konkretizace, ale také upozornit na osobnosti vzdělavatelů, kteří přinášeli svými cestami za hranice města, země, regionu či kontinentu nová poznání.

A.2.2.2 Zpracovávání scénářů výstav

V roce 2017 byly zpracovány scénáře na tyto výstavy:

- *Nová škola v nové republice* a *Tady nová republika* (dokončení scénáře a realizace výtvarné podoby výstav a doprovodných brožurek ve spolupráci s grafikem).

A.2.2.3   Další vědecká, výzkumná a odborná činnost

V r. 2017 byly pracovníky NPMK zpracovávány tyto odborné a výzkumné úkoly:

- Výzkum v souvislosti s přípravou odborné publikace *J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění* ve spolupráci s vydavatelstvím Academia. (PhDr. M. Pánková)
- Historie školních budov
NPMK si vytkló za cíl zpracovat v dlouhodobém horizontu komplexně téma historie školních budov. Prvním krokem k celkovému zpracování tématu se stala výstava „*Historie školních budov. Od tereziánských reforem po současnost*“, která trvala do srpna 2017 (otevřená byla na podzim 2016). Při této příležitosti byla vydána i stejnojmenná publikace, která představuje problematiku školních budov z hlediska dějin školství a jako taková je vůbec první prací svého druhu v naší odborné literatuře. Národní pedagogické muzeum zároveň na svém webu spustilo interaktivní mapu školních budov (npmk.cz/skolnibudovy), jejímž prostřednictvím se může do dokumentace podoby školních budov zapojit široká veřejnost (ať už jednotlivci nebo žáci a studenti, kteří zpracují historii „svojí“ budovy, případně i odborná veřejnost – specialisté na dějiny školství). Interaktivní mapa bude fungovat i po skončení výstavy, cílem je zdokumentovat pokud možno všechny školní budovy v ČR. NPMK přímo oslovuje širokou veřejnost i školy, klíčová ale bude institucionální spolupráce s paměťovými institucemi (místní vlastivědná muzea, státní archivy) a Českou školní inspekcí, které pomůžou při shromažďování dokumentace k budovám škol.
Kromě průběžného doplňování mapy školních budov bude probíhat odborné zpracování různých dílčích témat z dané problematiky (budovy pokusných škol, výzdoba školních budov, budovy menšinových škol, budování školské sítě na Podkarpatské Rusi v meziválečném období), které budou zpracovány formou odborných studií (případně samostatných monografií) a publikovány v odborných časopisech zaměřených na dějiny školství (zpracování výše uvedených témat je rozvrženo do roku 2022, hlavními zpracovateli budou odborní pracovníci NPMK, příp. ve spolupráci s odborníky z akademického prostředí). (PhDr. J. Šimek, Ph.D.)
- Byla realizována závěrečná fáze projektu *Školákem ve válečných letech 1938-1945* ve spolupráci s Památkem Terezín a Institutem Tereziánské iniciativy. Cílem projektu bylo přiblížit žákům a studentům každodenní realitu Protektorátu Čechy a Morava prostřednictvím školního prostředí. Projekt vyvrcholil výstavou v prostorách Pedagogické fakulty UK od 15.3. do 8.5.2017. (Mgr. M. Šustová)
- Byl realizován archivní výzkum na předpokládaný projekt *Přemysl Pitter a pomoc ohroženým dětem 1938–1948*. Cílem bádání bylo prozkoumat jednak možnost spolupráce P. Pittra s *Ústavem pro péči o uprchlíky při Ministerstvu sociální péče* při nedobrovolném odchodu z pohraniční v letech 1938–1939, jednak možnost využití osobní korespondence P. Pittra s přáteli, jejichž osobní pozůstalosti se dochovaly. V rámci výše zmíněného výzkumu byly navštíveny několikrát Národní Archiv (fond Ministerstvo práce a sociální péče - repatriace 1938–1951) a Literární archiv Památníku národního písemnictví (fondy Ctibor Bezděk a Valentin Bulgakov). Zároveň probíhalo bádání uvnitř APP a byl navázán kontakt s hnutím Společnost přátel (Kvakeři), vše za účelem zjištění dalších možných pramenů týkajících se spolupráce P. Pittra s dalšími (nevládními) organizacemi.
- Pokračovala odborná spolupráce při vypracování a aktualizace hesel pro komeniologickou encyklopedii *Encyclopaedia Comeniana* (ve spolupráci s komeniologickými odborníky z ČR a zahraničí). (PhDr. Markéta Pánková)

- Byl vypracován posudek na článek *Polské školství v regionu Těšínského Slezska v 19. a na počátku 20. století* v rámci recenzního řízení časopisu *Historia scholastica*. (Mgr. J. Bartošová)
- Byl vyhotoven posudek pro periodikum *Cornova* na článek *Organizace tisku učebnic v Čechách. Přizpůsobení jedné tereziánské reformy*. (Mgr. M. Šustová)
- Byla vypracována recenze na článek PhDr. Mileny Secké, *Didaktické obrazy v Náprstkově muzeu* pro časopis *Annals of the Náprstek*. (A. Matyášová)
- Byla zahájena koordinace činností na vydání publikace *Encyklopedie – J. A. Komenský, život, dílo, doba* (tvorba nových a editorské úpravy již stávajících hesel); v rámci přípravy národních oslav J. A. Komenského v letech 2018–2022. (PhDr. M. Pánková, Mgr. R. Červenka)
- Byly zahájeny práce na přípravě žádosti o grant z GAČR na zpracování tématu *Školy s československým jazykem vyučovacím a jejich postavení ve vzdělávacím systému Podkarpatské Rusi*. (Mgr. J. Bartošová, PhDr. J. Šimek, Ph.D.)
- Pro publikaci *Velké dějiny zemí koruny české*, oddíl *Školství* byly vypracovány dvě kapitoly o školních budovách (J. Šimek)
  - Vzdělanost osvícenské a obrozenecké éry (Hlava III.)
  - Vzdělanost moderní doby (Hlava IV.)
- Pro publikaci *Školství* v edici *První republika* nakladatelství Academia (vedoucí pracovního kolektivu: T. Kasper – M. Pánková) byl realizován výzkum a vypracovány kapitoly:
  - Školství řízené vědecky - úloha Pedagogického ústavu J. A. Komenského (J. Bartošová)
  - Vzdělávat všechny - „pomocné“ školy v ČSR (J. Bartošová, M. Šustová)
  - Školství na Podkarpatské Rusi (J. Bartošová, J. Šimek)
  - Československé školy v zahraničí – Zahraniční školy v ČSR (M. Šustová)
  - Školní budovy (J. Šimek)
  - Medailon František Bakule (J. Šimek)
  - Příloha - Ministři školství a národní osvěty (J. Bartošová).

Odborní pracovníci se rovněž zúčastnili odborných seminářů a konferencí v ČR i v zahraničí, jejichž náplní byly dějiny školství, komeniologie, muzeologie, muzejní pedagogiky atd. (podrobně viz část A.5.6).

Příspěvky přednesené na konferencích pořádaných jinými subjekty:

- Východoevropská slavistická univerzita v Užhorodě, Ukrajina, konference *Archivy ve slovanském světě* (12.5.2017), přednesen příspěvek *Čeští učitelé na Podkarpatské Rusi ve sbírce NPMK* (Mgr. J. Bartošová).
- Radnice MČ Prahy 3, účast na slavnostním aktu (17.5.2017) - *zápis Olgy Fierzové do Knihy cti Prahy 3*. Přednesen příspěvek o pedagogické práci P. Pittra a O. Fierzové a o vzdělávacích pořadech NPMK (L. Lajsková).
- Petrohrad, Ruská federace, konference *Odkaz J. A. Komenského: pohled z 21. století (Наследие Яна Амоса Коменского: взгляд из XXI в.)* (6.–8.6.2017), přednesen příspěvek *Programy pro školy, které nabízí NPMK k prohloubení humanistického citění žáků: dle principů J. A. Komenského (Программы для школ, которые предлагают Педагогический музей им. Я.А. Коменского в Праге для углубления гуманитарного знания учеников: по следам Коменского)* (PhDr. L. Lajsková).
- Petrohrad, Ruská federace, konference *Odkaz J. A. Komenského: pohled z 21. století (Наследие Яна Амоса Коменского: взгляд из XXI в.)* (6.–8.6.2017), prezentace publikace M. Pánkové *„Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění*

(1642-2016)” (Презентация книги М. Панковой Я. А. Коменский в чешском и мировом изобразительном искусстве (1642-2016)) (Mgr. M. Chrobáková).

- Pořadatel Křesťan a práce, o.s., EZA–Evropské centrum pro záležitosti zaměstnanců Königswinter, Německo (pod záštitou Evropské komise), konference *Digitální svět práce, průmysl 4.0* ve Zlíně (8.–9.9.2017), přednesen příspěvek *J. A. Komenský a jeho vliv na vzdělanost* (L. Lajsková).
- 11. sjezd českých historiček a historiků v Olomouci (13.–15.9.2017), přednesen příspěvek *Didaktické pomůcky a formování národní identity v dějepisném a vlastivědném vyučování v letech 1869-1938* (Mgr. M. Šustová).
- Oslavy 275. výročí založení Moravian College v Bethlehemu v Pensylvánii, USA (16.3.2017), proslov o prezentované výstavě NPMK *Education for all. The Legacy of J. A. Comenius to the World* a představení knih M. Pánkové *Komenský v nás a Komenský v českém a světovém výtvarném umění* (PhDr. M. Pánková).
- Výroční konference *Comenius Academic Club* New York, USA (23.–25.6.2017) na téma *Integrace, dezintegrace a konsolidace v historii centrální Evropy*, přednesen příspěvek na téma: *Jak se hodnotí věda v paměťových institucích v České republice* (PhDr. M. Pánková, je členkou Comenius Academic Club).

Pracovníci NPMK působili v r. 2017 v těchto odborných a vědeckých radách a komisích:

- Vědecká rada NPMK
- Comenius Academic Club, New York
- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost NPMK
- Správní rada Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, NPMK
- Ediční rada Nadačního fondu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, NPMK
- Emisní komise při Ministerstvu průmyslu a obchodu
- Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872)
- Komise pro posuzování žádosti o poskytnutí dotací na podporu výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví (MK)
- Komise náměstka ministra kultury pro edukaci v kultuře
- Poradní sbor pro muzeum a památník v Naardenu (Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě).

A.3 Pedagogická knihovna

A.3.1 Základní informace o činnosti

Veřejná Pedagogická knihovna J. A. Komenského (dále jen PK) je s účinností od 1. 7. 2011 organizační složkou (od 1. 1. 2018 odborem) Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského (NPMK).

Podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), je PK veřejnou specializovanou pedagogickou knihovnou v působnosti MŠMT. Knihovna spravuje přes 500 tis. svazků, poskytuje knihovnické a informační služby právnickým a fyzickým osobám, především z oblasti pedagogiky, školství, výchovy, výzkumu, vzdělávání a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Současně plní funkce veřejně přístupné vědecké knihovny, která vytváří a spravuje státem finančně podporovaný fond domácí a zahraniční literatury, informačních pramenů a zdrojů z oblastí výchovy, vzdělávání, školství a příbuzných společenských věd. Knihovna je zapsána v evidenci knihoven MK ČR pod č. 3226/2002.

Jako specializovaná knihovna s celostátní působností ve smyslu knihovního zákona (viz § 13) PK vytváří také historické fondy učebnic, kmenologické literatury a literatury pro děti a mládež, buduje a zpřístupňuje sekundární informační fondy. Zpracovává a zpřístupňuje tematické a oborové bibliografie a databáze, plní funkci centra meziknihovních výpůjčních služeb a spolupracuje s knihovnami v oblasti své specializace. Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR přispívá do Souborného katalogu ČR (portál CASLIN). Dokumentačně zpracovává českou i zahraniční článkovou pedagogickou literaturu a přispívá do Kooperativního systému článkové bibliografie (Kosabi), budovaného v Národní knihovně ČR.

V rámci své činnosti PK pokračuje v naplňování trendů a dílčích cílů *Plánu implementace Státní kulturní politiky na léta 2015-2020*, v jehož intencích zpracovala i teze svého rozvoje pro období let 2016-2020, dále pak nové *Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2016 až 2020* a dalších souvisejících strategických dokumentů¹⁵, v nichž je významným způsobem zdůrazněna funkce a role knihoven v naší současné informační společnosti. PK akcentuje jejich priority a využíváním svých fondů, speciálně zaměřených dílčích projektů a odborných seminářů se tak podílí na jejich naplňování. Vedle toho knihovna zároveň reflektuje vyvíjející se potřeby a požadavky svých uživatelů a snaží se jim vycházet v rámci svých možností vstříc.

Odborná činnost PK vycházela ze schváleného Plánu činnosti Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského na rok 2017 a v širších souvislostech z tezí svého rozvoje pro období let 2016-2020. Koncepčním rámcem jejího fungování byl *Plán implementace Státní kulturní politiky na léta 2015-2020*.

V polovině září 2016 PK zahájila svoji činnost v nově zrekonstruovaném objektu Jeruzalémská 12, Praha 1, kam se přestěhovala po 65 letech svého působení v Mikulandské ulici č. 5, Praha 1. Rok 2017 byl tedy prvním plnohodnotným rokem jejího fungování na nové adrese s všestranným prověřováním a využíváním nových možností, které zrekonstruované a nově vybavené prostory nabízejí.

Je to především bezbariérová dostupnost celého čtenářského patra, včetně sociálního zařízení, čímž knihovna naplňuje rovněž standardy fyzické dostupnosti kulturních institucí poskytujících veřejnou službu a zvyšuje jejich uživatelský komfort, dále dvě studovny – všeobecná a speciálních fondů, které jsou situovány po obou stranách půjčovny a zaujímají spolu s ní celé 2. patro budovy s celkovým počtem 28 čtenářských míst (pozn.: využívání obou studoven uživateli knihovny a jejich fungování bylo podrobno v říjnu 2017 statistickému šetření), nebo elektronický vstupní systém vymezující pohyb veřejnosti a zaměstnanců v rámci celého objektu a zajišťující v dnešní době jejich tolik žádoucí ochranu a bezpečnost. Knihovna rovněž vstřícně reflektuje potřeby svých uživatelů - např. zřízením dětského koutku v půjčovně pamatovala na speciální potřeby rodičů s dětmi z početné uživatelské obce vysokoškolských studentů. Samozřejmostí je i speciální počítač pro slabozraké uživatele knihovny.

PK, jako specializovaná veřejná knihovna, v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb výpůjční služby, v roce 2017 plně **rozvíjela a poskytovala spolu s vybranými doprovodnými akcemi standardní kmenovou odbornou činnost**, tj. rešeršní, referenční a informační služby, reprografické služby z fondu PK a meziknihovní výpůjční služby. Všechny změny, úpravy a zkvalitnění služeb PK, včetně jejich organizace, byly důsledně promítnuty do příslušných vnitřních předpisů, zejména Knihovního řádu, průběžně byly aktualizovány i internetové stránky knihovny a facebook.

---

¹⁵ Strategie digitální gramotnosti ČR na období 2015 – 2020; Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020; Koncepce podpory mládeže na období 2014 – 2020, Strategie celoživotního učení České republiky a další.

Důležitou snahou PK, kterou rozvíjí již řadu let v rámci své celostátní působnosti, je dbát na zlepšování služeb poskytovaných uživatelům nejen standardním způsobem v samotné budově knihovny, ale i vzdáleným uživatelům, kteří do knihovny vstupují prostřednictvím internetu. Katalog na webu knihovny umožňuje čtenářům nejen prohlížet a vyhledávat záznamy, ale zároveň i objednávat knihy z kteréhokoliv počítače připojeného na internet. Mimopražští uživatelé si mohou knihy objednat prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby z nejbližší veřejné knihovny. Tato služba zpřístupňuje fondy a služby PK pedagogickým pracovníkům z celé republiky. Počet návštěv online katalogu PK se v roce 2017 pohyboval kolem 349 za den¹⁶. Lze očekávat, že díky přistoupení PK do Centrálního portálu knihoven, k němuž došlo v roce 2017, bude pokračovat na vyšší úrovni další plánovaná kooperace knihoven s cílem uspokojovat požadavky jejich uživatelů.

Knihovna pokračovala v naplňování prací vyplývajících z řešení resortního projektu retrokonverze, a to ve formě zpracování záznamů hlavního fondu PK, současně probíhalo zpracování fondu výročních zpráv a retrokonverze historických odborných periodik. Maximální zpřístupnění fondu uživatelům prostřednictvím online katalogu na webu PK patří mezi hlavní cíle retrokonverze, kterou knihovna zahájila v roce 2010.

V průběhu roku 2017 se pracovníci PK účastnili řady seminářů, odborných školení a vzdělávacích kurzů a naplňovali tak jednu z priorit implementace Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017-2020 (bod č. 7. Vzdělávání pracovníků knihoven, opatření 7.3.). Uskutečnily se odborné exkurze především pro studenty pedagogických fakult, středních pedagogických a knihovnických škol, ale také pro kolegy ze středočeské a pražské pobočky SKIP, nebo vedení České školní inspekce. K propagaci svého poslání a odborně zaměřených aktivit NPMK využila PK akci Dvorky 2017 (12. 10. 2017), kterou pořádala PedF UK na zahájení nového semestru dne 13. 10. 2016, v rámci tradiční akce Týden knihoven (2. - 8. 10. 2017) uskutečnila Den otevřených dveří PK (4. 10. 2017) s prohlídkami objektu a jeho interiéru a realizovala i další aktivity odborného a popularizačního charakteru (podrobněji viz dále).

V roce 2017 PK spolupracovala se staronovým dodavatelem zahraničních časopisů (pozn.: z let 2013-2015), kterým se podle výsledku výběrového řízení na dodavatele 35 cizojazyčných titulů (vč. 5 slovenských) stala pro roky 2017 a 2018 firma SUWECO s cenovou nabídkou v celkové výši 825 976,46 Kč s DPH.

Plán digitalizace dle Koncepce digitalizace NPMK byl v r. 2017 naplňován formou digitalizace historických školních výročních zpráv a učebních osnov: bylo zdigitalizováno 231 výročních zpráv a 11 učebních osnov. Kromě toho byla prováděna dílčí digitalizace dokumentů pro interaktivní výstavu Prostorem a časem 1. světové války.

Statistika výkonů PK v r. 2017

Registrovaní čtenáři

Rok	2016	2017
Celkem	5754	5125
z toho aktivní/ nově registrovaní	1721	1575
studující	2256	1894
pracovníci školství	1727	1392
ostatní čtenáři	1771	1839

¹⁶ Údaje dle Google Analytics.

V databázi jsou registrováni čtenáři, kteří jsou aktivními uživateli a mají zaplacený registrační poplatek. Dále ti, kteří docházejí nepravidelně a jejichž údaje jsou uchovávány po dobu trvání studia (dle Knihovního řádu a zákona o ochraně osobních údajů, většinou však do dvou let po ukončení registrace).

Návštěvníci knihovny celkem

Rok	2016	2017
Celkem:	24 812	20 769
z toho:		
Půjčovny	13 205	16 941
Všeobecné studovny	4 887	2 683
Studovny speciálních fondů		1 145
Návštěvy online katalogu (dle Google Analytics)	92 803	127 467

Údaje zahrnují četnost návštěv registrovaných uživatelů knihovny, kterým jsou poskytovány absenční a prezenční výpůjčky z hlavního fondu PK, prezenční výpůjčky z příručního fondu studoven, meziknihovní služby ad. Počet virtuálních návštěv knihovny vypovídá o tom, že čtenáři stále více využívají výhod vzdáleného přístupu, možnosti objednávky knih nebo časopisů přes online katalog PK.

Výpůjčky

Rok	2016	2017
Celkem svazků (hl. f. / abs. + prez. /, Sukova k. a MVS)	78 758	76 671*
Absenční	51 055	55 031**
Prezenční: hlavní fond	27 121	9 839
Sukova studijní knihovna	378	Pozn.: Výpůjčky zahrnuté ve Všeobecné studovně
Všeobecná studovna - výpůjčky z příručního fondu	Pozn.: Dříve jedna studovna, dělení fondu a stěhování	7190
Studovna speciálních fondů		4611
Fotokopie náhradou za výpůjčku (strany)	8280	10 289
Meziknihovní výpůjční služba (MVS)	204	283
Upomínky mailem	3921	5683
Upomínky doporučený dopis a telefonicky		368
e-PK kopie	1756	zrušeno
e-PK rešerše	29	zrušeno

* Počet absenčních výpůjček má vzrůstající tendenci.

** Mírný pokles prezenčních výpůjček svědčí o tom, že uživatelé více využívají výhod vzdáleného přístupu.

A.3.2 Knihovní fond

A.3.2.1 Budování knihovního fondu

Knihovna nakupuje, trvale uchovává a půjčuje odbornou literaturu z oblasti pedagogiky, výchovy, vzdělávání a školství v kontextu společenských věd. Nákup knihovního fondu vychází ze schváleného akvizičního plánu knihovny, který byl tematicky dodržen. Vzhledem k průběžnému nárůstu cen knih využívá PK i možnost nákupu přímo u vydavatelů. Nezanedbatelnou část knih, především z oblasti literatury pro děti a mládež (sukova knihovna), získává knihovna dary přímo od nakladatelů. Vedle toho získává darem publikace i od mnoha institucí (např. od MŠMT, Akademie věd ČR, Národního ústavu pro vzdělávání, České školní inspekce a dalších) a od soukromých osob.

Za nákup knih a časopisů do hlavního fondu a do Sukovy knihovny bylo v roce 2017 vynaloženo 858 059,- Kč (z toho 384 890,- Kč za knihy do hlavního fondu, 3 861,- Kč za knihy do Sukovy knihovny, 405 463,- Kč za zahraniční časopisy zprostředkované firmou Suweco, 63 845,- Kč za české časopisy). Nákup knih probíhal v knihkupectvích: Academia, Neoluxor, Karolinum, Portál, Centrum učebnic v Ostrovní ulici a knihkupectví Pedagogické fakulty UK. Do těchto knihkupectví jsou vystavovány celoroční objednávky, díky nimž PK získává při vlastních nákupech slevu. Dalším akvizičním zdrojem je nákup prostřednictvím individuálních objednávek v jednotlivých nakladatelstvích (např. Grada, Infra, Wolters Kluwer a další) a na mimopražských univerzitách v Brně, Olomouci, Ostravě, Hradci Králové, Pardubicích, Plzni.

V roce 2017 zahájila PK nákup odborné literatury formou e-knih.

Z pověření a za finanční podpory Ministerstva kultury se PK v roce 2015 připojila k nově vytvořenému projektu Česká knihovna, který realizuje Moravská zemská knihovna v Brně. Projekt má za cíl podporovat nákup nekomerčních titulů uměleckých děl české literatury, české ilustrované beletrie pro děti a mládež, děl literární vědy, kritiky a věd příbuzných a je určen profesionálním veřejným knihovnám a knihovnám vysokých škol literárního zaměření. Ve třech zásilkách PK obdržela v roce 2017 bezplatně vybrané publikace v celkové hodnotě 8 448,- Kč.

Přehled činnosti úseku doplňování a zpracování fondu PK za rok 2017:

Rozpočet na nákup knih a časopisů pro rok 2017: 850 000,- Kč

Čerpání:

Knihy: 388 751,- Kč (z toho 384 890,- Kč za knihy do hlavního fondu, 3 861,- Kč za knihy do Sukovy knihovny)

Časopisy: 469 308,- Kč (z toho 405 463,- Kč za zahraniční časopisy od firmy SUWECO, 63 845,- Kč za předplacené české časopisy)

Zpracování: přírůstek knih do hlavního fondu za rok 2017 : 6 941/2017 (z toho 3 734 výročních zpráv)

Úbytek hlavního fondu (svazky) za rok 2017 : 1 268

Rešerše vyhotovené v úseku doplňování a zpracování fondu: 152.

Statistika PK 2017

	Součet	Součet
KNIHOVNÍ FOND	2016	2017
Stav primárních fondů celkem (svazky)	507 359	513 788
z toho: hlavní fond	444 382	450 055
Sukova knihovna	62 977	63 733

Nákup knihovního fondu (v Kč)	641 154	858 059
knihy	176 332	388 751
časopisy	464 822	469 308
Přírůstek primárních fondů celkem (svazky)	3 222	7 697
z toho: hlavní fond	2 616	6 941
Sukova knihovna	606	756
Počet nově zpracovaných titulů	1 734	6 356
z toho: hlavní fond	1 128	5 600
Sukova knihovna	606	756
Počet titulů odebíraných časopisů	177	178
z toho: hlavní fond	169	170
Sukova knihovna	8	8
Úbytek primárních fondů (svazky)	6 969	1 268
z toho: hlavní fond	6 969	1 268
Sukova knihovna	0	0

V roce 2017 PK přispívala do Souborného katalogu NK ČR (SKC - Portál CASLIN) záznamy zpracovaných monografií, záznamy výročních zpráv a opravených problémových záznamů vzniklých v rámci projektu retrokonverze. Odesílané soubory prošly supervizí a následně byly rozděleny podle typu katalogizace (AACR2 a RDA).

Statistika:

SKC přijato celkem 16 154 záznamů
z toho 11 592 záznamů nových pro databázi SKC
4 493 záznamů připojeno (doplněna sigla PK)
69 záznamů opraveno podle PK.

A.3.2.2 Ochrana a organizace knihovního fondu

V hlavní budově v Jeruzalémské ulici je po změně sídla knihovny a jejím přestěhování v roce 2016 uložen převážně tzv. živý fond PK, který je uživateli nejvíce žádán. V mimopražském skladu PK ve Lhotě je deponován starší knižní fond a starší ročníky časopisů.

Část fondu je uložena a zpřístupňována ve **dvou studovnách - Všeobecné studovně a Studovně speciálních fondů**. Ve Všeobecné studovně mají čtenáři k dispozici volně přístupný knižní a časopisecký fond studovny, je zde možnost vyhledávání v elektronickém katalogu PK a v oborových volně přístupných databázích. Volně přístupné jsou nové i starší ročníky českých a zahraničních časopisů. Knihy, zejména z oboru pedagogika a vzdělávání, jsou ve studovně přehledně uspořádány.

Ve Studovně speciálních fondů jsou čtenářům k dispozici především současné učebnice s platnou schvalovací doložkou MŠMT, metodiky, část komeňan, encyklopedie a výběr ze společenskovední a uměnovědné literatury se speciálním zřetelem na muzikologii.

Sklad PK je umístěn ve dvou podlažích. Knihovní fond je přehledně uspořádán v nových stacionárních knihovních regálech, ale díky dispozičnímu rozvržení skladu práce

s ním klade zvýšené nároky na fyzickou kondici skladnic. Pro objednávky knihovních dokumentů uložených v mimopražském depozitáři ve Lhotě se jezdí 1x týdně (v úterý dopoledne), jako tomu bylo v předchozích letech.

V roce 2017 probíhaly přípravné práce na revizi fondu Sukovy studijní knihovny literatury pro děti a mládež (provádění oprav záznamů Sukovy knihovny), dohledávání komeňan a v souvislosti s opravami záznamů učebnic v databázi byla prováděna i revize této části fondu.

A.3.3 Služby uživatelům

Důležitou součástí činnosti knihovny představuje individuální práce s uživateli. Ve smyslu knihovního zákona poskytuje PK jako veřejná specializovaná knihovna svým uživatelům, tj. především studentům, učitelům, vědeckým a odborným pracovníkům i ostatní veřejnosti, širokou škálu knihovnických a informačních služeb: výpůjční služby včetně meziknihovnických služeb, rešeršní služby z vlastních i externích zdrojů, referenční, informační a reprografické služby z fondu knihovny. V roce 2017 bylo vyhotoveno celkem 10 289 kopií z fondu knihovny a provedeno hlášení divadelní, literární, audiovizuální agentuře Dilia, která vykonává v souladu s příslušnými ustanoveními autorského zákona kolektivní správu autorských práv a práv souvisejících s právy autorskými.

V nových prostorách v Jeruzalémské 12, Praha 1, mají její uživatelé k dispozici celé tzv. „čtenářské patro“, sestávající z půjčovny a dvou studoven, šatny a dalších prostor. Kromě čtenářského průkazu mohou uživatelé používat k identifikaci ISIC Card, ITIC Card, a další čipové karty (Opencard, Lítačka aj.).

A.3.3.1 Studovny

Prezenční služby jsou rozděleny do obou studoven podle jejich zaměření. Na celém čtenářském patře, v půjčovně i obou studovnách je pro registrované uživatele samozřejmostí přístup na internet, včetně wifi připojení. Ve studovnách probíhá prodej publikací a propagačních materiálů NPMK..

A.3.3.2 Půjčování knih

Půjčování knih mimo budovu knihovny, včetně meziknihovní výpůjční služby (MVS), je vázáno na registraci čtenáře. Výpůjční lhůta je jeden měsíc, výpůjčku lze až 3x prodloužit. Ve studovně i půjčovně jsou poskytovány konzultace k práci s knihovnickým systémem, ve studovně jsou uživatelé zaškolováni pro užívání českých i zahraničních oborových databází.

A.3.3.3 Informační, referenční, reprografické a rešeršní služby

Služby jsou poskytovány všem uživatelům knihovny. Odborné pracovnice úseku služeb při jejich naplňování aktivně spolupracují s dalšími dvěma odbornými pracovišti PK: úsekem doplňování a zpracování fondu a úsekem bibliografie zprostředkovávají požadavky čtenářů na vyhotovení bibliografických rešerší, poskytují konzultace a zodpovídají různé náročné dotazy.

Na úseku bibliografie bylo v roce 2017 do Pedagogické bibliografické databáze (PBD) zpracováno celkem 2 424 záznamů časopiseckých článků ze 115 titulů českých i zahraničních periodik (včetně jejich indexace, zápisu do systému Verbis, kontrol a oprav).

Každý měsíc byly z databáze exportovány záznamy do databáze ANL v Národní knihovně ČR (celkem bylo odesláno 1130 záznamů) a dvakrát byly do databáze naimportovány záznamy z Národního ústavu pro vzdělávání (34 záznamů).

Bylo vypracováno 143 rešerší na objednávku (z toho 21 bylo vyhotoveno pro web projektu „Čteme spolu“ a 5 bylo realizováno v rámci služby e-PK).

Jednou měsíčně byly vybírány a na webu knihovny vystaveny novinky z českých a zahraničních periodik a předávány odkazy na soupisy knižních a článkových novinek z fondu PK na e-portály Vzdělání a Učitelské listy.

V každém druhém měsíci byla na webu knihovny vystavena nová tematická rešerše nebo roční bibliografický soupis (Ekonomika školství v ČR a v zahraničí, Komeniologická literatura) a průběžně byly vystavovány nové typy na článek do rubriky „Knihovna doporučuje“

Ve spolupráci s pracovníkem oddělení IT byly zpracovány a uloženy výsledky vědecké činnosti pracovníků NPMK do systému RIV za rok 2016.

Ve spolupráci s pracovníkem oddělení IT byla dokončena příprava zapojení PBD do Centrálního portálu knihoven (Knihovny.cz) a od září 2017 byla zahájena pravidelná sklizeň záznamů do CPK.

Byl připraven a realizován přechod na používání nejnovějšího vydání MDT on-line.

Byly přijaty a zpracovány dvě nové pracovnice, které nastoupily na poloviční úvazek, do zpracování záznamů do PBD, zpracování rešerší a správy stránek Centra pro školní knihovny.

Pracovnice úseku se aktivně zúčastnily pracovních jednání a seminářů (Jednání bibliografické sekce SDRUK, Pardubice květen 2017 - Petrovičová, Mezinárodní konference školních knihoven, Bratislava květen 2017 - Indráková, seminář Nové obzory ve vyhledávání, Praha-Jinonice září 2017 - Petrovičová, seminář ke koncepci ANL, Praha říjen 2017 - Petrovičová)

V rámci webových stránek Centra pro školní knihovny byly průběžně vystavovány aktuality z oblasti podpory rozvoje čtenářství.

Zpracované záznamy	
Počet excerpovaných časopisů	115
Počet záznamů	2 424
Počet záznamů odeslaných do ANL	1130
Zpracované rešerše	
Počet rešerší na objednávku	143
z toho pro e-PK	5
Počet pravidelných tematických rešerší	3
Informace ze zahraničních časopisů	12
Informace z českých časopisů	12
Bibliografické soupisy	3
Ostatní	
Počet konzultací	11
Vyúčtováno za rešerše (knihy + články)	9000,- Kč

A.3.3.4 Centrum pro školní knihovny (CŠK)

Funguje na principu průběžně aktualizovaných webových stránek. Je dostupné na adrese <http://csk.npmk.cz/>. Učitelům, kteří mají na starosti školní knihovnu, a knihovníkům základních a středních škol knihovna nabízí informace z oblasti vedení školních knihoven, plánování, legislativy a také informace o možnostech dalšího vzdělávání. Průběžně jsou zodpovídány dotazy směřované na Centrum prostřednictvím služby „Ptejte se CŠK“.

Hlavním cílem CŠK je podpora rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti, zprostředkovaných školními knihovnami. K tomuto cíli směřují aktivity propagované na webových stránkách – informace ze zajímavých akcí a projektů škol, školních knihoven a organizací, se kterými CŠK spolupracuje, a zajímavé publikace, které mohou školní knihovny využít.

Aktivity: V rámci webových stránek Centra pro školní knihovny byly průběžně vystavovány aktuality z oblasti podpory rozvoje čtenářství.

A.3.3.5 e-PK

Zrušení této služby bylo uživatelům PK oznámeno v prvním čtvrtletí roku 2017 na internetových stránkách knihovny, vč. nabídky obdobné služby (získávání kopií článků, objednávky rešerší apod.). Do konce září byly rozeslány e-mailem s elektronickým podpisem VO PK všechny výpovědi smluv e-PK. Z důvodů úspory na finančních převodech přes banku byly malé částky vráceny v hotovosti ze zálohy speciálně vytvořené pro tento účel a zvlášť evidované. Jednalo se o administrativní činnost se značnou náročností na přesnost a správnost uváděných údajů kontrolovaných z několika zdrojů ve spolupráci s ekonomickým oddělením NPMK. Do konce roku 2017 se podařilo vypořádat kromě darů 117 smluv e-PK s finančním zůstatkem (tj. cca 26 %; pozn.: pro finanční vypořádání je ze zákona lhůta 3 roky).

A.3.3.6 Centrální portál knihoven

PK, jako největší oborová knihovna s celostátní působností se zaměřením na pedagogiku, školství, výchovu a vzdělávání a související společenské vědy, se koncem roku 2016 pracovně zapojila prostřednictvím pedagogické bibliografické databáze do systému **CPK – Centrální portál knihoven**, který spravuje z pověření Ministerstva kultury Moravská zemská knihovna. Portál je budován jako rozhraní, v němž mají být postupně integrována a uživatelům jednotně zpřístupňována bibliografická data účastnických knihoven, včetně navazujících služeb (výhledově plánováno: on-line registrace, výpůjčky, přístup k licencovaným databázím, vč. plnotextových apod.). Od roku 2017 je PK platným přístupujícím členem CPK. Tyto činnosti jsou zabezpečovány ve spolupráci s odd. IT.

A.3.4 Spolupráce s českými a zahraničními institucemi

PK spolupracuje s **Národní knihovnou ČR** na tvorbě Souborného katalogu ČR a spolupodílí se na tvorbě databáze Slovník českých knihovníků a vytváření národní registrující článkové bibliografie. Knihovna je garantem za oblast pedagogiky a školství. Spolupracuje s **knihovnami s obdobným oborovým zaměřením**, s **Moravskou zemskou knihovnou (CPK)** a se **Slovenskou pedagogickou knihovnou** v Bratislavě, spolupracuje s **českou sekcí IBBY**, **Památkem národního písemnictví** a **Klubem dětských knihoven SKIP** v oblasti propagace kvalitní dětské četby (viz: anketa Suk – čteme všichni), s **Klubem školních knihoven** v oblasti podpory školních knihoven prostřednictvím Centra pro školní knihovny. Dále se účastní činnosti **katalogizační komise**, **sekce pro služby**, a **bibliografické sekce SDRUK** (zejména v oblasti koordinace analytického zpracování českých periodik). Dále spolupracuje s **Českou informační společností (ČIS)** a s **Národním**

ústavem pro vzdělávání (NÚV) – předávání záznamů z oblasti odborného školství do pedagogické bibliografické databáze. Na přípravě a realizaci literární soutěže k 1. světové válce a čs. legiím pro žáky 2. stupně ZŠ a studenty středních škol se podílelo **NIDV**, zápůjčkou 33 svazků z fondu Sukovy knihovny participovala PK na výstavě *Tichá pošta Poštovního muzea v Praze*.

A.3.5 Sukova studijní knihovna literatury pro mládež

Budování a využití fondu Sukovy knihovny

Přírůstek fondu Sukovy knihovny 756 knihovních jednotek celkem (z toho 11 titulů zakoupeno, 745 získáno darem od nakladatelství Albatros Media, Mladá fronta, Knižní klub, Host, Argo, Portál a v prvním čtvrtletí ze soutěže o Zlatou stuhu).

Počet prezenčních výpůjček: 640

Počet rešerší na téma literatury pro děti nebo učebnic: 19

Odborné činnosti:

Průběžně jsou zodpovídány dotazy informační, bibliografické i širší konzultace z oblasti literatury pro děti a fondu učebnic.

1x měsíčně jsou vystavovány na web *Novinky Sukovy knihovny* (literatura pro děti a mládež), které jsou strukturovány do oddílů: První čtení, 1. stupeň ZŠ, 2. stupeň ZŠ, Naučná literatura, Přečtete si s dětmi.

V prvním čtvrtletí probíhala spolupráce s českou sekcí IBBY a s direktoriem soutěže Zlatá stuha na organizačním zabezpečení *Zlaté stuhu 2017*. Podíl PK zahrnuje zpracování soupisů knih přihlášených do soutěže a zajištění zázemí pro jednotlivé poroty – literární, ilustrátorskou a překladatelskou. Od roku 2017 je Mgr. Košková, odborná pracovnice spravující m. j. fond Sukovy knihovny, členkou kontrolní komise české sekce IBBY.

Anketa o nejoblíbenější knihu pro děti a mládež vydanou v roce 2016 *SUK–čteme všichni 2016*

V prvním čtvrtletí se uskutečnil *24. ročník ankety „Suk – čteme všichni 2016“*. Do ankety se zapojilo zhruba 1700 mladých čtenářů. V letošním roce bylo opět umožněno i hlasování prostřednictvím webového formuláře. Z celkového počtu dětí hlasovala asi desetina elektronicky. Knihovnic hlasovalo cca 200, z toho více než polovina prostřednictvím webového formuláře.

Vyhlášení výsledků proběhlo 12. dubna 2017 v Památníku národního písemnictví na Strahově za přítomnosti spisovatelů, ilustrátorů a zástupců dětských čtenářů z Čelákovic, z Davle, z Divišova, z Kardašovy Řečice a z Prahy.

Výsledky soutěže jsou vystaveny na webu NPMK a byly zveřejněny v týdeníku *Knížní novinky*.

Organizování odborných seminářů

V roce 2017 byl realizován ve dvou termínech **akreditovaný program *Současná literatura pro děti a mládež*** (viz část A.5.8).

Dne 15. listopadu 2017 se uskutečnilo pravidelné *Pracovní setkání knihovníků školních a dětských knihoven*. Seminář byl zaměřen na novinky v literatuře pro děti a na příklady dobré praxe ve školních knihovnách. V rámci semináře byl vyhlášen 25. ročník ankety „Suk – čteme všichni“ – ankety o nejoblíbenější knihu pro děti a mládež vydanou v roce 2017 - již pod novým názvem **Dětský knihomol 2017**.

Ostatní

Průběžně probíhá jmenné a věcné zpracování nových titulů literatury pro děti a mládež, zpracované knihy jsou přesunovány do skladů (velké formáty signatury S III do Lhoty) a lepení čárových kódů do knih z fondu Sukovy knihovny – byly označeny signatury S II 1 – S II 17416 ve skladu v Jeruzalémské.

A.4 Oddělení IT

Oddělení IT (OIT) v roce 2017 řešilo úkoly vyplývající ze standardní činnosti a úkoly dané dlouhodobým plánem.

OIT standardně zajišťuje:

- provoz a správu informačních a komunikačních technologií používaných v NPMK (tj. počítačových sítí, serverů a služebních i čtenářských počítačů)
- vývoj a správu SW pro potřeby odborných oddělení i uživatelů NPMK
- rozvoj a správu knihovnických technologií :
  - provoz, správu a průběžné aktualizace automatizovaného knihovního systému (AKS) Verbis v PK, Verbis pro APP a Verbis pro Památník v Hodoníně u Kunštátu
  - propojení s Centrálním portálem knihoven
  - provoz e-PK v modulu DDS (Document Delivery Service) v automatizovaném knihovním systému KP-WIN SQL a jeho ukončení
  - provoz datových úložišť pro správu digitální knihovny a digitalizovaných filmů
  - technologickou podporu retrokonverze knihovního fondu PK
  - implementaci interaktivních prvků do expozice muzea
  - technickou podporu projektů
- správu databází
- provoz a správa facebookového profilu NPMK
- spolupráci při řešení systémových problémů NPMK
- metodickou pomoc, konzultace a školení zaměstnanců
- technickou pomoc uživatelům NPMK
- implementaci nových informačních technologií do provozu/procesů muzea a knihovny, včetně výstav a muzejních expozic
- řešení vlastních projektů a spolupráci na řešení ostatních projektů NPMK z hlediska IT
- odborné zajištění kulturně vzdělávacích akcí souvisejících s podporou pracovníků ve školství a souvisejících oblastech
- pravidelnou údržbu a správu serverů AD, DHCP, DNS, Exchange
- výběr, nákup a instalaci hardware a software podle potřeb NPMK
- instalace elektronického docházkového systému a jeho správu
- správu elektronického vstupního systému do budovy
- přípravu a postupovou realizaci implementace Nařízení o GDPR

- provoz a správu webů NPMK:
  - npmk.cz
  - pitter.eu – specializovaná webová aplikace APP (viz část A.5.7.1 - Projekty), včetně vytváření nového webu pitter.eu/en (anglická verze)
  - 1914-1918.npmk.cz, včetně interaktivní mapy památníků k 1. světové válce (viz část A.5.3 – Aktivity k historickým výročím)
  - cteme.npmk.cz – stránky na podporu čtenářské gramotnosti (viz část A.5.4.2 – Podpora čtenářské gramotnosti)
  - cenik.npmk.cz - subweb funguje od poloviny roku 2014, je řešen softwarem E-commerce PRO 4.0 (firma GlobeWeb Czech s.r.o.).
  - historiascholastica.com – elektronická verze mezinárodního odborného časopisu (viz část A.5.2. – Publikační činnost)
  - csk.npmk.cz – Centrum pro školní knihovny (viz část A.3.3.4)
  - epk.cz – e-PK - v roce 2017 byla služba zrušena ve prospěch uživatelsky přívětivější aplikace
  - comeniusacademicclub.org – webové stránky prestižní mezinárodní organizace (viz část A.6 – Zahraniční spolupráce)
  - npmk.cz/skolnibudovy – webové stránky k projektu Historie školních budov (viz též část A.2.2.3)

Nad rámec svých standardních činností OIT zajišťoval technickou podporu a spolupráci na výstavbě Památníku Hodonín u Kunštátu.

Každá činnost OIT zahrnuje celou řadu dílčích činností. Vzhledem k vysoké míře elektronizace činnosti odborných oddělení je k zabezpečení jejich plynulého provozu součinnost IT nezbytná.

A.5 Výstavní, publikační, vzdělávací činnost a spolupráce se školami

A.5.1 Výstavní činnost

V roce 2017 se uskutečnily pět krátkodobých výstav v NPMK, z toho čtyři v muzeu a jedna v PK. NPMK rovněž realizovalo další výstavy s partnerskými institucemi v ČR a zahraničí.

Stálá expozice

Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě

Stálá expozice se nachází v 1. patře a v přízemí (ukázky dvou školních tříd, a to z období 1. republiky a z období socialismu).

Krátkodobé výstavy

NPMK (v prostorách muzea Valdštejnská 20, není-li uvedeno jinak):

- *Historie školních budov. Od tereziánských reforem po současnost.* Výstava mapovala vývoj školních budov, proměny jejich vzhledu i vnitřního uspořádání z hlediska pedagogických požadavků, (6.10.2016)–31.8.2017
- *Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského malíře českého původu.* Výstava obrazů uznávaného malíře, jednoho z židovských „dětí P. Pittra“. Zápůjčka ze SRN prostřednictvím kurátora sbírky Jense Oertla, 21.9.–28.12.2017
- *Hurá do školy s Marií Terezií!* Výstava k 300. výročí panovnice, která zavedla povinné základní vzdělávání (vstupní chodba), 21.2.–21.12.2017.
- *Za časů české královny Marie Terezie.* Výstava oceněných prací ze stejnojmenné výtvarné soutěže, květen 2017–31.12.2017.

PK

- *Prostorem a časem 1. světové války*, interaktivní výstava věnovaná tématu 1. světové války zpracovanému prostřednictvím učebnic dějepisu, odborné a populárně-naučné literatury a dobových školních výročních zpráv z fondu PK; ve 2. patře PK, září 2017–(září 2018)

ČR:

Karel IV. Život Otce vlasti

- ZŠ a Gymnázium Sunny Canadian International School, 252 42 Jesenice-Osnice. Termín: 2.2.–31.3.2017
- Občanské sdružení Martinus, Křivce 29, 349 53 Bezručice. Termín: 9.11.–14.12.2017

elektronická verze

- Gymnázium SCIS, 252 42 Jesenice-Osnice
- ZŠ Mikoláše Alše, 558, Zlín
- ZŠ Trutnov, Komenského 399, 541 01 Trutnov

Od Marie Terezie po dnešek. Vysvědčení v proměnách času

- Základní škola Josefa Hlávky Přeštice, Na Jordáně 1146, 334 01 Přeštice. Termín: 16.1.–17.2.2017
- Muzeum Oderska, Masarykovo nám. 25, 742 35 Odry. Termín: 24.1.–15.3.2017
- Městské muzeum a knihovna Čáslav, Husova 291, 286 01 Čáslav. Termín: 20.3.–19.6.2017
- Spálené Poříčí - Infocentrum - Nám. Svobody 138, kraj Plzeň. Termín: 22.6.–5.8.2017
- Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, 337 01 Rokycany-střed. Termín: 7.11.2017–(9.2.2018)

Jakub Jan Ryba nejen jako autor České mše vánoční

- KVC Kopidlno, Hilmarova 86, 507 32 Kopidlno. Termín: 1.11.–4.12.2017
- Podřipské muzeum, nám. Jana z Dražic 101, 413 01 Roudnice nad Labem. Termín: 6.12.2017–(5.1.2018)

Příběhy bezvýhradné lidskosti - Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20. století

- Technická univerzita v Liberci (TUL). Termín: 6.1.–27.1.2017
- FF UJEP Ústí nad Labem. Termín: 16.3.–20.4.2017
- Gymnázium Evolution Sázavská. Termín: 29.11.–22.12.2017

Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského

- Spálené Poříčí - Infocentrum - Nám. Svobody 138, kraj Plzeň. Termín: 22.3.–4.5.2017
- Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Křížkovského 14, 771 80 Olomouc. Termín: 2.10.–22.12.2017

Budování mostů. Daniel Arnošt Jablonský v Evropě raného osvícenství

- Evangelická škola, Horní Krupá 63, 580 01 Havlíčkův Brod. Termín: 1.6.–31.8.2017

Hurá do školy

- Muzeum Brněnska - Muzeum ve Šlapanicích. Termín: (7. 10. 2016) – 31.1.2017
- Městské muzeum Mariánské Lázně. Termín: 7.9.–30.10.2017

Roma education in Czechia in historical context (Vzdělávání Romů v historickém kontextu)

- RomPraha, z. s., Praha, Vocelova 602/3, 120 00 Praha 2. Termín: 16. 1. – 18. 1. 2017

Hurá do školy s Marií Terezií!

- ZŠ a Gymnázium Sunny Canadian International School, 252 42 Jesenice-Osnice. Termín: 30.3.–26.5.2017
- ZŠ a ZUŠ Jesenice, 252 42 Jesenice. Termín: 26.5.–4.7.2017
- KVC Kopidlno, Hilmarova 86, 507 32 Kopidlno. Termín: 20.9.–1.11.2017

elektronická verze byla na základě „Dohody o udělení souhlasu jednorázového reprodukčního práva“ odeslána 37 níže uvedeným subjektům, z toho 3 zahraničním (viz též níže):

- *Bohemian Citizens' Benevolent Society/Czech and Slovak Cultural Center, Bohemian Hall, New York, USA*
- ZŠ J. A. Komenského Kly, okres Mělník
- Gymnázium Písek, Komenského 89
- ZŠ Albrechtice, okr. Bruntál
- ZŠ Nový Bydžov
- ZŠ a MŠ Lišov
- ZŠ Zlín, Okružní 4685 Zlín
- ZŠ Martina Luthera, Školní nám. 1, 318 05 Plzeň
- ZŠ Františkovy Lázně, Česká 39/1, 351 01 Františkovy Lázně
- Gymnázium Praha 6, Arabská 14
- ZŠ Kadaň, Školní ulice 1479, okr. Chomutov
- ZŠ pro žáky s SPU Trutnov 3, Voletiny
- ZŠ P. Bezruče, Frýdek Místek
- Obecní knihovna Kněžmost
- Městská knihovna Tábor
- ZŠ Tečovice, Zlín
- ZŠ Karlovy Vary, Konečná 25
- Bankovní akademie, Kodaňská, Praha 10
- ZŠ a MŠ Svratka
- ZŠ M. Šolleho Kouřim
- Gymnázium a SOŠ Moravské Budějovice
- Obec Ohrazenice, 262 23 Jince
- ZŠ Skuteč, Komenského 150, 539 73 Skuteč, okr. Chrudim
- SCIS Jesenice-Osnice, Strakova 522, 252 42 Jesenice
- ZŠ Nad Přehradou, Praha 10
- . ZŠ Plzeň, Zábělská 25

- Masarykova ZŠ a MŠ, Železnice
- 2. ZŠ Rakovník, Husovo náměstí 3
- VOŠ a Gymnázium, Evropská 33, Praha 6
- Městys Komárov, nám. Míru 204, 267 62 Komárov
- Česká škola Řím, Itálie
- ZŠ Mikoláše Alše, 558, Zlín
- KVC Kopidlno, Náměstí Hilmarovo 13, 507 32 Kopidlno
- Czech & Slovak School Bristol, Stonožka, UK
- Obec Rakvice, Náměstí 22, 691 03 Rakvice
- ZŠ a MŠ J. A. Komenského v Novém Strašecí
- Základní škola Trutnov, Komenského 399, 541 01

Zahraničí:

J. A. Comenius: Education for all

- Bethlehem, Pensylvanie, USA. Termín: březen 2017
- Univerzita v Baku, Ázerbajdžán. Termín: listopad 2017

elektronicky:

- Naarden, Nizozemsko. Termín: březen–duben 2017

Hurá do školy s Marií Terezií!

elektronicky:

- Bohemian Citizens' Benevolent Society/Czech and Slovak Cultural Center, Bohemian Hall, New York, USA
- Česká škola Řím, Itálie
- Czech and Slovak School Bristol, Stonožka, UK

Europäischer Humanist Přemysl Pitter

- Sparkasse am Schönleinsplatz Bamberg, SRN. Termín: 9.3.– 31.3.2017

Neveřejné výstavy:

NPMK (předsálí Společenského sálu):

- *Znovuzrození Polska. Józef Piłsudski - polský a evropský státník.* Výstava ve spolupráci s Velvyslanectvím Polska a Polským kulturním institutem k 100. výročí narození J. Piłsudského, 28.11.2017–(31.1.2018).

MŠMT (budova A - od r. 2015):

- *(NE)Zapomenutá řemesla*, výstava o historii řemesel (fotokopie vybraných školních obrazů K. S. Amerlinga, výučních listů, výročních zpráv apod.)

A.5.2 Publikační činnost

Publikační činnost NPMK se realizuje jednak vydáváním neperiodických titulů, jednak vydáváním mezinárodního časopisu pro dějiny výchovy a vzdělávání *Historia scholastica*. Časopis *Historia scholastica* vychází dvakrát ročně v tištěné a elektronické verzi a publikuje původní výzkumné historicko-pedagogické a přehledové statě z oblasti dějin pedagogického myšlení, školství a výchovy.

Publikační činnost PK je realizována především formou elektronického publikování *novinkové služby* na webu knihovny (1x měsíčně). Obsahuje výběr z nových knih (Učebnice - Pedagogika - Psychologie - Ostatní), novinky z literatury pro děti a mládež (První čtení - Knihy pro 1. stupeň ZŠ - Knihy pro 2. stupeň ZŠ - Naučná literatura - Přečtěte si s dětmi) a informace o nových a inspirativních článcích z odborných českých a zahraničních časopisů (Informace z českých časopisů, Informace ze zahraničních časopisů a Tematická rešerše na aktuální / zajímavé téma).

Přehled titulů vydaných NPMK a publikovaných statí pracovníků NPMK:

Publikace:

- Markéta Pánková: *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642 - 2016)*, Praha 2017, 267 s.
- Alena Matyášová: *Vzácné školní obrazy V. díl – Sklizeň ve světě*, Praha 2017, NPMK, 83 s.
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica 1/2017*, npmk.cz, 2017, 111 s. (elektronická verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica 1/2017*, Praha 2017, NPMK, 145 s. (tištěná verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica 2/2017*, npmk.cz, 2017, 145 s. (elektronická verze).
- Mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělání *Historia scholastica 2/2017*, Praha 2017, NPMK, 190 s. (tištěná verze).
- Lenka Lajsková a kolektiv: *Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského malíře českého původu*. Praha 2017, 119 s. Publikace vznikla díky podpoře MŠMT v rámci dotačního Programu na podporu výuky dějin 20. století a vzdělávání v jazycích národnostních menšin v roce 2017.

Články:

- Markéta Pánková: *International Exhibition J. A. Comenius: Education for All in Bethlehem, Pennsylvania*. In: *Historia scholastica 1/2017*, s. 129–133.
- Markéta Pánková: *Vzdělávání Romů v historickém kontextu*. In: Děti a mládež národnostních menšin, Praha 2017, s. 21–36.
- Markéta Pánková: *Pavel Kohn bude žít v našich srdcích (14.10.1929-18.6.2017)*. In: Židovské listy, vydává spolek MAGEN, září 2017, s. 3-4.
- Markéta Pánková: *Magda Bar-Or, židovské dítě Přemysla Pittra*. In: Tomáš Jiránek – Karel Rýdl – Petr Vorel (eds.), *Gender History-to přece není nic pro feministky*, Univerzita Pardubice, Pardubice 2017, s. 335–353.
- Markéta Pánková: *Jan Amos Komenskij v izobraziteľnom iskusstve*. In: *Otečstvennaja i zarubežnaja pedagogika*, no 5(43), tom 1, 2017, str. 76–95.

- Magda Junková: *Pedagogická knihovna J. A. Komenského*. In: *Historia scholastica* 2/2017, s. 153–167.
- Magdaléna Šustová: *11. sjezd českých historiků. Profesní setkání historiček a historiků ČR, Olomouc, 13.–15. 9. 2017*. In: *Historia scholastica* 2/2017, s. 168–170.
- Magdaléna Šustová: *Pieter J. Goedhart – Jan C. Henneman – Hans van der Linde: Comenius en Naarden: Historische schets van het Comenius Museum en Mausoleum in Naarden. Komenský a Naarden: Nástin historie vzniku Muzea a Mauzolea J. A. Komenského v Naardenu*. In: *Historia scholastica* 2/2017, s. 177–179.
- Lenka Lajsková a kol.: *Výstava „Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského malíře českého původu“ v Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského*. In: *Historia scholastica* 2/2017, s. 171–172.
- Jan Šimek: *Národní pedagogické muzeum objevuje historii školních budov*, In: *Řízení školy* č. 6/17, s. 34–36.
- Magdaléna Šustová: *Inspektor Gustav Werner a jeho vliv na fungování českých středních škol v Protektorátu Čechy a Morava*. In: *Historia scholastica* 2/2016, s. 21–35.
- Magdaléna Šustová: *Závěsné časové přímky a názorné přehledy využívané ve výuce dějepisu do roku 1948*. In: *Marginalia Historica. Časopis pro dějiny vzdělanosti a kultury*, 2/2016, s. 277 – 288

V roce 2017 pokračovala supervize a koordinace fotomateriálů v souvislosti s korespondencí Přemysla Pittra a Pavly Moudré z let 1919 – 1939 pro přípravu publikace v nakladatelství Academia ve spolupráci s editorem publikace prof. PhDr. Jaroslavem Pánkem, DrSc., Dr. h. c.

A.5.3 Aktivity k historickým výročím

Aktivity k připomínání historických výročí se uskutečňovaly jako úkol MŠMT na základě materiálu *Významná historická výročí v letech 2014-2018*, č.j.: MSMT-10639/2014.

1. světová válka a vznik Československa

Specializovaný web 1914-1918.npmk.cz

Subweb *1. světová válka a vznik Československa* nabízí pedagogické i široké veřejnosti rešerše z fondu PK i externích databází pro orientaci v tématu, ukázky školních výročních zpráv, výběr textů vážících se k tématům 1. světové války, československých legií a vzniku Československa. Na webu je zároveň možné spoluvytvářet interaktivní mapu pomníků z 1. světové války - *(Ne)zapomenuté pomníky - stoletá paměť národa a země*. V roce 2017 zadala veřejnost přes 233 pomníků, které byly zkontrolovány a na interaktivní mapu pomníků bylo vloženo 192 pomníků (ostatní fotografie pomníků byly buď přiřazeny ke stávajícím pomníkům, nebo byly z důvodu duplicity, okopírování z internetu a nedostatečných a nedohledatelných údajů odstraněny). K 31. 12. 2017 bylo na interaktivní mapě 636 pomníků. Tuto činnost provází rozsáhlá hromadná korespondence se školami a průběžné konzultace s jednotlivými řediteli, zástupci a učiteli, studenty i širokou veřejností. Projekt by nebylo možné naplňovat bez významné spolupráce s oddělením IT.

Literární soutěž

Ve spolupráci s NIDV se uskutečnila u příležitosti připomínání 100. výročí světové války a československých legií literární soutěž *Prostorem a časem 1. světové války* pro žáky 2. stupně základních škol a žáky středních škol. Soutěžní práce byly zaměřené bez omezení literární formy na téma Velké války v historii naší rodiny, příběh mého prapra/pradědečka, odkaz legionářů dnešku, jak se žilo rodinám vojáků, moje představa o životě za 1. světové. Vyhlášení soutěže: 1. 12. 2016 - 15. 3. 2017; slavnostní vyhlášení výsledků: 14. 6. 2017. Vítězkou v kategorii Základní školy se stala Adéla Kopecká, ZŠ Nový Hrozenkov, v kategorii Střední školy Lenka Doležalová, Cyrilometodějské gymnázium Prostějov.

Výstava

Interaktivní výstava věnovaná tématu 1. světové války s názvem *Prostorem a časem 1. světové války* zpracovanému prostřednictvím učebnic dějepisu, odborné a populárně-naučné literatury a dobových školních výročních zpráv z fondu PK je instalována na obrazovce ve čtenářském patře PK (viz též část A.5.1).

A.5.4 Spolupráce se školami

NPMK na základě požadavků průběžně poskytovalo odborné konzultace základním, středním, vyšším odborným a vysokým školám v ČR. Pro mladší a starší žáky základních a studenty středních škol jsou k dispozici pracovní listy ke stálé expozici.

Na základě zájmu jsou poskytovány komentované prohlídky a informace o badatelských možnostech v NPMK.

A.5.4.1   Vzdělávací pořady

- *Pojď sem, dítě* (o J. A. Komenském), celkem realizováno: 11 programů (z toho 5 v rámci pokusného ověřování) pro 280 žáků (z toho 99 v rámci pokusného ověřování)
- *Evropský humanista P. Pitter*, celkem realizovány: 3 programy pro 62 žáků
- *Z babiččiny a mamínčiny aktovky*, celkem realizováno: 14 programů (z toho 2 v rámci pokusného ověřování) pro 272 žáky (z toho 50 v rámci pokusného ověřování)
- *Marie Terezie* (kombinovaný pořad), celkem realizováno: 6 programů pro 130 žáků
- *Středověká škola*, celkem realizováno: 6 programů (z toho 5 v rámci pokusného ověřování) pro 210 žáků (z toho 107 v rámci pokusného ověřování)
- *17. listopad 1939/1989*, celkem realizovány: 2 programy (z toho 2 v rámci pokusného ověřování) pro 42 žáky (z toho 42 v rámci pokusného ověřování)
- *Jsem Jehuda Bacon*, celkem realizováno: 9 programů (z toho 7 v rámci pokusného ověřování) pro 185 žáků (z toho 125 v rámci pokusného ověřování)
- *Za tajemstvím písma a papíru*, celkem realizováno: 27 programů (z toho 7 v rámci pokusného ověřování) pro 484 žáky (z toho 155 v rámci pokusného ověřování)
- *Malý písař*, celkem realizováno: 50 programů (z toho 37 v rámci pokusného ověřování) pro 1001 žáka (z toho 655 v rámci pokusného ověřování)

Celkem realizováno: **128 programů** (z toho 65 v rámci pokusného ověřování) pro **2666 žáků** (z toho 1233 v rámci pokusného ověřování).

NPMK uspořádalo komentované prohlídky stálé expozice pro účastníky z:

- Vysoké školy ekonomické (14 osob)
- Technické univerzity, Liberec (2x) (14 osob)
- Furman university, USA (24 osoby)
- SOŠ gastronomie, U krbu, Praha (60 osob)

realizovalo besedy, přednášky a dílny:

- beseda *Škola za první republiky* pro ZŠ Křesomyslova (24 žáci)
- beseda *Škola včera, dnes a zítra* pro OA Dušní, Praha 1 (29 studentů)
- přednáška *Socialistická škola* pro Pedagogické lyceum, Praha 6 (26 studentů)
- přednáška *Středověká vzdělanost* pro SŠ (30 studentů)
- přednáška *Vzdělávání dívek*, celkem realizovány: 4 přednášky pro 64 studenty (Pedagogické lyceum Praha 6, SPgŠ Beroun, SZŠ Turnov)
- přednáška *Tereziánské reformy* pro SPgŠ Beroun (26 studentů)
- přednáška o *J. A. Komenském* pro SPgŠ Beroun (21 student)
- přednáška *Středověká vzdělanost* pro SZŠ Turnov (5 studentů)

a externě realizovalo tyto akce:

- realizace dílny k výstavě *Příběhy bezvýhradné lidskosti. Přemysl Pitter, výjimečná postava v dějinách 20 století* na Technické univerzitě v Liberci pro 50 studentů Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické; pro 52 účastníků ZŠ Lesní, Liberec
- *Sociální pedagog P. Pitter*, Katedra pedagogiky PedF UK v Praze (21 studentů)
- beseda v ZŠ Jiráskovo nám. v Příbrami v rámci projektu *Školákem ve válečných letech* (80 žáků)
- přednáška *České školství v Protektorátu Čechy a Morava* v rámci projektu *Školákem ve válečných letech* na Pedagogické fakultě UK (20 studentů).

Programů, přednášek, besed a komentovaných prohlídek se v NPMK zúčastnily tyto školy:

Mateřské školy

MŠ Národní, Praha 1; MŠ Petrklíč, Praha-Radotín (3x); MŠ Hellichova, Praha 1 (2x)

Celkem: 3 mateřské školy.

Základní školy

ZŠ Nad Přehradou, Praha 10) (2x, z toho 1x školní družina); Veselá škola, Soukenická 10, Praha 1; ZŠ a MŠ gen. Fr. Fajtla, Praha 9; ZŠ Kutnohorská, Praha 10; ZŠ E. Destinové, Praha 6; Educanet, Roztylská 1860/1, Praha 4; ZŠ Kunratice; ZŠ Rakovského, Praha 4; Montessori Praha; ZŠ Švehlova, Praha 10; FZS O.Chlupa, Praha 5-Stodůlky; ZŠ B. Hrabala, Praha 8; ZŠ Buštěhrad; ZŠ Křesomyslova, Praha 4; ZŠ Norbertov, Praha 6; ZŠ Campanus, Praha 4; ZŠ Mnišek pod Brdy; ZŠ F. Plamínkové, Praha 7; ZŠ Nové Dvory u Kutné Hory; ZŠ a MŠ Senohraby, Praha-Východ; ZŠ Petřiny-jih, Praha 6; ZŠ Vratislavova Praha 2 (2x); ZŠ Hornoměřolupská, Praha 10; ZŠ Filozofská, Praha 4; ZŠ Dubeč (2x, v rámci příměstského tábora); ZŠ Klánovice (2x); ZŠ Velké Hamry (2x); ZŠ Svatopluka Čecha, Chocení; ZŠ Jílovská, Praha 4 (3x); ZŠ Postupice (2x); ZŠ Znojmo-Přimětice; ZŠ Kuncova, Praha 5-Stodůlky (3x); ZŠ a MŠ Kounov (2x); Speciální škola Hradec Králové; ZŠ Švehlova Praha 10; ZŠ Kunštát; ZŠ Opava; ZŠ Soběslav; ZŠ TGM Štětí (2x); ZŠ Hlavní, Ústí nad Labem; ZŠ

Edvarda Beneše, Praha 9-Čakovice; ZŠ nám.28.října, Brno; ZŠ Na Dlouhém lánu, Praha 6; ZŠ Truhlářská, Praha 1 (2x); ZŠ Antonínská, Brno (2x); ZŠ Nýrsko; ZŠ a MŠ Hranice-Struhlovska (2x); ZŠ Mělník; ZŠ Mělník-Pšovka; ZŠ Hučák, Hradec Králové; ZŠ Jana Wericha, Praha 6 (5x); ZŠ Svázná, Brno (3x); ZŠ Pečky; 1. soukromá škola Hradec Králové; ZŠ Hlavní, Ústí nad Labem; ZŠ Soběslav; ZŠ Běchovice, Praha 9; ZŠ a MŠ nám. Svobody, Praha 6; ZŠ Březová nad Svitavou
Celkem: 59 základních škol.

Střední školy

Gymnázium Omská, Praha 10; SPgŠ Beroun (3x); Evangelická akademie Praha 4-Záběhlce (2x); SZŠ Turnov (2x); VOŠP a SPgŠ Litomyšl; Soukromá střední odborná škola START, Praha-Hloubětín; Střední škola; Obchodní akademie Dušní, Praha 1 (2x); Mensa gymnázium, Praha 6-Řepy; Pedagogické lyceum, Praha 6 (2x); Gymnázium Hostivice; Francouzské lyceum Praha 5; SOŠ gastronomie, U krbu, Praha
Celkem: 13 vyšších a středních škol.

Vysoké školy

Vysoká škola ekonomická; Technická univerzita v Liberci; Furman University, USA.
Celkem: 3 vysoké školy.

Celkem se v roce 2017 vzdělávacích akcí NPMK zúčastnilo v muzeu 2997 osob a mimo muzeum 223 osoby.

Návštěvu stálé expozice s pracovními sešity v roce 2017 absolvovalo 90 skupin žáků (z toho 49 v rámci pokusného ověřování), tj. **2221 žák** (z toho 1070 v rámci pokusného ověřování).

Pedagogická knihovna realizovala odborné exkurze pro studenty pedagogických fakult, středních pedagogických a knihovnických škol (celkem: 18 exkurzí, 358 účastníků).

Exkurzí se zúčastnily tyto školy:

FF UK (studijní obor pedagogika) (4x, z toho 2x na téma učebnice); SPgŠ a Vyšší odborná škola pedagogická ve sv. Janu pod Skalou (2x); Arcibiskupské gymnázium v Praze (2x); ZŠ Šestajovice (2x); Střední pedagogické školy (4x); Střední umělecká škola textilních řemesel, Praha; Výtvarná škola (na téma ilustrace v knihách pro děti); Vyšší odborné školy informačních služeb (se zaměřením na knihovnické služby, hl. téma: rešerše).

V rámci odborné praxe pobývaly v restaurátorském ateliéru dva týdny dvě studentky (Barbora Frcková a Anna Polenová) ze Střední a Vyšší odborné školy grafické v Praze 1.

Posluchač Pedagogické fakulty UK Matěj Pros vykonával v muzeu v 1. pololetí r. 2017 dobrovolnickou práci.

A.5.4.2 Podpora čtenářské gramotnosti

Na podporu **čtenářské gramotnosti, čtenářství a společenské prestiže četby** uspořádala PK ve spolupráci s Klubem dětských knihoven SKIP již 24. ročník ankety „Suk – čteme všichni 2016“ (celostátní anketa dětských čtenářů, kde hlasují pro svoji oblíbenou knihu, vydanou v České republice v uplynulém roce, děti, které opravdu čtou). Cílem celé akce je upozornit pedagogickou i ostatní veřejnost na nové tituly v oblasti literatury pro děti a mládež. Anketa je pojmenována po Františku Václavu Sukovi, předním pedagogovi

a zakladateli Sukovy studijní knihovny literatury pro mládež.

Od roku 2014 PK průběžně naplňuje projekt *Čteme spolu* (cteme.npmk.cz) určený pro žáky se specifickými obtížemi při čtení a pro začínající čtenáře. Dalším sledovaným cílem je podpora dalšího vzdělávání pedagogů praktických a speciálních škol. Na internetových stránkách jsou pravidelně zveřejňovány odborné rešerše s nabídkou využití služeb elektronických či papírových kopií. Web lze využít na podporu čtenářské gramotnosti i na běžných základních školách v rámci výuky pro 1. stupeň.

PhDr. Magda Junková, vedoucí PK, pracovala jako zástupkyně NPMK v pracovní skupině odborného panelu pro Čtenářskou a pisatelskou gramotnost, projektu Podpora práce učitelů (www.gramotnostiproucitele.cz).

A.5.4.3 Specializované webové stránky

Pro potřeby pedagogické i široké veřejnosti byly vytvořeny tyto speciální aplikace:

- stránky na podporu čtenářské gramotnosti a výuky na praktických a speciálních školách *Čteme spolu* (cteme.npmk.cz) (viz výše)
- stránky APP o Přemyslu Pittrovi a Olze Fierzové (pitter.eu); v roce 2017 probíhala příprava anglické verze těchto webových stránek
- stránky k výročí 1. světové války a vzniku Československa (1914-1918.npmk.cz)
- stránky věnované historii školních budov - pro zapojení široké veřejnosti (npmk.cz/skolnibudovy).

A.5.5 Kulturně-vzdělávací a prezentační činnost

NPMK poskytovalo individuální odborné konzultace badatelům. NPMK poskytovalo informace z dějin školství pracovníkům MŠMT a jeho přímo řízeným organizacím, dalším institucím a médiím.¹⁷ NPMK spolupracovalo s dalšími muzei v ČR i zahraničí.

V roce 2017 se dále uskutečnily tyto komentované prohlídky:

- komentované prohlídky stálé expozice:
  - Společnosti A. Jiráska Praha (12 osob)
  - Pragos, Klub vycházkářů (28 osob)
  - Ředitelé škol Prahy 5 a starosta Prahy 5 (60 osob)
  - a 5 komentovaných prohlídek pro 132 osob
- komentované prohlídky výstavy *Historie školních budov*
  - 2x pro MŠMT (celkem 18 osob)
  - Česká školní inspekce (2 osoby)
  - 3x během Muzejní noci
- odborné komentované prohlídky PK (celkem 7 prohlídek, 32 účastníků)¹⁸
  - pro knihovníky ze středočeské a pražské pobočky SKIP

---

¹⁷ Příklady dotazů:

- kam chodil Jaroslav Foglar do školy
- kde vyučoval Ferdinand Krch
- názory J. A. Komenského na vulgární chování
- úlevy ze školní docházky v letech 1869–1922
- počet žáků ve školách na Mělnicku v době Protektorátu

¹⁸ Odborné pracovnice oddělení služeb průběžně provádějí pro každého nového čtenáře stručné uvedení do služeb knihovny a přihlášení do systému

- odbornou veřejnost
- Českou školní inspekci
- pro knihovníky teologických knihoven aj.

Na základě žádosti MŠMT byla dne 6.3.2017 v PK uspořádána komentovaná prohlídka pro delegaci z Národní knihovny ze Somalilandu, představeno bylo i muzeum. Národní knihovna Somalilandu má sloužit i jako vzdělávací centrum, na svých zahraničních cestách hledá inspiraci u obdobných institucí.

A.5.5.1 Prezentční činnost a spolupráce s médii

Během roku 2017 NPMK nadále spolupracovalo s Českým rozhlasem, Českou televizí a s dalšími televizními stanicemi a tiskem.

Spolupráce s rozhlasem

- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou* (Po Česku - Dvojka na cestách), 16.1.2017, o historických třídách v přízemí muzea (PhDr. J. Šimek, Ph.D.)
- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou* (Po Česku - Dvojka na cestách), 17.1.2017, o historii školních budov (PhDr. J. Šimek, Ph.D.)
- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou* (Po Česku - Dvojka na cestách), 18.1.2017, o J. A. Komenském (Mgr. M. Šustová)
- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou* (Po Česku - Dvojka na cestách), 19.1.2017, o Marii Terezii i pionýrech (Mgr. M. Šustová)
- Český rozhlas Brno, *Dobré ráno Moravo!*, 31.1.2017, o vysvědčeních (Mgr. J. Bartošová)
- Český rozhlas Plus, *Dopolední Plus*, Komenský a hláskování, 8.2.2017 (PhDr. M. Pánková, PhDr. J. Šimek, Ph. D.)
- Český rozhlas, zahraniční vysílání 29.3.2017, rozhovor o J. A. Komenském (PhDr. M. Pánková; natáčeno 6.2.2017)
- Český rozhlas, zahraniční vysílání, 31.3.2017, 300. výročí Marie Terezie (Mgr. M. Šustová), vysíláno 6.5.2017
- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou*, o publikaci J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění, 12.4.2017 (PhDr. M. Pánková)
- Český rozhlas, o pokusném ověřování, Radiožurnál 30.7.2017 a Plus, 31.7.2017 (PhDr. M. Pánková; natáčeno 26.7.2017)
- Český rozhlas Radiožurnál, *Večerní host Radiožurnálu*, o J. A. Komenském, 1.8.2017 (PhDr. M. Pánková)
- Český rozhlas Dvojka, *Káva o čtvrté*, 24.8.2017, o školních pomůckách (Mgr. M. Šustová)
- Český rozhlas Dvojka, *Odpoledne s Dvojkou* (Pozvánka na výstavu), 20.9.2017, o Jehudovi Baconovi (PhDr. L. Lajsková)
- Český rozhlas Radiožurnál, *Večerní host Radiožurnálu*, o J. Baconovi a P. Pittrovi, 8.11.2017 (PhDr. M. Pánková)

Spolupráce s televizí

- Česká televize, ČT 24, o Památníku Hodonín u Kunštátu - nebude otevřen, 27.7.2017 (PhDr. M. Pánková; natáčeno 26.7.2017)

- TV Nova, magazín Víkend, natáčení pro pořad o P. Pittrovi a J. Baconovi, 27.11.2017 (PhDr. M. Pánková, PhDr. L. Lajsková)
- Česká televize, ČT 24, pořad *Historie.cs*, záběry z výstavy o J. Piłsudském (Mgr. E. Baronová; natáčeno 6.12.2017; vysíláno 3.2.2018)

Spolupráce s tiskem

Propagace krátkodobých výstav a akcí, na kterých se muzeum podílelo formou rozesílání tiskových zpráv i přímého oslovování vybraných novinářů (dle potřeby), zodpovídání novinářských dotazů a spolupráce na konkrétních tématech:

- Týdeník Rozhlas, číslo č. 7/2017, článek o výstavě *Historie školních budov* (text na základě reportáže - V. Žmolík)
- Lidové noviny, 11.2.2017, spolupráce na článku Zbyněk Petráček: *Jaké zrcadlo nám nastavují školy* (k výstavě *Historie školních budov* (PhDr. J. Šimek, Ph.D.))
- webové stránky *řízení školy* (nakladatelství Wolters Kluwer), květen 2017, Jan Šimek: *Historie školních budov v Národním pedagogickém muzeu*
- MF Dnes-Severočeská redakce, 12.10.2017, písemná odpověď na otázky *ohledně negramotnosti a školní docházky* (PhDr. M. Pánková)
- Lidové noviny, 21.11.2017, písemná odpověď *o potomcích Komenského* (PhDr. M. Pánková)
- Lidové noviny, týdeník Víkend, 16.12.2017, rozhovor (PhDr. M. Pánková; telefonický rozhovor uskutečněn 8.12.2017).

Ostatní spolupráce

V r. 2017 se Mgr. Eva Kuncipálová zúčastnila práce v odborné komisi pro vyhodnocení soutěže: *Komenský a my* v Brandýse nad Orlicí.

V roce 2017 uspořádalo NPMK k 300. výročí narození panovnice Marie Terezie výtvarnou soutěž *Za časů české královny Marie Terezie* (pro děti a mládež ve věku 6-19 let). Soutěž byla obeslána 2895 soutěžními pracemi převážně od dětí z České republiky, zapojilo se i několik zemí, ve kterých fungují krajanské spolky (Lucembursko) a tzv. české školy (Londýn, Frankfurt nad Mohanem, Milán, Vídeň).

A.5.5.2 Ostatní kulturně-vzdělávací a prezentační aktivity

Literárně – dramatický cyklus *Návraty – Podvečery v Pedagogickém muzeu*

- 20.4.2017 *Setkání s hosty V. Ebra*
- 10.5.2017 *Lásky čas ve slavných melodiích*
- 22.6.2017 *Tak vonělo dětství. Dvě půvabné povídky Jaroslava Havlíčka*
- 13.7.2017 *Setkání se známým režisérem Karlem Weinlichem*
- 5.10.2017 *Vivat Comenius*
- 2.11.2017 *Nestárnoucí písničky Karla Hašlera*

Den učitelů, 28.3.2017, vstup zdarma.

Prezentace knihy M. Pánkové: J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění, 4.4.2017, patroni knihy: ministryně školství K. Valachová, prof. P. Vorel, Univerzita Pardubice

Prezentace autobiografické knihy P. Pittra: *Unter dem Rad der Geschichte* (ed. Sabine Dittrich, SRN), 19.4.2017

Mezinárodní den muzeí, 18.5.2017, vstup zdarma.

Vyhlášení výsledků výtvarné soutěže *Za časů české královny Marie Terezie*, 23.5.2017.

Mezinárodní den dětí, 1.6.2017, vstup zdarma.

Pražská muzejní noc, 10.6.2017. Uskutečnily se doprovodné programy - dílny středověká škola a výroba papíru, veselé přírodní vědy, komentované prohlídky výstavy *Historie školních budov*.

Vyhlášení výsledků literární soutěže *Prostorem a časem 1. světové války*, 14.6.2017.

Dny evropského kulturního dědictví, celkem se uskutečnily 4 komentované prohlídky historických domů – sídla NPMK. 9.9. a 16.9. 2017 po 2 skupinách.

Den seniorů, 1.10.2017, vstup zdarma.

Slavnostní zahájení 25. ročníku ankety *Zlatý Ámos*, 4.10.2017.

Odborný seminář *Jan Dismas Zelenka a hudba českého baroka III.*, 6.10.2017.

Akce ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Mgr. K. Valachové v NPMK:

- **30.1.2017** – muzeum – natáčení zdravice k pololetnímu vysvědčení
- **4.4.2017** – muzeum – prezentace knihy M. Pánkové: *J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění*, patronkou ministryně
- **11.4.2017** – muzeum – *Setkání s pedagogy a žáky na téma šikana*
- **16.5.2017** – muzeum – na pozvání ministryně návštěva ZŠ Antonínská, Brno

Akce ministra školství, mládeže a tělovýchovy prof. PhDr. S. Štecha, CSc. v NPMK

- **4.10.2017** – *Zlatý Ámos*
- **5.10.2017** – *Vivat Comenius*

Přehled návštěvnosti muzea

Návštěvníci v muzeu	z toho Prague Card	Počet návštěvníků výstav NPMK zapůjčených jiným institucím	Celkem návštěvníků	Objednané vzdělávací pořady (včetně samostatné práce s prac. sešity ve stálé expozici) ¹⁹ a komentované prohlídky pro školy		Akce pro veřejnost pořádané muzeem (EHD, Den učitelů, Den muzeí, Muzejní noc atd.)		Ostatní akce (kulturně-vzdělávací akce, vernisáže, konference apod.)	
				počet objednávek	počet osob	počet akcí	počet osob	počet akcí	počet osob
8728 z toho 1681 zdarma	519	14 624	23 352	234	5238	6	1350	18	1028

A.5.6 Účast pracovníků NPMK na odborných seminářích, konferencích, vzdělávacích a ostatních akcích

Školení *Katalogizace v MARC 21*

Praha, Národní knihovna Klementinum, 23.–24.1.2017, V. Korousová, E. Hrazdírová

Volně dostupné online nástroje pro knihovníky

Praha, Národní lékařská knihovna, 7.2.2017, B. Stefanová

Akreditovaný program o literatuře pro děti a mládež

NPMK, 21.2. a 10.10.2017, A. Košková

9. setkání přátel Národního archivu

Praha, Národní archiv, 22.2.2017, S. Cigánková, M. Chrobáková

Design služeb pro knihovníky

Praha, Národní knihovna Klementinum, 27.2.2017, Š. Šuranová

Plánovaná podoba meziknihovních výpůjčních služeb v portálu *Knihovny.cz*

Brno, Moravská zemská knihovna, 7.3.2017, Š. Šuranová

Oslavy 275. výročí založení *Moravian College* – prezentace komeniologické výstavy a knih

Bethlehem, Pensylvánie (USA), 13.–20.3.2017, M. Pánková

Zahájení anglické verze výstavy NPMK *Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského světu* a prezentace knih M. Pánkové v angličtině: *Komenský v nás* a nové knihy *Komenský v českém a světovém výtvarném umění*. Tyto akce byly součástí oslavy 275. výročí založení *Moravian College* a zároveň vzniku města Bethlehemu, jehož se stala tato škola centrem. Jde o jednu z nejstarších univerzit ve Spojených státech amerických. Cesty bylo dále

¹⁹ Samostatná práce v expozici s pracovními sešity se vykazuje od r. 2017

využito pro studium pramenů a literatury v *Moravian Archives* (archiv Moravské církve), který se zde nachází. Tento archiv je mimořádně bohatým zdrojem pramenů k dějinám exulantů z českých zemí a jejich pokračovatelů.

Slavnostní akce *Comeniusdag*

Haag, Naarden (Nizozemsko), 17.–20.3.2017, S. Cigánková, J. Rašek

Účast na každoroční slavnostní akci *Comenius Dag (Komenského den)* dne 18. 3. 2017 u příležitosti výročí narození J. A. Komenského, během níž byla prezentována kniha ředitelky NPMK M. Pánkové: *J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění*. Patrony publikace byli velvyslankyně ČR v Nizozemí J. Reinišová a ředitel Muzea Komenského v Naardenu Hans van der Linde.

Mezinárodní konference *Muzeum a škola*

Zlín, 20.–21.3.2017, PhDr. L. Lajsková

8. ročník konference hodnotil stav muzejní pedagogiky a její výhledy do budoucnosti a nesl podtitul *Křižovatky muzejní pedagogiky*. Hlavním tématem tohoto ročníku byly tedy vize a výhledy v muzejní edukaci.

Konference *Současnost literatury pro děti a mládež*

Liberec, Krajská vědecká knihovna, 21.–22.3.2017, A. Košková

Návštěva ukrajinských archivů a krajanských spolků

Užhorod, Berehovo, Mukačevo, Koločava (Ukrajina), 25.3.–2.4.2017, J. Bartošová, J. Šimek

Cílem cesty byla zejména návštěva oblastního archivu v Berehovu (pobočka archivu v Užhorodě), kde jsou uloženy materiály čs. škol v meziválečném období. Pracovníci NPMK jezdí studovat a kopírovat tyto fondy opakovaně; tyto fondy jsou velmi cenné z hlediska historie školství Podkarpatské Rusi v době 1. čsl. republiky.

Cesty bylo dále využito k návštěvám bývalých čs. škol, jejich budovy nadále slouží ke školským účelům, byla objasněna problematika romské školy (současná škola pro Romy není tou, kterou založil vedoucí referátu školství na Podkarpatské Rusi Josef Šimek). Dále dr. Jan Šimek promluvil při odhalování pamětní desky J. A. Komenského v Mukačevu, tuto slavnost organizoval krajanský spolek na Ukrajině. Pracovníci NPMK navštívili v Koločavě muzeum české školy a muzeum sovětské školy.

Muzeum Přerov, Fulnek-Památník Komenského

Přerov, Fulnek, 28.–29.3.2017, M. Pánková, A. Matyášová, L. Dani

V muzeu v Přerově prezentace knihy M. Pánkové: *J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění*.

5. ročník akce regionálního výboru středočeské pobočky SKIP *SKIPování 2017*

PK, zasedací místnost, 6.4.2017, M. Junková, A. Kratochvílová

Regionální valná hromada SKIP

Městská knihovna v Praze, 18.4.2017, M. Junková, Š.Šuranová, B. Stefanová

Seminář *Spolupráce knihoven a škol v oblasti čtenářské a informační gramotnosti*

Praha, GI, 24.4.2017, A. Košková, R. Indráková

Hrátky s pamětí – Trenérská dílna

Vsetín, Městská knihovna, 25.–26.4.2017, A. Kratochvílová

Jarní zasedání bibliografické sekce SDRUK

Pradubice, Krajská knihovna, 25.–26.4.2017, M. Petrovičová

5. mezioborové sympozium *Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku poctě Josefa Wünsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu*

Plzeň (Západočeské muzeum v Plzni), Praha (Památník národního písemnictví, NPMK), 25.–27.4.2017, M. Šustová, J. Bartošová, J. Šimek

Sympozium bylo realizováno ve spolupráci s Katedrou dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Pracovníci NPMK přednesli tyto příspěvky:

Švýcarské inspirace učitele Antonína Kessla (M. Šustová); příspěvek vycházel z analýzy sbírkového předmětu NPMK; *Emanuel Lippert, vynikající znalec zahraničního školství a propagátor českého školství a kultury v cizině* (J. Bartošová); *Balkanista a skaut Antonín Stránský (1890–1945): vědecká a pedagogická činnost zapomenutého učitele* (J. Šimek a prof. J. Linda, Bělehradská univerzita).

11. mezinárodní konference školních knihoven

Bratislava, Slovenská pedagogická knižnica, 4.5.2017, M. Junková, R. Indráková

Hrátky (se) pro středoškoláky

Sedlčany, Městská knihovna, 18.5.2017, A. Kratochvílová

Mezinárodní konference *Archivy ve slovanském světě*

Užhorod, Berehovo, Perečín (Ukrajina), 10.5.–20.5.2017, J. Bartošová

Účast na konferenci, kterou pořádala *Východoevropská slavistická univerzita v Užhorodě*. Na konferenci s tématem *Archivy ve slovanském světě* přednesla Mgr. Bartošová příspěvek: *Čeští učitelé na Podkarpatské Rusi ve sbírce NPMK*.

Cesty bylo dále využito k návštěvě archivu v Berehovu (kopie fondů, mj. Miloše Seiferta, Josefa Kubálka, učitelů „cikánské školy“ Josefa Šestáka, Michala Cinkovského a Ladislava Hegedüse, české obecné a měšťanské školy v Bilkách) a dále k návštěvě Perečina, kde byly pořízeny fotografie někdejší školy s československým jazykem vyučovacím.

Mezinárodní konference *Identita evropských Romů ve 20. století ve světle dokumentace obětí holocaustu*

Praha, 12.5.2017, J. Seiner

Pietní akt v Památníku Lety u Písku

Lety u Písku, 13.5.2017, J. Seiner

Odborné konzultace s partnerským muzeem v Lešně

Lešno (Polsko), 15.5.–17.5.2017, M. Pánková, E. Baronová, L. Dani

Návštěva partnerského *Regionálního muzea v Lešně* (Muzeum Okręgowo w Lesznie) a projednání spolupráce na výměně výstav. NPMK zapůjčí lešenskému výstavu *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* (vernisáž v březnu 2018). S ředitelem muzea Mgr. Witoldem Omieczynským byla předjednána zápůjčka obrazů Muzea s tematikou Komenského, Daniela E. Jablonského, rodiny Leszczynských a jiných současníků Komenského. Delegace NPMK se též zúčastnila vernisáže výstavy *Hlavní města velkopolského protestantismu. Lešno a Śmigiel – spoluexistence vyznání*. Dr. Pánková

věnovala muzeu svou knihu *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)*; ředitel Omieczynský předal ředitelce Pánkové polskou verzi její knihy *Jan Amos Komeński w nas*, kterou vydalo lešenské muzeum.

Dílňa Ochrana, průzkum a konzervace knihovních fondů v současné praxi
Praha, Národní knihovna Klementinum, 22.5.2017, M. Hlasivcová, J. Uhrová

INFORUM 2017

Praha, Vysoká škola ekonomická, 30.–31.5.2017, V. Korousová

Počítačový kurz databáze Acces rozšíření

Praha, Národní knihovna Klementinum, 30.5. a 6.6.2017, B. Stefanová

Mezinárodní komeniologická konference Odkaz J. A. Komenského: Pohled z 21. století

Sankt Petěrburg (Ruská federace), 6.–9.6.2017, M. Chrobáková, L. Lajsková

Účast na každoroční komeniologické konferenci, tentokrát s tématem *Odkaz J. A. Komenského: pohled z 21. století (Наследие Яна Амоса Коменского: взгляд из XXI в.)*. Pracovnice NPMK vystoupily s těmito příspěvky: *Prezentace publikace M. Pánkové „Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)“* (Mgr. M. Chrobáková) a *Programy pro školy, které nabízí NPMK pro prohloubení humanistického citění: dle principů J. A. Komenského* (PhDr. L. Lajsková).

Panelová diskuse Můj život nepatří mně

Milíčův dům Praha 3, 21.6.2017, PhDr. L. Lajsková

Aktivní účast na diskusi v ke 122. výročí narození humanisty Přemysla Pittra. Námětem debaty byla pedagogická činnost P. Pittra a jeho spolupracovníků, která může vést současnou pedagogiku k zamyšlení nad naplňováním cílů sociální pedagogiky v současné společnosti.

Výroční konference Comenius Academic Club

New York (USA), 21.–27.6.2017, M. Pánková

Účast na každoroční mezinárodní konferenci *Comenius Academic Club*, jehož členem je Markéta Pánková. Téma konference bylo: *Integrace, dezintegrace a konsolidace v historii centrální Evropy*. Dr. Pánková vystoupila s příspěvkem na téma, jak jsou hodnoceny vědecké výstupy v paměťových institucích. Cesty bylo dále využito k jednání o stavu „krajanské“ knihovny v krajanském spolku *Bohemian Benevolent Club* s příslibem odborných konzultací.

Setkání odborů školství Krajských úřadů

Brno, 28.6.2017, M. Pánková, E. Kuncipálová

Účast na akci prostřednictvím MŠMT, informování o Pokusném ověřování.

Účast na festivalu Šamajim

Třebíč, 28.7.2017, L. Lajsková, M. Chrobáková, L. Dani

Účast na části programu věnované památce Pavla Kohna.

Zhotovení videonahrávky Jehudy Bacona

Jeruzalém (Izrael), 13.–16.8.2017, P. Šolar

Cílem cesty bylo zhotovení videonahrávky zdravice Jehudy Bacona při příležitosti výstavy jeho děl v NPMK. Jehuda Bacon je jedním z židovských „děti P. Pittra“, který se usídlil v Izraeli a stal se uznávaným výtvarníkem. Tato nahrávka bude použita na vernisáži

a jako materiál do archivu Přemysla Pittra. Dále byly pořízeny fotografie díla Jehudy Bacona vystavené v muzeu Jad Vašem.

Pietní akt v Hodoníně u Kunštátu - Žalově

Hodonín u Kunštátu, 20.8.2017, J. Seiner

Každoroční uctění zemřelých Romů na lesním hřbitůvku, kde za NPMK vystoupil Jakub Seiner.

Metodický kurs českých škol v zahraničí

Praha, 8.9.2017, M. Šustová

Přednáška o edukačních a dalších možnostech vzdělávání v NPMK.

Konference *Digitální svět práce, průmysl 4.0*

Zlín, 8.–9.9.2017, L. Lajsková, pořadatel: KAP, o.s., EZA–Evropské centrum pro záležitosti zaměstnanců Königswinter, Německo; pod záštitou Evropské komise

Na kongference byl přednesen příspěvek: *J. A. Komenský a jeho vliv na vzdělanost*, který byl koncipován jako výzva k celoživotnímu vzdělávání jednotlivců i celých společností. Příspěvky na konferenci byly věnovány historii průmyslových revolucí a vzdělanostnímu potenciálu pracujících v jednotlivých etapách. Zároveň byly zmíněny nové aspekty a výzvy éry digitalizace. Referujícími byli zahraniční hosté (Švýcarsko, Německo, Albánie), kteří se zároveň podělili o zkušenosti ze svých zemí.

25. ročník konference *Knihovny současnosti*

Olomouc, Univerzita Palackého, 12.–14.9.2017, M. Hlasivcová, E. Hrazdírová

11. sjezd českých historiček a historiků

Olomouc, Univerzita Palackého, 12.–15.9.2017, M. Šustová, J. Šimek, J. Bartošová

Byl přednesen příspěvek *Didaktické pomůcky a formování národní identity v dějepisném a vlastivědném vyučování v letech 1869-1938* (M. Šustová).

Seminář o zpracování osobních údajů dle GDPR

Praha, Fakulta stavební ČVUT, 18.9.2017, V. Korousová

Seminář *Nové obzory ve vyhledávání na internetu*

Praha-Jinonice, 26.9.2017, M. Petrovičová

Seminář *Searching Session 2017 aneb Co se skrývá za vyhledáváním*

Praha, Národní technická knihovna, 3.10.2017, V. Korousová

Vzpomínková akce na počest Pavla Kohna

Figling (SRN), 14.10.2017, M. Pánková, M. Chrobáková, L. Lajsková, P. Šolar

Účast na setkání při příležitosti nedožitých 88 narozenin Pavla Kohna. Pavel Kohn zemřel 18. 6. 2017, byl jedním z „židovských dětí P. Pittra“. MgA. Pavel Kohn (1929–2017), přežil Terezín, Osvětim a Buchenwald (1942–45). Od roku 1967 byl v emigraci, v letech 1968–90 pracoval jako redaktor rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově. Od roku 1989 vydával své publikace i v ČR. Věnoval se i básnické tvorbě. Námětem řady jeho textů se stal život a dílo humanisty P. Pittra. P. Kohn byl dlouholetým členem Ediční rady NF P. Pittra a O. Fierzové, aktivně se účastnil řady seminářů a konferencí, rád pracoval se studenty a mladými lidmi.

27. Podzimní knižní veletrh

Havlíčkův Brod, 20.–21.10.2017, M. Chrobáková, J. Suchá, J. Rašek

Seminář *Muzea ve službách veřejnosti*

Praha, 18.10.2017, M. Pánková, K. Tomešková

Seminář určený pro zřizovatele muzeí a pracovníky muzejního managementu, Přednesen příspěvek *Podpora edukace v kulturním dědictví* (M. Pánková a P. Hlubeček, ředitel odboru muzeí MK).

Odborný seminář *S knížkou do života (Bookstart)*

Praha, Goethe institut, 23.10.2017, M. Junková, A. Košková

Seminář ANL (k připravované koncepci analytické národní bibliografie)

Praha, Národní knihovna Klementinum, 23.10.2017, M. Petrovičová

Vernisáž výstavy v Muzeu Komenského v Naardenu

Naarden (Nizozemsko), 25.–28.10.2017, M. Pánková, M. Tatýrková, L. Dani

Účast na vernisáži výstavy partnerského muzea a památníku J. A. Komenského *Umění ve službách státu (Art in the Service of the State)* – dílo Jaroslava Horejce. Naardenské muzeum je řízeno Muzeem J. A. Komenského v Uherském Brodě. Cesty bylo dále využito k jednání s ředitelem naardenského muzea, Hansem van der Linde, o dalších formách spolupráce a ředitelem uherskobrodského muzea, Mgr. Miroslavem Vaškových, o budoucích společných projektech.

Konference *Muzeum včera, dnes a zítra: vývoj paměťových institucí a jejich význam pro dnešek*

Brno, Moravské zemské muzeum, 2.11.2017, M. Pánková, K. Tomešková, P. Daněk

Akce bylo zároveň využito k projednání spolupráce k oslavám Komenského za účasti všech zainteresovaných institucí.

Konference KULTURA 2017

Praha, Kongresové centrum Vavruška, 7.11.2017, M. Junková

Nové trendy v meziknihovních výpůjčních službách (MVS), nové funkce Virtuální polytechnické knihovny (VPK) a novinky Centrálního portálu knihoven II. (CPK)

Praha, Národní technická knihovna, 28.11.2017, Š. Šuranová

VI. ročník akce *Zámek plný knih*

Pardubice, 10.11.2017, M. Šustová, S. Cigánková

Mezinárodní konference *Odvaha k odpovědnosti. Jak sdělit nevyslovitelné? Muzea a tragické dějiny 20. století*

Brno, 22.-23.11.2017, M. Pánková, K. Tomešková

Mezinárodní konference organizovaná třemi národními výbory ICOM: ICOM Česko, ICOM Rakousko a ICOM Slovensko.

Návštěva ukrajinských archivů

Užhorod, Mukačevo, Berehovo (Ukrajina), 30.11.–8.12.2017, J. Šimek

Cílem cesty bylo studium fondů v archivu v Berehovu (pobočka státního archivu v Užhorodě, systematicky byl vytěžen fond č. 359 *Inspektorát národních škol s československým vyučovacím jazykem*) Užhorod a dokumentování školních budov

postavených v době 1. republiky (Velký Berezny, Mukačevo, Svaljava). Bylo možné zdokumentovat pouze exteriéry budov, které nadále slouží školním účelům, byly však přes víkend zavřené. Dr. Šimek dále navštívil krajanské spolky: Klub T. G. Masaryka v Užhorodě a Spolek české kultury J. A. Komenského – NPMK obdrželo pozvání na odhalování desky T. G. Masarykovi v Chustu, které je plánováno na březen 2018. Spolupráce s krajanskými spolky je velmi důležitá z hlediska získávání kontaktů na pamětníky, příp. krajany žijící na Zakarpatí.

A.5.7 Rezortní projekty a digitalizace

A.5.7.1 Projekty

NPMK realizuje tři resortní projekty, které se týkají zejména digitalizace fondů NPMK.

V roce 2017 NPMK pokračovalo v realizaci dlouhodobých resortních projektů *Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení včetně školních pomůcek, Retrokonverze fondu PK a Zpřístupnění Archivu P. Pítra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu.*²⁰

Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení včetně školních pomůcek

Cílem projektu je záchrana a zachování kulturního dědictví v oblasti dějin pedagogiky, školství a učitelstva. Projekt se předkládá každoročně již od r. 2009. Díky prostředkům z tohoto projektu se podařilo zachránit velké množství předmětů dokumentujících výuku.

Projekt je rozdělen na dvě části:

- záchrana²¹ a zpracování starých tisků ze sbírek NPMK
- záchrana historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek.

V roce 2017 bylo v rámci projektu:

- zrestaurováno 7 sbírkových předmětů
- zakoupeny 124 sbírkové předměty
- pořízeno 56 obalů na sbírkové předměty (staré tisky)
- předáno k digitalizaci 77 školních filmů (z projektu hrazena část nákladů)
- nakoupen materiál a zařízení pro identifikaci, čištění a restaurování sbírkových předmětů.

Retrokonverze fondu PK

---

²⁰ Původní název projektu byl *Implementace nejnovějších technologií do procesu digitalizace a zpřístupnění Archivu P. Pítra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu.*

²¹ Záchranou se rozumí nákup předmětů k zařazení do sbírky NPMK i zabezpečení odborného ošetření (konzervování, restaurování) existujících sbírkových předmětů, aby nedocházelo k jejich další deteriorizaci. Jde zejména o staré tisky nebo staré školní obrazy. Tyto (a další) předměty vykazují značnou kyselost, která zapříčiňuje ztrátu elasticity a pevnosti papíru. Někdy lze hovořit o celkové degradaci papíru, která způsobuje lámání a trhání papíru. Restaurátorskými zásahy lze tuto degradaci omezit, případně i zastavit.

Knihovna pokračovala v naplňování prací vyplývajících z řešení resortního projektu retrokonverze, a to ve formě zpracování záznamů hlavního fondu PK, současně probíhalo zpracování fondu výročních zpráv a retrokonverze historických odborných periodik. Maximální zpřístupnění fondu uživatelům prostřednictvím online katalogu na webu PK patří mezi hlavní cíle retrokonverze, kterou knihovna zahájila v roce 2010.

V roce 2017 PK řešila resortní projekt MŠMT (RETROKONVERZE 2321), zaměřený na zpracovávání historických odborných periodik a výročních zpráv. Řešení projektu se účastnila vedle brigádníků část odborných pracovníků knihovny.

V rámci řešení projektu se v roce 2017 uskutečnily tyto činnosti:

- analýza nebo tvorba nového záznamu titulu, slučování původně samostatně popsaných ročníků, práce se záznamy časopisů, práce s jednotlivými ročníky
- objednávání exemplářů z depozitáře, očištění a drobné opravy, případně provizorní obal svazku a zápis do seznamu k příští vazbě
- analýzy exemplářů – ročník, rok, číslování (při absenci obálek – dohledávání v jiných knihovnách, tištěných bibliografiích, podle jednotlivých článků atd.)
- zakládání exemplářů a/nebo kontrola a oprava stávajícího, optimalizace signatury, olepování čárovými kódy, označování exemplářů štítky
- revize titulového záznamu
- tvorba nových záznamů titulů výročních zpráv, přiřazení signatury a přírůstkového čísla, olepování čárovými kódy
- revize titulového záznamu

Současně probíhalo dohledávání a opravy problémových záznamů z předchozích ročníků retrokonverze.

Statistika

výroční zprávy	3 821 záznamů
odborná periodika	193 titulů (k nim převedeno 2051 exemplářů).

Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu

Cílem projektu je výrazně zvýšit dostupnost Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové jako mimořádného historického zdroje dokumentů o dějinných událostech 20. století pro badatele i širokou veřejnost na webových stránkách NPMK.

Projekt je realizován od roku 2013. Po vytvoření technického a technologického zázemí pro implementaci nejnovějších technologií do procesu digitalizace APP a dalších fondů NPMK pokračovalo v roce 2017 rozvíjení vlastní práce s dokumenty pro jejich zpřístupnění prostřednictvím online katalogu na webu NPMK, včetně vytváření přesné evidence dětí, které skutečně prošly zámeckými ozdravovkami. *Kartotéka dětí ze zámků*, ucelený archivní soubor, obsahuje cca 17 tisíc dokumentů (k digitalizaci jich zbývá téměř 10 tisíc). **V roce 2017 bylo zdigitalizováno 15 dokumentů tj. 3072 strany. Za rok 2017 bylo doplněno 1106 editovaných záznamů.**

Výsledky dosažené v roce 2017 umožňují:

- realizovat ochranné reformátování dokumentů ve zpřístupnitelné a uživatelsky vstřícné podobě s eliminací případného poškození archiválií
- následovat současné moderní evropské trendy sdílení sbírkových předmětů, archiválií, knih, audio i video nahrávek včetně jejich digitálních kopií **v prostředí internetu (webových stránkách NPMK)**

- výrazně **zvýšit dostupnost** Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové jako mimořádného historického zdroje dokumentů o dějinných událostech 20. století pro badatele i širokou veřejnost na webových stránkách NPMK
- využít zpracované záznamy **v prostředí internetu** a **zapojit je do výuky** společenských věd na všech stupních škol
- **pedagogům a studentům všech stupňů škol** prostřednictvím sdílených audio/video nahrávek rozhovorů a výpovědí pamětníků a tzv. bývalých „židovských a německých dětí P. Pittra“ **prohloubit a oživit** v etické výchově **prezentaci kladných morálních společenských vzorů** (včetně probíhající propagace DVD nahrávek na školách či zdůraznění možnosti připojení na web přímo během vyučovací hodiny)

Specializovaný web *pitter.eu*

Výstupem projektu je subweb *pitter.eu*, jehož součástí je online katalog digitalizovaných dokumentů. V online databázi je nyní zpřístupněno 4618 zpracovaných záznamů, u kterých jsou k dispozici digitální kopie dokumentů (pokud se nejedná o citlivá data, v takovém případě je zde pouze informace: „dostupný pouze v badatelské APP“).

Web je budován v základní struktuře: Pittrovy „dětí“, Pitter a spolupracovníci a tzv. „akce zámky“.²²

A.5.7.2 Digitalizace

Digitalizace fondů NPMK probíhá v souladu s *Koncepcí digitalizace muzejních sbírek a knihovních fondů NPMK* (z roku 2013) a je rozdělena dle odborných oddělení NPMK na *digitalizaci sbírkového fondu Pedagogického muzea* (sbírkový fond je spravován v souladu se zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy) a na *digitalizaci fondů veřejné Pedagogické knihovny* (fond je spravován v souladu s knihovním zákonem).

Digitalizace sbírkového fondu NPMK probíhá jednak na fotopracovišti NPMK a pomocí knižních scannerů umístěných v PK a v depozitáři ve Lhotě u Dolních Břežan – jde o dvojrozměrné předměty (vysvědčení, školní obrazy, mapy, knihy-titulní listy apod.) a trojrozměrné předměty (fotodokumentace školních pomůcek a zařízení),²³ jednak externím digitalizováním předmětů audiovizuální povahy (školní filmy). V roce 2017 pokračovala spolupráce NPMK s Archivem hl. m. Prahy v oblasti digitalizování školních kronik (Archivem hl. m. Prahy byly digitalizovány 3 školní kroniky). Dále je vedena v systému Bach pomocná elektronická evidence sbírkového fondu, kdy obrazová dokumentace je součástí karet systematické evidence.

Pozn.: Bylo též digitalizováno 21 nabídkových katalogů didaktických pomůcek zapůjčených z Muzea Komenského v Přerově, které doplnily katalogy ze sbírek NPMK a slouží k identifikaci pomůcek.

Digitalizace knihovních fondů PK se uskutečňuje vlastními silami v rámci *Koncepce digitalizace muzejních sbírek a knihovních fondů NPMK* z r. 2013 (zejména fondu historických učebních osnov, historických učebnic, školních zpráv apod.) a rezortního

²² V roce 2017 webové stránky navštívilo 1911 uživatelů, kteří si během 2677 návštěv zobrazili 7147 stránek. Přibližně 74 % uživatelů bylo z ČR, ostatní ze zahraničí (z toho 17 % anglicky mluvících, převážně z USA).

²³ V r. 2017 celkem bylo na fotopracovišti digitalizováno 4759 sbírkových předmětů (tj. byly vytvořeny kvalitní elektronické kopie), z toho: Fotografie: 337 ks, Písemnosti a tisky: 1916 ks, Knihy: 305 ks, Historická podsbírká: 643 ks, APP: 1558 ks. K 31.12.2016 bylo na fotopracovišti NPMK zpracováno celkem 36 791 sbírkových předmětů. Současně v r. 2017 zhotoveno 1293 ks ostatních fotografií - reportáže, školy atd.

projektu *Retrokonverze* (viz výše). Upravený plán digitalizace v PK na rok 2017 byl založen především na záměru kompletně zdigitalizovat výroční zprávy podle jednotlivých škol (většina jich je tištěna na kyselém papíře a je tak velmi ohrožena jeho degradací), jak se nacházejí ve fondu PK, a zajistit takto jejich dostupnost pro uživatele PK (ve spolupráci s odd. IT). Vedle toho byly vytvářeny digitalizáty historických výročních zpráv pro výstavu *Prostorem a časem I. světové války* a ve 2. pololetí 2017 prováděna příprava k digitalizaci dokumentů pro interaktivní výstavu k 50. výročí Pražského jara (*Rok 1968*). V roce 2017 bylo z fondů PK digitalizováno celkem 306 svazků, tj. 14 607 stran.²⁴

Digitalizace Archivu Přemysla Pittra a Olgy Fierzové probíhá na základě samostatného projektu od r. 2013 (viz výše – projekt *Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu*). V roce 2017 bylo zdigitalizováno celkem 15 dokumentů, resp. 3072 stran a bylo doplněno 1106 editovaných záznamů.

A.5.8 Akreditovaný program

V roce 2017 NPMK uspořádalo 3. cyklus vzdělávacích programů akreditovaných pro účely dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (ve smyslu zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů).

Zájemci z řad pedagogů a knihovníků absolvovali akreditovaný program:

Současná literatura pro děti a mládež (21.2. a 10.10.2017, celkem 45 účastníků z řad učitelů, knihovníků a studentů). Cílem programu bylo seznámit posluchače s vybranými autory literárních děl pro děti a mládež, kteří publikovali v letech 1993 – 2016. Program kursu byl zaměřen zejména na rozšíření námětů na doporučenou četbu zohledňující současné čtenářské zájmy žáků a rozvoj jejich čtenářské gramotnosti.

A.6 Zahraniční spolupráce

Zahraniční spolupráce byla realizována v souladu s Plánem činnosti na rok 2017 za účelem prezentace českých dějin školství a rozvoje stávajících a navazování nových partnerských vztahů s obdobnými muzei, institucemi a společnostmi zejména v Evropě.

NPMK pokračovala spolupráce s organizací České školy bez hranic (předsedkyně Lucie Slavíková-Boucher). Spolupráce s českými školami v zahraničí se realizovala zejména poskytováním výstavy *Hurá do školy s Marií Terezií*.

Již tradičně byla mezinárodní spolupráce realizována prostřednictvím mezinárodní konference. V roce 2017 to byla konference *Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku počtě Josefa Wunsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu*, které se zúčastnili odborníci z Polska,²⁵ Rakouska, Slovenska či Srbska.

Pokračovala spolupráce s evropskými pedagogickými muzei a univerzitami. Výborná spolupráce je s pedagogickými muzei v Bratislavě a Lublani prostřednictvím výměny publikací a Comenius Museum v Naardenu, se kterým NPMK realizuje řadu společných projektů. V roce 2017 se uskutečnily dvě návštěvy Naardenu (účast na tradičním Dnu

²⁴ Z toho z fondu dějepis 29 svazků (457 stran), osnov 10 svazků (464 stran), Sukovy studijní knihovny 11 svazků (142 strany), výročních zpráv 253 svazky (13 460 stran), ostatní 3 svazky (84 strany).

²⁵ Pracovnice NPMK Mgr. E. Baronová přeložila příspěvek z polštiny do češtiny.

Komenského v březnu, pro který NPMK poskytlo elektronickou verzi výstavy *J. A. Comenius. Education for All* a proběhla prezentace knihy M. Pánkové *Komenský v českém a světovém výtvarném umění* a zahájení výstavy Jaroslava Horejce v říjnu 2017).

Další živá spolupráce probíhá s polským Oblastním muzeem v Lešně, které vydalo v roce 2017 polskou verzi knihy M. Pánkové *Komenský v nás* (překlad E. Baronová, pracovnice NPMK). Na rok 2018 a 2019 bylo dohodnuto reciproční uspořádání výstav.

V roce 2017 pokračovala spolupráce s partnery na Ukrajině, a to jednak s Východoevropskou slavistickou univerzitou v Užhorodě, a to vystoupením na mezinárodní konferenci *Archivy ve slovanském světě*, kde přednesla Mgr. Bartošová příspěvek: *Čeští učitelé na Podkarpatské Rusi ve sbírce NPMK* a badatelskými návštěvami archivu v Berehovu.²⁶ Navázán byl též kontakt s krajskými spolky na ukrajinském Zakarpatí. Při slavnostním odhalování pamětní desky J. A. Komenského v Mukačevu v březnu 2017 pronesl PhDr. J. Šimek projev jménem NPMK.

Během pravidelné účasti NPMK na mezinárodních komeniologických konferencích v Petrohradě, Ruská federace (v r. 2017 s názvem *Odkaz J. A. Komenského: pohled z 21. století*) byly předneseny dva příspěvky: *Programy pro školy, které nabízí NPMK k prohloubení humanistického citění žáků: dle principů J. A. Komenského* (PhDr. L. Lajsková) a *Publikace M. Pánkové „Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)“* (Mgr. M. Chrobáková).

Úspěšnou akcí byla prezentace obrazů Jehudy Bacona, známého izraelského malíře, který byl jedním z „dětí P. Pittra“. Výstava byla organizována ve spolupráci s jeho zástupcem pro Evropu, p. Jensem Oertlem z Německa. Původně plánovaná osobní úšast J. Bacona na vernisáži nebyla ze zdravotním důvodů možná, proto bylo s p. Baconem v Jeruzalémě natočeno viedoposelství speciálně pro tuto příležitost.

Další velmi úspěšnou akcí byla výtvarná soutěž *Za časů české královny Marie Terezie*, jíž se zúčastnily děti z několika zemí, kde fungují krajské spolky (Lucembursko) a tzv. české školy (Londýn, Frankfurt nad Mohanem, Milán, Vídeň).

Ve spolupráci s Ackermann-Gemeinde a spolkem MILIDU probíhala spolupráce s německou spisovatelkou Sabine Dittrich ohledně přípravy prezentace německého vydání autobiografie P. Pittra *Unter dem Rad der Geschichte* (nakl. Neufeld, SRN).

V souvislosti s budováním Památníku Hodonín u Kunštátu byly udržovány kontakty v rámci IHRA.

NPMK spolupracuje a udržuje kontakty se zahraniční komeniologickou obcí v Japonsku, Koreji, Kanadě, Německu, Polsku, Rusku, USA, kde spolupracuje s prestižní organizací *Comenius Academic Club*, na Slovensku aj. NPMK udržuje živé kontakty s přímými potomky Komenského, jednak s rodinou Kallikovou z USA, jednak s potomkem J. A. Komenského žijícím v ČR (Jan Kocourek).

Potěšující je zájem o NPMK ze strany zahraničních subjektů, který se projevuje i objednávkou komentovaných prohlídek stálé expozice. V roce 2017 to byly komentované prohlídky pro studenty a pedagogy z Furman Univerzity ze Spojených států amerických, skupiny pedagogů a studentů ze SRN aj.

Důležitou částí zahraničních kontaktů je prezentace výstav NPMK v zahraničí. V roce 2017 byly v zahraničí prezentovány tyto výstavy NPMK (viz též níže a část A.5.1): *J. A.*

---

²⁶ NPMK musí návštěvy archivu důkladně plánovat za pomoci místních spolupracovníků.

Comenius: Education for all (USA, Ázerbajdžán, elektronicky: Nizozemsko), *Hurá do školy s Marií Terezií!* (USA, Itálie, Velká Británie), *Europäischer Humanist Přemysl Pitter* (SRN - ve spolupráci s Ackermann Gemeinde).

V roce 2017 se NPMK stalo členem Mezinárodní rady muzeí (ICOM - International Council of Museums).

Přehled konkrétních akcí v zahraničí a kontaktů se zahraničními subjekty:

Ázerbajdžán:

- spolupráce s univerzitou v Baku

Itálie:

- spolupráce s krajanským sdružením Associazione Praga a Českými školami v Římě a Florencii
- účast ve výtvarné soutěži NPMK *Za časů české královny Marie Terezie* (česká škola v Miláně)

Izrael:

- spolupráce s Jehudou Baconem v souvislosti s výstavou jeho obrazů v NPMK (*Jsem Jehuda Bacon*)
- pátrání po příbuzných osob spojených s činností P. Pittra (J. Kapel, J. Bacon)

Lucembursko:

- účast ve výtvarné soutěži NPMK *Za časů české královny Marie Terezie* (krajanský spolek v Lucemburku)

Německo:

- výstava *Europäischer Humanist P. Pitter* v Bambergu (9.3.–31.3.2017)
- akce pořádaná na počest nedožitých 88. narozenin Pavla Kohna
- spolupráce se spisovatelkou Sabine Dittrich (APP) - prezentace knihy *Unter dem Rad der Geschichte*
- spolupráce s Jensem Oertlem na přípravě výstavy a realizaci výstavy *Jsem Jehuda Bacon*
- účast ve výtvarné soutěži NPMK *Za časů české královny Marie Terezie* (česká škola ve Frankfurtu n/Mohanem)
- spolupráce s „německými dětmi“ P. Pittra
- spolupráce s Ackermann Gemeinde

Nizozemsko:

- účast na *Dni Komenského* v Naardenu
- poskytnutí elektronické verze výstavy *Education for All*

Polsko:

- spolupráce s Oblastním muzeem v Lešně
- překlad publikace *J. A. Komenský v nás* do polštiny (vyd. Oblastní muzeum v Lešně)
- zapojení NPKM do Kongresu českých polonistických studií 2019

Rakousko:

- účast ve výtvarné soutěži NPMK *Za časů české královny Marie Terezie* (česká škola ve Vídni)

Ruská federace:

- účast na mezinárodní komeniologické konferenci *Odkaz J. A. Komenského: Pohled z 21. století* v Petrohradě
- spolupráce s ruskými komeniology – výměna publikací a komeniologických informací

Slovensko:

- spolupráce s Múzeem školstva a pedagogiky v Bratislavě
- spolupráce se slovenskými univerzitami (Nitra, Trnava aj.)

Slovinsko:

- spolupráce se slovinským pedagogickým muzeem - výměna publikací (Slovenski šolski muzej, Ljubljana)

Srbsko

- spolupráce s Bělehradskou univerzitou

Švýcarsko:

- spolupráce se spolkem MILIDU

Ukrajina:

- účast na mezinárodní konferenci *Archivy ve slovanském světě*
- návštěva archivu v Berehovu (18.–27.5.2016)
- udržování kontaktů s krajanskými spolky
- fotodokumentace bývalých čs. škol a kontakty s jejich současnými uživateli

USA:

- výstava *Education for All. J. A. Comenius* (Betlehem)
- elektronická verze výstavy *Hurá do školy s Marií Terezií*
- rozvíjení kontaktů s potomky J. A. Komenského – rodina Kallikova

Velká Británie:

- účast ve výtvarné soutěži NPMK *Za časů české královny Marie Terezie*

Mezinárodní organizace

- IHRA
- spolupráce s UNESCO
- spolupráce s ICOM
- spolupráce s OMEP

A.7 Pokusné ověřování *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlásilo dne 2. 5. 2017 pro období od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018 Pokusné ověřování: *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*, jehož cílem je ověřit vliv zážitkové pedagogiky na zvýšení kvality výuky společenskovedních předmětů na základních školách. V průběhu školního roku 2017/2018 se budou moci žáci vybraných základních škol zúčastnit vzdělávacích programů paměťových institucí, jejichž výběr sestavilo MŠMT ve spolupráci s Ministerstvem kultury.

Pokusné ověřování má za cíl zjistit využívání vzdělávacích programů muzeí a památníků (zážitkové pedagogiky a oživené historie) pro zlepšení výuky žáků základních škol (1. i 2. stupně). Možností neformálního vzdělávání v paměťových institucích využívá již řada škol a pedagogů, nikoli však plošně všechny školy.

Koordinací pokusného ověřování bylo pověřeno NPMK, koordinátorkou je Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D.

V roce 2017 byla vypracována metodika pokusného ověřování, osloveny vybrané školy i paměťové instituce a zahájeno vlastní pokusné ověřování.

Tato metodika byla schválena poradou vedení MŠMT v březnu 2017 v rámci materiálu *Pokusné ověřování: Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*. Následně probíhala úzká spolupráce se sekci 2 MŠMT při vyhlášení tohoto pokusného ověřování.

A.7.1 Organizace odborných seminářů

Dne 12. 9. 2017 se v NPMK uskutečnil první *Seminář pro edukátory spolupracujících muzeí*.

A.7.2 Neformální hospitace

V období od září do prosince 2017 se uskutečnilo celkem devět kontrolních výjezdů do muzeí a památníků, jejichž cílem bylo hodnotit kvalitu výuky ve spolupracujících paměťových institucích. Zprávy o výstupech z neformálních hospitací byly součástí materiálu *Průběžná zpráva o realizaci první fáze pokusného ověřování* pro zadavatele pokusného ověřování, MŠMT.

A.7.3 Propagace pokusného ověřování

V průběhu roku 2017 koordinátorka pokusného ověřování informovala na těchto akcích a v těchto médiích:

- Dne 28. 6. 2017 byla na poradě vedoucích odborů školství krajských úřadů, která se uskutečnila v Brně, projednána příprava a plánovaná realizace pokusného ověřování (PO) *Vzdělávací programy paměťových institucí do škol*;²⁷
- Dne 21. a 22. září 2017 proběhla v prostředí JU v Českých Budějovicích konference „Kvalita ve výtvarné výchově – kvalita ve vzdělávání“ – aktivní účast s příspěvkem v posterové sekci: *Pokusné ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol... na start!*“;
- Dne 25. září 2017 proběhl v Muzeu hl. města Prahy vzdělávací seminář Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG s názvem *Muzeum škol – škola muzeu* – aktivní účast a dílna na téma *Co si děti odnášejí z muzea*;
- Dne 18. října 2017 se v prostorách Nostického paláce uskutečnil seminář *Muzea ve službách veřejnosti – prezentace, edukace, finance*, jehož spolupořadatelem bylo

---

²⁷ Zasedání se účastnila předchozí koordinátorka, Mgr. Eva Kuncipalová.

NPMK. S odbornými příspěvky vystoupila PhDr. Markéta Pánková, ředitelka NPMK (*Podpora edukace v kulturním dědictví*), a Mgr. Kateřina Tomešková, Ph.D., koordinátorka pokusného ověřování (*Co je muzejní pedagogika, kdo je muzejní pedagog*);

- Dne 15. listopadu 2017 bylo pokusné ověřování navíc představeno na semináři pro vedoucí pracovníky odborů kultury krajských úřadů *Aktuální témata v muzejnictví*, jehož pořadatelem bylo MK;
- Článek K. Tomešková: *Cesta ke kvalitě – Pokusné ověřování „Vzdělávací programy paměťových institucí do škol“* v elektronickém časopise *Kultura, umění a výchova* (2/2017), jehož vydavatelem je Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci;
- Článek K. Tomešková: *Vzdělávání v paměťových institucích dostalo pro letošní rok zelenou* ve *Věstníku AMG* (6/2017);
- internetové stránky NPMK (npmk.cz).

A.7.4 Pokusné ověřování v NPMK

V roce 2017 navštívilo NPMK v rámci pokusného ověřování celkem 107 skupin (z toho 42 skupiny v rámci samostatné práce s pracovními sešity), tj. 2303 žáci (z toho 1070 v rámci samostatné práce s pracovními sešity).

A.8 Budování Památníku Hodonín u Kunštátu, jeho stálé expozice a předání Památníku Muzeu romské kultury

Investiční záměry:

**NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – dostavba Památníku,
č. SMVS: 233V014000101**

**NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – realizace expozice,
č. SMVS: 233V014000109**

Na základě usnesení vlády ČR ze dne 2. března 2011 č. 158 o změně usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu byly realizovány další kroky týkající se přípravy na vybudování Památníku Hodonín u Kunštátu (dále jen Památník). Od r. 2012 ke kmenové činnosti přibýly činnosti k realizaci budování výše uvedeného Památníku, včetně jeho expozice.

V roce 2017 bylo oddělení Památníku Hodonín u Kunštátu tvořeno pouze jedním zaměstnancem NPMK Mgr. J. Seinerem, správcovskou činnost vykonával Z. Bubeník, spolupracující s NPMK externě na živnostenský list. Na činnostech spojených s budováním Památníku se podílela řada dalších zaměstnanců NPMK pod vedením ředitelky PhDr. M. Pánkové a to zejména zaměstnanci ekonomického oddělení, historicko-pedagogického oddělení a IT oddělení. Přestože byl vypracován detailní návrh na zabezpečení fungování Památníku, který byl v květnu 2016 schválen poradou vedení MŠMT, z níže uvedených důvodů nebyl tento plán naplněn. Materiál *Návrh na zabezpečení provozu a odborného fungování Památníku Hodonín u Kunštátu* předpokládal navýšení o 3,5 pracovního úvazku, celkem by fungování bylo Památníku zajišťováno přepočtených 4,5 pracovníků (vedoucí, odborný pracovník-historik, odborný pracovník-průvodce, recepční, správce). Z stejných níže uvedených důvodů nebyla vypsána ani výběrová řízení na obsazení definovaných pozic.

Ve střednědobém plánu se v roce 2017 počítalo s dokončením expozice a otevřením Památníku Hodonín Kunštátu veřejnosti. Bohužel se z politických důvodů nepodařilo komplexně dokončit dané cíle. Dlouholeté úsilí ze strany Muzea romské kultury v Brně (MRK) o správu Památníku Hodonín u Kunštátu vyústilo v kritiku a zpochybnění celé koncepce expozice v únoru roku 2017, kdy byly požadavky MRK také podpořeny ze strany Rady vlády pro záležitosti romské menšiny. Z výše uvedeného důvodu bylo rozhodnuto ze strany MŠMT v dokončování expozice nepokračovat, neboť pod vlnou kritiky nebylo jasné, zda by si případný nový správce areálu Památníku expozici v navrhované podobě ponechal. NPMK tedy zastavilo všechny přípravy a práce, zrušilo již spuštěné výběrové řízení na dodavatele osvětlení expozice. Jednání na úrovni náměstků ministerstev školství, kultury a financí, nepřinesla žádné jasné stanovisko a v květnu roku 2017 bylo rozhodnuto o pokračování prací na dokončení Památníku. Zdržení, které vzniklo při politických diskuzích, již nebylo možné překonat. Právě až v květnu se po oficiálních urgencích ze strany Ministerstva kultury ČR zapojilo do prací na korekturách grafického návrhu scénáře i Muzeum romské kultury (více viz bod A.8.2.) Z toho důvodu bylo možné vypisovat další veřejnou zakázku až na podzim roku 2017. Následně usnesením Vlády ČR č. 665 ze dne 18. 9. 2017 bylo rozhodnuto o převodu Památníku Hodonín u Kunštátu z NPMK na MRK do konce roku 2017.

MRK zdůvodňovalo své kroky směřující k převedení Památníku schválenou Koncepcí integrace romské menšiny, kde se hovoří o převzetí Památníku Muzeem romské kultury. Z výše uvedeného je patrné, že při zachování zákonných postupů vycházejících ze zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek nebylo možné zbývající práce nutné k dokončení expozice Památníku Hodonín u Kunštátu realizovat (o převodu více viz bod A.8.6).

V roce 2017 byly dokončeny následující akce:

- Ověření cenové přiměřenosti pro zadání znaleckého posudku na oprávněnost a cenovou výši víceprací v areálu Památníku Hodonín u Kunštátu;
- Dokončena akce – NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – realizace expozice a vybavení památníku- výstavní fundus – bylo vyplaceno zádržné;
- Ověření cenové přiměřenosti na revize (vzduchotechnika, hasicí přístroje, poplachové systémy, spalínové cesty, atp.);
- Proplacení zádržného společnosti Porr a.s. na základě poskytnutí bankovní garance od spol. Porr a.s.;
- Byl proveden průzkum trhu na dokončení expozice (e-poptávka).

A.8.1 Stavbně technické aktivity

V roce 2017 ve spolupráci s externím právníkem:

- **byly řešeny stavební nedostatky vyplývající ze soupisu přejímkových vad**
- **po celý rok byly průběžně řešeny reklamace a závady**
- byl vypracován posudek soudního znalce na vícepráce v areálu Památníku Hodonín
- byly zajištěny všechny potřebné revize technologií a zařízení Památníku Hodonín.

V první polovině roku 2017 byly ve spolupráci s generálním dodavatelem stavby společností Porr a.s. řešeny stavební nedostatky vyplývající ze soupisu přejímkových nedostatků a vad. Veškeré přejímkové vady byly odstraněny do konce měsíce května 2017. V průběhu celého roku však docházelo k řešení reklamovaných závad, které se průběžně v celém areálu objevovaly. K nejproblematictějším reklamačním vadám patří otázka podlah

v prostoru Infocentra, které opakovaně praskaly na několika místech. Vedle těchto činností se uskutečnily dílčí sadové a terénní úpravy v areálu Památníku

A.8.2 Stálá expozice

V průběhu roku 2017 byly průběžně prováděny korektury grafického návrhu expozice a byla aktualizována obrazová část expozice, na základě získaných licenčních práv. V únoru 2017 se dostala celá koncepce expozice pod palbu kritiky ze strany Muzea romské kultury, které se na korekturách začalo podílet až po oficiálním pokynu ze strany Ministerstva kultury v květnu 2017. Autoři části expozice a pracovníci MRK podílející se na korekturách grafického návrhu expozice, projevíli řadu výhrad k expozici a také k její koncepci. Z toho důvodu bylo svoláno jednání všech autorů a recenzentů, na němž se měly připomínky ke scénáři vypořádat. Schůzka k vypořádání připomínek ke scénáři se uskutečnila v prostorách NPMK dne 27. 7. za účasti odborníků historiků (J. Padevět, doc. J. Němeček DrSc., prof. J. Kocián, Mgr. O. Kolář PhD.), zástupců ministerstev školství a kultury a pracovníků MRK. Zásadní připomínky napadající koncepci expozice byly zcela odmítnuty. Přijaty byly připomínky marginálního charakteru. Bohužel autoři z MRK nedodrželi dohodnutý rozsah úprav textů vycházející z jednání a z přílohy k zápisu z jednání Vypořádání připomínek a do svých úprav zahrnovaly texty, které neprošly vypořádáním a také dokumenty, k nimž nemělo MRK licenční práva a tudíž je nebylo možné do expozice zařadit. Z toho důvodu se práce na korekturách neúměrně prodlužovaly, neboť zaměstnanci NPMK museli korigovat a kontrolovat rozsah úprav provedených autory z MRK nad rámec dohodnutého postupu. Finální verze grafického návrhu expozice byla dokončena v říjnu 2017.

Dále se v průběhu roku pracovalo na podobě audiovizuálních prvků v expozici, aby bylo možné definovat řídicí software pro jednotlivé audiovizuální prvky v expozici.

V roce 2017 byl také dokončen časosběrný dokument o budování Památníku Hodonín u Kunštátu v podobě filmu s názvem *Vznik areálu a expozice Památníku Hodonín u Kunštátu (2012-2017)*, který byl předán k využití MRK.

A.8.3 Členství v IHRA

V roce 2017 pokračovaly kontakty v rámci IHRA.²⁸ Šlo zejména o sledování výstupů IHRA v souvislosti s budováním Památníku. Dále se vedoucí oddělení Památníku Hodonín u Kunštátu zúčastnil schůzky české delegace IHRA na Ministerstvu zahraničí ČR konané dne 3.2. 2017.

Základem práce IHRA je působit na vládní i nevládní organizace v členských zemích, aby podporovaly povědomí a výuku o holocaustu. Do činnosti IHRA jsou prostřednictvím stálých členů v delegaci České republiky zapojeny následující české instituce:

- Ministerstvo zahraničních věcí
- MŠMT
- Památník Terezín
- Židovské muzeum v Praze
- Muzeum romské kultury
- Federace židovských obcí v České republice
- NPMK.

---

²⁸ IHRA - Mezinárodní aliance pro připomínku holocaustu (International Holocaust Remembrance Alliance), založena 7.5.1998. Česká republika je členem od roku 2002.

V rámci delegace spolupracují i další organizace a instituce České republiky (např. Úřad vlády České republiky, MŠMT, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo kultury, Památník Lidice/KP Pietní místo Lety, Památník Bubny).

A.8.4 Propagace Památníku

Byla vytvořena putovní výstava o historii místa budoucího Památníku. Na základě požadavku Stálé mise České republiky při Radě Evropy ve Štrasburku připravilo NPMK, ve spolupráci s MŠMT, výstavu popisující historii a současnost vzdělávání Romů v České republice. Pro prezentaci v zahraničí byly vytvořeny anglické verze obou výstav.

Česká verze výstavy o budování Památníku byla prezentována na řadě škol v celé České republice; v okolí budoucího Památníku navíc na obecních úradech, v informačních centrech a dalších místech; výstava o vzdělávání Romů byla dosud prezentována zejména jako doprovodná akce během seminářů a přednášek zabývajících se romskou problematikou, např. v Poslanecké sněmovně či Senátu Parlamentu České republiky.

Důležitou součástí propagace existence bývalého tábora a budoucího Památníku v jeho místě bylo rozšiřování povědomí o něm prostřednictvím akcí v areálu, mezi něž patřily:

- NPMK se podílelo na každoročním pietním aktu pořádaného MRK v neděli nejbližší 21. srpnu, na připomínku největšího transportu vězňů do Osvětimi, který byl z Hodonína vypraven právě tento den roku 1943. V roce 2017 se pietní akt konal 20.8., z důvodu dostavby byl areál budoucího Památníku přístupný částečně - účastníkům pietního aktu bylo zpřístupněno sociální zařízení. Pietní akt se konal v bezprostřední blízkosti areálu Památníku u pietního kamene a na lesním hřbitůvku s vystoupením Mgr. J. Seibera.
- spolupráce se sdělovacími prostředky (tiskem, rozhlasem, ČT)
- NPMK informoval o Památníku na internetových stránkách.

A.8.5 Další aktivity související s budováním Památníku

NPMK o postupu prací při budování Památníku pravidelně informovalo vládu České republiky, naposledy materiálem *Informace o postupu prací na budování Památníku Hodonín u Kunštátu*, které vláda vzala na vědomí dne 9. ledna 2017 pod čj. 1670/16.

Vedoucí oddělení Hodonín u Kunštátu se zúčastnil mezinárodní konference pořádané Institutem terezínské iniciativy s názvem *Identita evropských Romů ve 20. století ve světle dokumentace obětí holocaustu*. J. Seiber se také 13. 5. 2017 zúčastnil pietního aktu v Letech u Písku pořádaného Výborem pro odškodnění romského holocaustu.

A.8.6 Převod Památníku Hodonín u Kunštátu

Otázka správy Památníku Hodonín se řešila intenzivně již od února 2017. Jak bylo výše uvedeno v této záležitosti se angažovalo zejména Muzeum romské kultury a také Rada vlády pro záležitosti romské menšiny. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny ve svých usneseních opakovaně doporučila převést správu Památníku na Muzeum romské kultury. Bohužel se však pro nedostatek relevantních argumentů uchylovala k osočování NPMK nepravdami a zavádějícími informacemi, které měly za cíl poukázat na domnělou uměle vykonstruovanou nižší kompetentnost NPMK v otázce romského holocaustu, přičemž bylo vytrvale účelově přehlíženo dosavadní úsilí a několikaletý historický výzkum prováděný

právě pracovníky NPMK při budování Památníku Hodonín. Rada vlády ve svých usneseních otevřeně podporovala Muzeum romské kultury v jeho snaze o převedení Památníku Hodonín u Kunštátu, aniž by našla pádné argumenty, kterými by mohla podložit požadavky na převod.

Dne 18. 9. 2017 bylo vydáno usnesení vlády ČR č. 665 ze dne 18. 9. 2017 o změně příslušnosti hospodařit s majetkem České republiky - Památník Hodonín u Kunštátu z Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského na Muzeum romské kultury. Po vydání daného usnesení byly podniknuty ze strany NPMK veškeré nutné kroky k převodu Památníku. V říjnu 2017 byla započata jednání mezi NPMK, MŠMT a Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových ohledně harmonogramu činností nutných k uskutečnění převodu. Zaměstnanci NPMK se také několikrát na pracovních schůzkách setkali se zástupci ÚZSVM (v Praze, v Hodoníně u Kunštátu), aby došlo k harmonizaci činností ústící k úspěšnému převodu. Prvním krokem byla změna zřizovací listiny Národního pedagogického muzea, vydané zřizovatelem muzea – MŠMT, na které bezprostředně navázalo Rozhodnutí o nepotřebnosti majetku vydané ředitelkou NPMK PhDr. M. Pánkovou. Ve shodě se zástupci ÚZSVM byly řešeny veškeré problematické otázky převodu Památníku Hodonín u Kunštátu. Zaměstnanci NPMK v čele s ředitelkou Pánkovou se také pokoušeli přizvat k jednání zástupce Muzea romské kultury, přičemž bylo ředitelkou MRK PhDr. J. Horváthovou konstatováno, že trojstranná jednání o převodu Památníku by byla předčasná - jednalo se o listopad 2017 a z rozhodnutí Vlády ČR, mělo k převodu dojít do konce roku 2017. Smlouva o předání majetku a o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu, kterou se předával Památník Hodonín u Kunštátu mezi ÚZSVM a NPMK byla podepsána dne 4. 12. 2017 a následně dne 11. 12., došlo k fyzickému předání Památníku Hodonín u Kunštátu mezi NPMK a ÚZSVM. Paní ředitelka MRK J. Horváthová se na jednání osobně nedostavila, vyslala však své pracovníky, aby jednání k převodu zaznamenali na video, což rezolutně odmítli zástupci ÚZSVM a NPMK. ÚZSVM byla na jednání předána stavební dokumentace, grafický návrh expozice a všechny potřebné materiály, dále seznam inventárních položek veškerého vybavení a další příslušné dokumenty.

V souvislosti s převodem Památníku byl vytvořen tým, který řešil ve spolupráci s vedením NPMK zásadní úkoly. Hlavním gestorem úkolu za MŠMT byla sekce I ve spolupráci se sekci VII, VI a ST.

Veškeré úkoly byly splněny (viz tabulka). Nevyčerpané finanční prostředky byly vráceny do státního rozpočtu – zaslány VO 14 MŠMT (**NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – dostavba památníku č. SMVS: 233V014000101** nebylo vyčerpano 1.278.082,62 a z investičního záměru **NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – realizace expozice a vybavení památníku č. SMVS: 233V014000109** nebylo vyčerpano 6.154.845,43 Kč. Celkem nevyčerpano 7.433.763,05 Kč.

	Úkol	Termín	Zodpovídá	Splněno
1.	Změna zřizovací listiny NPMK	31.10.2017	ŘO 10 MŠMT zaslal IS na ST Fryče s návrhem změny	ANO
2.	Projednat převod majetku na ÚZSVM	24.10.2017	JUDr. Krýsa, vedení NPMK, JUDr. Janiš, sekce 1	ANO - Připomínky k návrhu smlouvy o převodu majetku byly vypořádány. Dne 4.12.2017 byla podepsána Smlouva o předání majetku státu. Z výpisu z katastru nemovitostí

				ze dne 6.12.2017 vyplývá převod majetku na ÚZSVM. Fyzické předání Památníku proběhlo 11. 12. 2017. Průběžně NPMK řeší operativně otázky ze strany ÚZSVM v souvislosti s předáním Památníku MRK.
	Prohlášení o nepotřebnosti majetku v souladu s úpravou zřizovací listiny NPMK	dle účinnosti změny zřizovací listiny	ředitelka NPMK	ANO - dne 7.11.2017 obdržel od sekce VII dopis ve věci nepotřebnosti majetku, dr. Janiš připravil prohlášení o nepotřebnosti; proběhlo jednání dne 9. 11. na NPMK s dr. Janišem v této záležitosti Dne 13. 11. 2017 Bylo vydáno rozhodnutí o trvalé nepotřebnosti areálu Památníku Hodonín u Kūnštátu. Dne 22. 11. 2017 byla ÚZSVM zaslána Výzva k převzetí nepotřebného majetku- ve výzvě bylo specifikováno, o jaký majetek se jedná (nemovitý a movitý majetek).
4.	Předávací protokol mezi NPMK a ÚZSVM (Ing. Hana Macková)	30.11.2017	Ing. Tatýrková, Mgr. Seiner ve spolupráci s JUDr. Janišem	ANO - Smlouva o předání památníku mezi NPMK a ÚZSVM byla podepsána dne 4.12.2017 Protokol o předání byl podepsán dne 11.12.2017 při fyzickém předání movitého a nemovitého majetku.
5.	Inventura v Památníku	31.10.2017	Ing. Tatýrková, Ing. Cmolová	ANO – inventura proběhla 19.10.2017
6.	Zajistit ukončení odběru el., energie, případně převod smlouvy z NPMK na ÚZSVM (dle dohody s ÚZSVM)	31.12.2017	Ing. Tatýrková, H. Turková	ANO – NPMK podalo výpověď dodavatelské firmě E-ON, při fyzickém předání Památníku dne 11.12.2017 bude dohodnuto, zda bude v areálu odebrán elektroměr.
7.	Zajisti ukončení smlouvy s ostrahou památníku	31.12.2017	Ing. Tatýrková	ANO - písemná výpověď podána dne 20.9.2017.
8.	Provést průzkum trhu na dodavatele dokončení expozice dle doporučení odboru investic	6.10.2017	Ing. Tatýrková, Ing. Cmol, Mgr. Seiner	ANO - zadáno na e-poptávku, e-poptávka ukončena k 5.10.2017, žádný dodavatel nepodal nabídku.
9.	Písemně seznámit náměstkyni s výsledky průzkumu trhu	po uzavření e-poptávky	ředitelka NPMK ve spolupráci s JUDr. Janišem	ANO - dne 6.10.2017 zaslán dopis č. j. NPMK-313/2017 s informací paní náměstkyni RNDr. Matuškové.
10.	Připravit dodatek k investičnímu záměru na dokončení expozice	31.10.2017	Ing. Tatýrková, H. Turková	ANO - žádost o vydání změny rozhodnutí odeslána na oddělení investic MŠMT dne 12.10.2017 č. j. NPMK-317/2017; vrácena zpět NPMK s požadavkem na přepracování dodatku č. 3 IZ s tím, že vzhledem k připravovanému převodu majetku je nutné podrobně formulovat změny oproti původnímu IZ a dodatku č. 1 a 2. Dodatek č. 3 opraven 14. 12. A bude zaslán obratem odd.investic.

11.	Před předáním památníku provést povinné revize vzduchotechniky, vytápění, elektro, MAR a rozbor vody.	30.11.2017	Mgr. Seiner	ANO – revize jsou provedeny; nejpozději do pátku 8.12.2017 by NPMK mělo obdržet všechny platné revizní zprávy.
12.	Ve spolupráci s JUDr. Janišem řešit problém zádržného firmy PORR	31.10.2017 termín byl posunut na 30. 11.	Ing. Tatýrková, JUDr. Janiš	ANO – zádržné firmě PORR, a. s. bylo vyplaceno, NPMK obdrželo bankovní garanci.
13.	Dořešit kompletaci povinných dokumentů, které zůstanou MŠMT a NPMK (vytvořit seznam a pořídit kopie)	30.11.2017	Ing. Kurfürstová, Ing. Tatýrková	ANO – dokumenty dle seznamů byly připraveny k fyzickému předání dne 11.12.2017

Odbor kontroly, dozoru a auditu ve veřejné správě MŠMT provedl kontrolu u investiční akce Památník Hodonín u Kunštátu. Kontrola byla zahájena dne 12.7.2017 a ukončena byla dne 18.10.2017.

NPMK reagoval na protokol o kontrole zpracovaný MŠMT – námitky k protokolu byly v termínu zaslány dne 7.11. vedoucí kontrolní skupiny Mgr. Tereze Vondruškové, většina nálezů se týkal veřejných zakázek. Zpracované námitky ke kontrolnímu protokolu byly v kopii zaslány NS I Matuškové. Dne 8.12.2017 bylo předáno vypořádání námitek ze strany sekce VII. MŠMT.

Část B. Komentář k tabulkám

B.1 Údaje o zpracovateli (tabulka č. 1)

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (dále jen NPMK) je státní příspěvkovou organizací spadající přímo do působnosti Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. NPMK bylo založeno v roce 1892 a 1.7.2011 byla k Pedagogickému muzeu J. A. Komenského přičleněna Národní pedagogická knihovna Komenského. Od roku 2012 do 2017 byl součástí NPMK rovněž Památník Hodonín u Kunštátu. Dne 6. 11. 2017 byla změněna zřizovací listina NPMK a opatřením čj. MSMT – 30584/2017-1 s účinností od 1.1.2018 již NPMK nemá příslušnost hospodařit s areálem Památníku Hodonín u Kunštátu.

Přehled základních činností

- 1) Výzkumná, vzdělávací, pedagogická, publikační, výstavní, propagační, přednášková a kulturně výchovná činnost v oblasti českých dějin školství, učitelstva a vzdělanosti v evropském kontextu. (Zřizovací listina NPMK)
- 2) Správa a ochrana muzejního sbírkového fondu z oblasti dějin školství, učitelstva a vzdělanosti.
(Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zřizovací listina NPMK a Smlouva mezi Spolkem MILIDU, Basilej, Švýcarsko a Pedagogickým muzeem J. A. Komenského v Praze ze dne 10. září 1991 (vztahuje se ke správě a péči o Archiv P. Pittra a O. Fierzové))
- 3) Správa knihovního fondu veřejné Pedagogické knihovny J. A. Komenského
(V souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon); zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a zákonem č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony)
- 4) Budování Památníku Hodonín u Kunštátu a příprava scénáře a následná realizace stálé historické expozice.
(Činnost vychází z usnesení vlády ČR ze dne 2. března 2011 č. 158 o změně usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu; ze zřizovací listiny NPMK). **S platností od 1.1.2018 bylo vyjmuta ze zřizovací listiny.**
- 5) Administrativa, ekonomická a správní činnost ve vztahu k zaměstnancům a budovám (včetně IT, spolupráce s médii, účetnictví a personalistiky, spisové služby, vedení projektů aj.).
- 6) Metodické a vzdělávací programy pro MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ s využitím krátkodobých výstav a přednášek z dějin školství a stálé expozice *Odkaz J. A. Komenského. Tradice a výzvy české vzdělanosti Evropě* včetně pracovních listů pro žáky a studenty.

B.2 Celkové finanční prostředky organizace za hlavní činnost (tabulka č. 2)

- Sumář za NPMK

Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti zpracovatele:

Schválený rozpočet: Čj.MSMT-36769/2016 ze dne 05.01.2017	Rozpočet celkem 31 922 657,00 Kč
--	---

Rozpočet po změnách:	Úprava
Čj. 3820/2017 ze dne 24.02.2017	1 064 216,00 Kč
Čj. 5126/2017-2 ze dne 16.03.2017	1 455 081,00 Kč
Čj. 7921/2017-1 ze dne 03.04.2017	715 500,00 Kč
Čj. 12009/2017-1 ze dne 26.05.2017	-137 710,00 Kč
Čj. 21286/2017 ze dne 10.08.2017	935 372,00 Kč
Čj. 23352/2017 ze dne 30.08.2017	-62 728,00 Kč
Čj. 24191/2017 ze dne 11.09.2017	0,00 Kč*
Čj. 28840/2017 ze dne 20.10.2017	384 560,00 Kč
Čj. 28169/2017 ze dne 16.11.2017	387 278,00 Kč
Čj. 31912/2017 ze dne 23.11.2017	-59 032,00 Kč
Rozpočet po změnách celkem:	38 362 923,00 Kč

v tom:

Režijní náklady (depozitář Lhota)	- 119 784,00 Kč
Mezioborové sympozium	116 000,00 Kč
Provozní náklady Hodonín 1. pololetí	1 455 081,00 Kč
Pokusné ověřování	715 500,00 Kč
Režijní náklady (depozitář Lhota)	-137 710,00 Kč
Platy NV č. 168/2017	935 372,00 Kč
Režijní náklady (depozitář Lhota)	-62 728,00 Kč
Mezinárodní sympozium	0,00 Kč*
Navýšení platů – pokusné ověřování	28 560,00 Kč
Navýšení platů NV č. 340/2017	387 278,00 Kč
Režijní náklady	-59 032,00 Kč
Projekty:	
Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek	263 920,00 Kč
2321 - Retrokonverze lístkového katalogu fondu PK	427 200,00 Kč
Projekt Památník Hodonín	205 000,- Kč
Zpřístupnění Archivu P.Pitra a O.Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí internetu	521 800,00 Kč

Záchrana starých tisků a historických
školních dokumentů a zařízení, včetně
školních pomůcek

270 000,00 Kč

NPMK v roce 2017 obdrželo ještě účelovou dotaci na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace čj. MSMT-21541/2016-55 z programu: **Dotiční program na podporu výuky dějin 20. století a vzdělávání v jazycích národnostních menšin v roce 2017.**

Název projektu: **Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského malíře českého původu**

V rámci projektu byl vytvořen vzdělávací program, který podpořil výstavu děl izraelského výtvarníka Jehudy Bacona. Součástí projektu bylo i vydání publikace o životních osudech mezinárodně uznávaného izraelského malíře českého původu Jehudy Bacona. Ten je představen nejen jako pamětník holocaustu, který přežil koncentrační tábory v Terezíně, Osvětimi, Mauthausenu a Gurskirchenu, ale také jako výtvarník věnující se ve své tvorbě tematice holocaustu. Některé obrazy s touto tematikou Bacon namaloval těsně po ukončení 2. Světové války, takže mohly být využity jako důkazní materiál při izraelském procesu s Adolfem Eichmannem. Dílo J. Bacona má velkou vypovídající i emocionální hodnotu, přispívá k posílení výchovy k humanismu a odmítá antisemitismus. Projekt rovněž podpořil současnou prioritu v rámci vzdělávání o holocaustu v poválečných letech.

Výše dotace: **91.000,- Kč** (OON 40.000,- a OBV 51.000,-)

Limit počtu zaměstnanců

Schválený rozpočet:

Čj. 36769/2016 ze dne 05.01.2017 **44,24**

Po změnách:

Čj. 3820/2017-1 ze dne 24.02.2017 - projekty **1,35**

Čj. 7921/2017-1 ze dne 03.04.2017 – účelové úkoly **0,75**

Čj. 28840/2017 ze dne 20.10.2017 – projekty **0,45**

Celkem: 46,79

Průměrný plat: 32 130,11 Kč

Stručné hodnocení nákladů a výnosů organizace za hlavní činnost:

Náklady

Náklady organizace v roce 2017 zahrnují **nákup služeb**, a to na zajištění provozu budov Valdštejská 18 a 20, Jeruzalémská, depozitáře v Horních Počernicích a ve Lhotě a Památníku v Hodoníně u Kunštátu (pravidelné výdaje za elektrickou energii, plyn, vodné a stočné, servis a údržbu výtahů, elektrických a plynových zařízení, hydrantů a hasicích přístrojů, pojištění, telekomunikační a poštovní poplatky, úklid budov, správu počítačové sítě, svoz odpadů a v případě depozitáře v Horních Počernicích také nájemné).

Dále jsou v této položce zahrnuty náklady na právní služby, grafické a tiskařské služby (tisk odborných publikací, mezinárodního časopisu Historia scholastica (2x ročně) a propagačních materiálů z oblasti dějin školství a Památníku Hodonín u Kunštátu, grafika a tisk úspěšných putovních výstav pro školy, poplatky za účast na odborných seminářích a konferencích).

Nákup knih a předplatné časopisů vč. zahraničních pro veřejnou specializovanou Pedagogickou knihovnu J. A. Komenského.

Spotřební materiál tj. pohonné hmoty, tonery kancelářské papíry, úklidové prostředky aj.

Výnosy

Výnosy organizace za rok 2017 tvoří vstupné do Národního pedagogického muzea, prodej propagačních předmětů z dějin školství a historie muzea (pohledy, plakáty, magnetky, rákosky, stará pera, aj.) a odborných historických, kmenologických a pedagogických publikací z dějin školství a kmenologie, dále čtenářské poplatky, platby za rešerše a kopírování v Pedagogické knihovně J. A. Komenského.

B.2.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.1) (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)

- 2.1.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- kmenová činnost
- 2.1.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- navýšení tarifů
- 2.1.3 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- 2321 Retrokonverze
- 2.1.4 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Památník Hodonín
- 2.1.5 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- APP
- 2.1.6 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Mezinárodní konference
- 2.1.7 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Záchrana starých tisků
- 2.1.8 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- Pokusné ověřování
- 2.1.9 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – Jehuda Bacon

Príspevek od zřizovatele pro rok 2017 nepokryl náklady v kmenové činnosti, proto byl na jejich pokrytí v souladu s Rozpisem závazných a orientačních ukazatelů na rok 2017 využit rezervní fond, který byl pro tento rok rozpočtován.

B.2.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost – sumář (tabulka č. 2.2) (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)

Negativní hlášení.

B.3 Přehled o závazcích a pohledávkách (tabulka č. 3)

I. Přehled o závazcích ke dni 31.12.2017

Závazky dlouhodobé	0,00 Kč
Závazky krátkodobé	41.757.184,10 Kč
Závazky celkem k 31.12.2017	41.757.184,10 Kč

Krátkodobé závazky jsou závazky z mezd zaměstnanců za měsíc prosinec 2017, sociální a zdravotní pojištění a daně ze mzdy splatné v měsíci lednu 2017, dále závazky k dodavatelům a krátkodobé přijaté zálohy na transfery (príspevek na provoz).

II. Přehled o pohledávkách ke dni 31.12.2017

Pohledávky dlouhodobé	0,00 Kč
Pohledávky krátkodobé	39.661.913,46 Kč
Pohledávky celkem k 31.12.2017	39.661.913,46 Kč
z toho: pohledávky po lhůtě splatnosti	0,00 Kč
v tom: starší jednoho roku	0,00 Kč

Krátkodobé pohledávky jsou krátkodobé poskytnuté zálohy, odběratelé, dohadné položky (náklady příštích období, dohadný účet aktivní – příspěvek na provoz od zřizovatele).

B.4 Přehled o čerpání účelových prostředků (tabulka č. 4)

Mezinárodní sympozium „Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku poctě Josefa Wünsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu“ **116.000,- Kč**

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši, překročení o **1.553,60,- Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Navýšení tarifů dle NV č. 168/2017 a NV č. 340/2017 **985.038,- Kč**
Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši.

Pokusné ověřování vzdělávacích programů paměťových institucí do škol

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **715.500 Kč**
Překročení o 1.217,61 Kč bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Resortní projekt:

Záchrana starých tisků a historických školních dokumentů a zařízení, včetně školních pomůcek.

Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši **270.000,- Kč**
Překročení o **14,- Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Resortní projekt:

2321 - Retrokonverze fondu PK

Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši **427.200,- Kč**
Překročení o **696,- Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Resortní projekt:

Zpřístupnění Archivu P. Pittra a O. Fierzové v souladu se současnými evropskými trendy sdílení dat v prostředí.

Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši **521.080,- Kč**

Resortní projekt:

Památník Hodonín u Kunštátu – odborná a kulturně vzdělávací příprava scénáře a expozice na pietních místech areálu.

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši **205.000,- Kč**
Překročení o **3.582,50 Kč** bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

Dotační program na poporu výuky dějin 20. století (MŠMT)

Jsem Jehuda Bacon. Holocaust a poválečná doba očima izraelského malíře českého původu.

Přidělené prostředky byly čerpány v plné výši 91.000,- Kč

Překročení ve výši 47.175,- Kč bylo hrazeno z prostředků na kmenovou činnost organizace.

V roce 2017 byly všechny účelové prostředky, které NPMK obdrželo čerpány v plné výši.

B.5 Čerpání účelových prostředků – přehled o prostředcích spolufinancovaných z rozpočtu EU a ostatní zahraniční programy (tabulka č. 5)

Negativní hlášení.

B.6 Peněžní fondy (tabulka č. 6)

Tvorba a použití peněžních fondů se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Fond odměn:

Byl vytvořen ze zlepšeného HV z roku 2016 a byl použit na výplatu odměn zaměstnancům v roce 2017 ve výši **238.025,- Kč**

Fond kulturních a sociálních potřeb:

Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán ve výši **178.496,- Kč**

Rezervní fond:

V roce 2017 byly v souladu se zákonem č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech v platném znění použity prostředky z rezervního fondu. **Použití těchto prostředků bylo schváleno rozpisem závazných a orientačních ukazatelů rozpočtu na rok 2017 ve výši 1.500.000,- Kč.** Tyto prostředky byly použity ve výši **597.580,77 Kč.**

Fond reprodukce majetku:

Z fondu reprodukce majetku bylo hrazeno:

- nákup osobního automobilu
- rekonstrukce přednáškového sálu
- SW
- výpočetní technika
- drobné opravy a udržování spravovaných budov
- dohoda o narovnání s firmou PORR, a. s.

B.7 Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů (tabulka č. 7)

Fondy NPMK – viz tabulka č. 6

Granty, příjmy od ostatních subjektů – negativní.

B.8 Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů (tabulka č. 8)

V roce 2017 bylo dosaženo **zlepšeného hospodářského výsledku ve výši 1.140.917,15 Kč**. V souladu se zákonem č. 218/2000 sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) v platném znění **navrhujeme následující rozdělení zlepšeného hospodářského výsledku:**

1. Fond odměn:	265.440,00 Kč
2. Rezervní fond:	550.000,00 Kč
3. Fond reprodukce majetku	325.477,15 Kč

Celkem: 1.140.917,15 Kč

Vratka účelových prostředků z roku 2016 není v tabulce zohledněna, neboť v roce 2016 byla zaúčtována dle starého postupu a hospodářský výsledek 2016 o ni nebyl upraven.

B.9 Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit

Majetek vedený v účetní evidenci NPMK byl plně využíván k plnění úkolů v souladu s Plánem činnosti pro rok 2017.

NPMK je příslušné hospodařit s budovami a pozemky na těchto adresách:

- Valdštejnská 18, 20, Praha 1 (sídlo NPMK)
- Jeruzalémská 12, Praha 1
- pozemek s budovami v katastrálním území v Hodoníně u Kunštátu (místo budoucího Památníku Hodonín u Kunštátu) – byl dne 11.12.2017 fyzicky předán Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (Smlouva o předání majetku a o změně příslušnosti hospodařit mezi NPMK a ÚZSVM byla podepsána dne 4.12.2017).

B.10 Provedení řádných a mimořádných inventarizací majetku a závazků

Inventarizace byla provedena na příkaz ředitelky organizace ke dni 31.12.2017 v rámci zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 271/2010 Sb. v platném znění. Inventarizace byla zahájena 1.11.2017 a ukončena 15.1.2018.

Ředitelkou NPMK PhDr. M. Pánkovou byly ustanoveny následující komise:

- inventarizační komise
- likvidační komise

Inventury proběhly dle plánu ve všech odděleních Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského a termíny byly dodrženy.

Přemístěný dlouhodobý majetek byl převeden do správné místnosti, nenalezené majetky byly v průběhu inventarizace postupně dohledány a vyřešeny. Zjištěný nefunkční majetek byl navržen na vyřazení. Tento nefunkční majetek, který byl navržen na vyřazení a schválen likvidační komisí, bude vyřazen a ekologicky zlikvidován v termínu do 31.3.2018.

Správa Sbírký NPMK se řídí zvláštními předpisy (Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a dalších předpisů Ministerstva kultury (zejména Vyhlášky MK č. 275/2000 Sb., resp. Vyhlášky MK č. 96/2013 Sb., a souvisejících metodických pokynů).

B.11 Pořádání mezinárodních konferencí a zahraniční aktivity

NPMK vybudovalo mezinárodní síť spolupracovníků v oblasti dějin školství, kmenologie, pedagogiky a dalších společensko-vědních oborů. Spolupracuje s dalšími pedagogickými muzei v Evropské unii, zejména s muzei v Polsku, Maďarsku, Slovensku, Slovinsku, ale také s kmenologickými společnostmi v Japonsku, Jižní Koreji, Rusku, Kanadě, USA a dalšími.

Zahranční pracovní cesty uskutečněné v roce 2017:

Užhorod, Berehovo, Mukačevo, Koločava (Ukrajina)

25. 3. – 2. 4. 2017, Mgr. Jana Bartošová, PhDr. Jan Šimek, PhD.

Cílem cesty byla zejména návštěva oblastního archivu v Berehovu (pobočka archivu v Užhorodě), kde jsou uloženy materiály čs. škol v meziválečném období. Pracovníci NPMK jezdí studovat a kopírovat tyto fondy opakovaně; fondy jsou velmi cenné z hlediska historie školství Podkarpatské Rusi v době 1. čsl. republiky.

Cesty bylo dále využito k návštěvám bývalých čs. škol, jejich budovy nadále slouží ke školským účelům, byla objasněna problematika romské školy (současná škola pro Romy není tou, kterou založil vedoucí referátu školství na Podkarpatské Rusi Josef Šimek). Dále dr. Šimek promluvil při odhalování pamětní desky J. A. Komenského v Mukačevu, tuto slavnost organizoval krajanský spolek na Ukrajině. Pracovníci NPMK navštívili v Koločavě muzeum české školy a muzeum sovětské školy.

Cesta byla vykonána vlakem a autobusy.

Bethlehem, Pensylvánie (USA)

13. – 20. 3. 2017, PhDr. Markéta Pánková

Cílem cesty bylo zahájení anglické verze výstavy NPMK *Vzdělávání pro všechny. Odkaz J. A. Komenského světu* a prezentace knih M. Pánkové v angličtině: *Komenský v nás* a nové knihy *Komenský v české a světovém výtvarném umění*. Tyto akce byly součástí oslavy 275. výročí založení *Moravian College* a zároveň vzniku města Bethlehemu, jehož se stala tato škola centrem. Jde o jednu z nejstarších univerzit ve Spojených státech amerických. Cesty bylo dále využito pro studium pramenů a literatury v *Moravian Archives* (archiv Moravské církve), který se zde nachází. Tento archiv je mimořádně bohatým zdrojem pramenů k dějinám exulantů z českých zemí a jejich pokračatelů.

Cesta byla vykonána letecky.

Haag, Naarden (Nizozemsko)

17. – 20. 3. 2017, Ing. Svatava Cigánková, Jiří Rašek

Cílem cesty byla účast na každoroční slavnostní akci *Comenius Dag (Komenského den)* dne 18. 3. 2017 u příležitosti výročí narození J. A. Komenského, během níž byla prezentována kniha ředitelky NPMK M. Pánkové: *J. A. Komenský v českém a světovém výtvarném umění*. Patrony publikace byli velvyslankyně ČR v Nizozemí J. Reinišová a ředitel Muzea Komenského v Naardenu Hans van der Linde.

Cesta byla vykonána služebním vozem, ubytování bylo zdarma laskavostí velvyslankyně J. Reinišové na rezidenci ČR v Haagu.

Užhorod, Berehovo, Perečín (Ukrajina)

10. 5. – 20. 5. 2017, Mgr. Jana Bartošová

Cílem cesty byla účast na konferenci, kterou pořádala *Východoevropská slavistická univerzita v Užhorodě*. Na konferenci s tématem *Archivy ve slovanském světě* přednesla Mgr. Bartošová příspěvek: *Čeští učitelé na Podkarpatské Rusi ve sbírce NPMK*.

Cesty bylo dále využito k návštěvě archivu v Berehovu (kopie fondů, mj. Miloše Seiferta, Josefa Kubálka, učitelů „cikánské školy“ Josefa Šestáka, Michala Cinkovského a Ladislava Hegedüse, české obecné a měšťanské školy v Bilkách) a dále k návštěva Perečina, kde byly pořízeny fotografie někdejší školy s československým jazykem vyučovacím.

Cesta byla vykonána vlakem a autobusem.

Lešno (Polsko)

15. 5. – 17. 5. 2017, PhDr. Markéta Pánková, Mgr. et Mgr. Elżbieta Justyna Baron, Lubomír Dani

Cílem cesty byla návštěva partnerského *Regionálního muzea v Lešně* (Muzeum Okręgowo w Lesznie) a projednání spolupráce na výměně výstav. NPMK zapůjčí lešenskému výstavu *Komenského fascinující Labyrint světa a ráj srdce v kolážích Miroslava Huptycha* (vernisaž v březnu 2018). S ředitelem muzea Mgr. Witoldem Omieczyńským byla předjednána zápůjčka obrazů s tematikou Komenského, Daniela E. Jablonského, rodiny Leszczyńských (chráněnců Jednoty bratrské v Lešně, které jim patřilo) a jiných současníků Komenského. Výstava je plánována na jaro 2019. Delegace NPMK se též zúčastnila vernisáže výstavy *Hlavní města velkopolského protestantismu. Lešno a Śmigiel – spoluexistence vyznání*. Dr. Pánková věnovala muzeu svou knihu *Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)*; ředitel Omieczyński předal ředitelce Pánkové polskou verzi její knihy *Jan Amos Komeński w nas*, kterou vydalo lešenské muzeum.

Cesta byla vykonána služebním vozem.

Sankt Petěrburg (Ruská federace)

6. – 9. 6. 2017, Mgr. Marie Chrobáková, PhDr. Lenka Lajsková

Cílem cesty byla účast na každoroční komeniologické konferenci, tentokrát s tématem *Odkaz J. A. Komenského: pohled z 21. století (Наследие Яна Амоса Коменского: взгляд из XXI в.)*. Pracovnice NPMK vystoupily s těmito příspěvky: *Prezentace publikace M. Pánkové „Jan Amos Komenský v českém a světovém výtvarném umění (1642-2016)“* (Mgr. M. Chrobáková) a *Programy pro školy, které nabízí NPMK pro prohloubení humanistického citění: dle principů J. A. Komenského* (PhDr. L. Lajsková).

Cesta byla vykonána letecky.

New York (USA)

21. – 27. 6. 2017, PhDr. Markéta Pánková

Cílem cesty byla účast na každoroční mezinárodní konferenci *Comenius Academic Club*, jehož členem je Markéta Pánková. Téma konference bylo: *Integrace, dezintegrace a konsolidace v historii centrální Evropy*. Dr. Pánková vystoupila s příspěvkem na téma, jak jsou hodnoceny vědecké výstupy v paměťových institucích. Cesty bylo dále využito k jednání s dr. Vlado Šimkem o stavu „krajanské“ knihovny v krajanském spolku *Bohemian Benevolent Club* s příslibem odborných konzultací.

Cesta byla vykonána letecky.

Jeruzalém (Izrael)

13. – 16. 8. 2017, Petr Šolar

Cílem cesty bylo zhotovení videonahrávky zdravice Jehudy Bacona při příležitosti výstavy jeho děl v NPMK. Jehuda Bacon je jedním z židovských „dětí P. Pittra“, který se usídlil v Izraeli a stal se uznávaným výtvarníkem. Tato nahrávka bude použita na vernisáži a jako materiál do archivu Přemysla Pittra. Dále byly pořízeny fotografie díla Jehudy Bacona vystavené v muzeu Jad Vašem.

Cesta byla vykonána letecky.

Figling (SRN)

14. 10. 2017, PhDr. Markéta Pánková, Mgr. Marie Chrobáková, PhDr. Lenka Lajsková, Petr Šolar

Cílem cesty byla účast na setkání při příležitosti nedožitých 88 narozenin Pavla Kohna Pavel Kohn zemřel 18. 6. 2017, byl jedním z „židovských dětí P. Pittra“.

MgA. Pavel Kohn (1929 - 2017), jako dítě židovských rodičů přežil Terezín, Osvětim a Buchenwald (1942 – 45), jeho rodina v koncentračních táborech zahynula. Od roku 1967 byl v emigraci, v letech 1968 – 90 pracoval jako redaktor rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově. Od roku 1989 vydával své publikace i v ČR. Věnoval se i básnické tvorbě. Námětem řady jeho textů se stal život a dílo humanisty P. Pittra. P. Kohn byl dlouholetým členem Ediční rady NF P. Pittra a O. Fierzové, aktivně se účastnil řady seminářů a konferencí, rád pracoval se studenty a mladými lidmi. S manželkou Rut Kohnovou bylo projednáno převzetí pozůstalosti P. Kohna do sbírky NPMK.

Cesta byla vykonána služebním vozem

Naarden (Nizozemsko)

25.- 28.10. 2017, PhDr. Markéta Pánková, Ing. Michaela Tatýrková, Lubomír Dani

Cílem cesty byla účast na vernisáži výstavy partnerského Muzea a památníku J. A. Komenského *Umění ve službách státu (Art in the Service of the State)* – dílo Jaroslava Horejce. Naardenské muzeum je řízeno Muzeem J. A. Komenského v Uherském Brodě. Cesty bylo dále využito k jednání s ředitelem naardenského muzea, Hansem van der Linde, o dalších formách spolupráce a ředitelem uherskobrodského muzea, Mgr. Miroslavem Vaškových, o budoucích společných projektech v oblasti Komeniologie.

Užhorod, Mukačevo, Berehovo (Ukrajina)

30. 11. – 8. 12. 2017, PhDr. Jan Šimek, Ph.D.

Cílem cesty bylo studium fondů v archivu v Berehovu (pobočka státního archivu v Užhorodě, systematicky byl vytěžen fond č. 359 *Inspektorát národních škol s československým vyučovacím jazykem*) Užhorod a dokumentování školních budov postavených v době 1. republiky (Velký Berezný, Mukačevo, Svaljava). Bylo možné zdokumentovat pouze exteriéry budov, které nadále slouží školním účelům, byly však přes víkend zavřené. Dr. Šimek dále navštívil krajanské spolky: Klub T. G. Masaryka v Užhorodě a Spolek české kultury J. A. Komenského – NPMK obdrželo pozvání na odhalování desky T. G. Masarykovi v Chustu, které je plánováno na březen 2018. Spolupráce s krajanskými spolky je velmi důležitá z hlediska získávání kontaktů na pamětníky, příp. krajany žijící na Zakarpatí.

Cesta byla vykonána vlakem a autobusem.

Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty činily 402.446,18 Kč.

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského pořádalo v roce 2017 mezinárodní vědecké sympozium v Praze s názvem: „Učitelé na cestách v 18. až 20. století. Inovace. Inspirace. Edukace. Ku počtě Josefa Wünsche, středoškolského profesora a objevitele pramenů Tigridu“

Mezinárodní vědecké sympozium bylo realizováno ve spolupráci s Památkem národního písemnictví, Katedrou dějin a didaktiky dějepisu, Katedrou hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, Západočeským muzeem v Plzni a Katedrou pedagogiky a psychologie Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Vedle samotného sympozia proběhla také výstava *Josef Wünsch. Učitel-cestovatel-spisovatel*, kterou připravil kolektiv pracovníků Pedagogické fakulty UK v čele s doc. Janou Keparťovou; NPMK spolupracovalo na grafické verzi výstavy a její instalaci. Dále byly ve spolupráci s firmou Geofun připraveny dvě hry, z nichž hru o školních budovách (navázanou na výstavu se stejným tématem) připravila M. Šustová. Na sympoziu přednesli pracovníci NPMK tyto příspěvky:

- *Švýcarské inspirace učitele Antonína Kessla* (M. Šustová); příspěvek vycházel z analýzy sbírkového předmětu NPMK;
- *Emanuel Lippert, vynikající znalec zahraničního školství a propagátor českého školství a kultury v cizině* (J. Bartošová)
- *Balkanista a skaut Antonín Stránský (1890–1945): vědecká a pedagogická činnost zapomenutého učitele* (J. Šimek a prof. J. Linda, Bělehradská univerzita).

B.12 Investice

V roce 2017 NPMK dokončilo následující investiční záměry:

**NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – realizace expozice a vybavení památníku
č. SMVS: 233V014000109**

V roce 2017 byly čerpány finanční prostředky v celkové výši 1 285 136,57 Kč, z toho investiční ve výši 909 510,22 Kč a neinvestiční ve výši 375 626,35 Kč (viz tabulková část – tabulka č. 2.1.1.. Finanční prostředky byly použity na úhradu smluvních závazků se společnostmi: ČTK na reprodukční práva pro užití 4 fotografií ve stálé expozici památníku, POTRUSIL, s. r. o. na úhradu mobiliáře do bytu správce, kanceláří, Infocentra památníku a dvou denních místností v baráku dozorců, na vyplacení pozastávky společnosti INTEREXPO Brno, spol. s r.o. Brno (výstavní fundus), za doplnění grafického návrhu stálé expozice (Jaroslav Obst – R-GRAF, Praha) a za úhradu časosběrného dokumentu o dostavbě památníku (PhDr. Ivana Křenová, Praha 3).

Čerpání finančních prostředků v letech 2015 -2017:

Rok	Státní rozpočet		Celkem
	Investiční prostředky (v Kč)	Neinvestiční prostředky (v Kč)	
2015	442 042,00	0,00	442 042,00
2016	2 344 642,00	330 144,00	2 674 786,00
2017	909 510,22	375 626,35	1 285 136,57
CELKEM	3 696 194,22	705 770,35	4 401 964,57

NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – dostavba památníku č. SMVS: 233V014000101

V roce 2017 na této akci neprobíhaly již žádné práce. Na základě poslední změny Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydané pod č.j. MSMT -27380/2017-1 ze dne 10. 10. 2017 (dále jen „RoPD“) došlo k ukončení akce uplynutím 31. 12. 2017. Na základě usnesení Vlády České republiky ze dne 18. září 2017 č. 665 o změně příslušnosti hospodařit s majetkem České republiky – Památník Hodonín u Kunštátu byl převeden z NPMK na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM) a poté na Muzeum romské kultury. V souladu s tímto usnesením byly zahájeny právní kroky k převedení Památníku tak, aby toto usnesení bylo dodrženo a Památník mohl být s účinností od 1. ledna 2018 převeden na Muzeum romské kultury. Dne 4. 12. 2017 byla podepsána Smlouva o předání majetku a o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu. NPMK převedla protokolárně Památník na ÚZSVM dne 11. 12. 2017 a došlo k fyzickému předání památníku.

Proti původnímu schválenému investičnímu záměru ze dne 17. 7. 2013 pod č.j. MSMT-32250/2013-1 ze dne 22. 8. 2013 a schválenému Dodatku č. 1 k tomuto investičnímu záměru č.j. MSMT-8333/2016-1 ze dne 4.3.2016 a schválenému Dodatku č. 2 č.j. MSMT-27380/2017-1 ze dne 10.10.2017 došlo ke změně celkového financování akce.

Důvodem pro změnu celkového financování akce byly pro funkční provoz areálu nezbytné vícepráce, které bylo nutné realizovat před předáním a převzetím díla tak, aby mohl být vydán místně příslušným stavebním úřadem Kolaudační souhlas k výše uvedené stavbě.

K uzavření písemného Dodatku č. 2 ke smlouvě o dílo se zhotovitelem před předáním díla nedošlo a náklady na tyto vícepráce nebyly zhotoviteli uhrazeny, neboť požadavek na jejich proplacení byl dodavatelem vznesen až po předání stavby. Rozsah a obvyklou cenu těchto víceprací NPMK nechalo posoudit soudním znalcem. Na základě posudku soudního znalce byla s dodavatelem uzavřena dohoda o narovnání v celkové výši **966 370 Kč** vč. DPH, tyto finanční prostředky byly firmě Porr, a. s. uhrazeny z Fondu reprodukce majetku NPMK (dále jen FRM – viz tabulková část, tabulka č.7).

Zádržné:

Podle smlouvy o dílo s dodavatelem stavby, společností Porr, a.s., bylo sjednáno zádržné z faktur, které mělo být dodavateli vyplaceno po uplynutí 29. 6. 2020. Vzhledem k ukončení dotačního programu k 31. 12. 2017, ze kterého je financována tato akce, bylo nevyplacené zádržné ve výši 1 446 956,20 Kč vyřešeno poskytnutím bankovní záruky.

Čerpání finančních prostředků v letech 2013 - 2017:

Rok	Státní rozpočet – Investiční prostředky (v Kč)
2013	224 208,61
2014	838 950,00
2015	9 865 483,00
2016	25 800 440,77
2017	0,00
CELKEM	36 729 082,38

NPMK – Památník Hodonín u Kunštátu – rekonstrukce vězeňského baráku č. SMVS: 233V014000091

V roce 2017 došlo na základě vydané změny rozhodnutí o poskytnutí dotace na akci „NPMK JAK – Památník Hodonín u Kunštátu – rekonstrukce vězeňského baráku“, ev. č. SMVS 233V014000091 k prodloužení investiční akce do 31. 12. 2017, a to z důvodu vyplacení zádržného ve výši 133 782 Kč společnosti S. M. Olomouc, s.r.o. za realizaci rekonstrukce dřevěného vězeňského baráku podle podmínek smlouvy o dílo uzavřené s dodavatelem a druhá část zádržného ve výši **133 782,- Kč**.

NPMK – Jeruzalémská 12, Praha 1 – rekonstrukce, č. SMVS: 233V014000103

Ke dni 30. 6. 2017 byla tato investiční akce ukončena. V roce 2017 byly čerpány investiční finanční prostředky ze státního rozpočtu v celkové výši **2 951 263,49 Kč** vč. DPH. Finanční prostředky byly použité na úhradu smluvních závazků s generálním projektantem (Statika-Dynamika, spol. s r.o., Brno), za výkon technického dozoru investora a koordinátora BOZP (Ing. Hošna, Praha 3), zhotoviteli rekonstrukce (Avers, spol. s r.o., Praha 4 a dodavatelů IT techniky (FACSON, spol. s r.o. Praha 4, AC Systems, s.r.o., Praha 3, Allon, s.r.o., Praha 1, AV MEDIA, a.s., Praha 10).

Na základě poslední změny Rozhodnutí o poskytnutí dotace č.j. MSMT-4297/2017-1 ze dne 9. 5. 2017 byly investiční finanční prostředky ze státního rozpočtu schváleny v celkovém objemu 50 562 446,77 Kč. Skutečně vyčerpána byla za dobu trvání investiční akce částka ve výši 50 473 488,30 Kč. Nevyčerpáno zůstalo 88 958,47 Kč.

Investiční vlastní zdroje schválené ve výši 556 314,44 Kč byly překročeny o 56 729,57 Kč. Prostředky byly použité na úhradu projektových činností interiérů objektu a vícepráce za stavební činnosti s dodavatelem stavby Avers, spol. s r.o. a byly čerpány z FRM. Schválené neinvestiční vlastní zdroje ve výši 2 212 200 Kč byly překročeny o 11 285,13 Kč, celkově tedy bylo použito 2 223 927,75 Kč. Rozdílná částka ve výši 11 285,13 Kč byla použita na pořízení drobného ICT (skartovačka, lampička).

Zádržné:

Podle smlouvy o dílo uzavřené s dodavatelem rekonstrukce, společností Avers, spol. s r.o., bylo sjednáno zádržné z faktur, které mělo být společností vyplaceno po uplynutí 19. 12.

2020. Vzhledem k ukončení dotačního programu k 31. 12. 2017 bylo nevyplacené zádržné ve výši 1 794 362,07 Kč vyřešeno poskytnutím bankovní záruky.

Čerpání finančních prostředků v letech 2014 - 2017:

Rok	Státní rozpočet	Vlastní zdroje		CELKEM
	Investiční prostředky (v Kč)	Investiční prostředky (v Kč)	Neinvestiční prostředky (v Kč)	
2014	994 012,77	0,00	0,00	994 012,77
2015	10 657 324,00	266 581,40	45 000,00	10 968 905,40
2016	35 870 888,04	343 661,13	1 906 762,99	38 121 312,16
2017	2 951 263,49	2 801,48	272 164,76	3 226 229,73
CELKEM	50 473 488,30	613 044,01	2 223 927,75	53 310 460,06

Část C. Tabulky

1. Údaje o zpracovateli
2. Celkové finanční prostředky organizace (hlavní činnost)
  - 2.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - sumář za celou organizaci (prostředky poskytnuté z kapitoly MŠMT)
    - 2.1.1 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost- kmenová činnost
    - 2.1.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - navýšení tarifů
    - 2.1.3 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - 2321 Retrokonverze
    - 2.1.4 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Památník Hodonín
    - 2.1.5 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - APP
    - 2.1.6 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - mezinárodní konference
Učitelé na cestách
    - 2.1.7 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Záchrana starých tisků
    - 2.1.8 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Pokusné ověřování
    - 2.1.9 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - projekt Jehuda Bacon
    - 2.1.10 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - Památník Hodonín,
realizace expozice
  - 2.2 Hodnocení nákladů a výnosů za hlavní činnost - sumář (prostředky poskytnuté MIMO kapitolu MŠMT)
3. Přehled o závazcích a pohledávkách
4. Přehled o čerpání účelových prostředků
5. Čerpání účelových prostředků - přehled o prostředcích spolufinancovaných z EU
6. Peněžní fondy
7. Přehled o použití prostředků z mimorozpočtových zdrojů
8. Hospodářský výsledek a návrh přidělu do peněžních fondů

Přílohy

Ukázky postupu restaurátorských prací

Komplexní restaurování třídní knihy

(Třídní kniha inv. č. 1000/29)

Třídní kniha byla nejprve vyčištěna gumou Wallmaster pod odsávacím ramenem. Papírové měkké desky i samotný blok byl silně napaden plísní, proto bylo nutné knihu čistit velmi opatrně za pomoci veškerých ochranných pomůcek. V důsledku dlouhodobého působení plísní se papírová podložka doslova rozpadala pod rukama, listy byly k sobě přilepené a při jakékoli manipulaci docházelo trhlinám a ztrátám. Bylo měřeno pH, které se pohybovalo na hranici odkyselení. Po vykoupání listů v teplé lázni se pH zvedlo na hodnotu, která je v normě a není proto nutné listy odkyselovat. Pro mokré čištění byla použita teplá lázeň s přídavkem Spolaponu a následné promývání v čisté vodě. Suché vykoupané listy byly dále klíženy 1% Klucelem G v etanolu a lisovány. Vyrovnané listy byly vyspraveny předem tónovaným japonským papírem v několika vrstvách. Vysprávky byly dále ostříhnuty na chtěný formát. Měkké papírové desky byly taktéž čištěny suchou i mokrou cestou, dále pak klíženy, lisovány a podlepeny po celé ploše jednou vrstvou silného japonského papíru. Vazba byla nasložkována a ušita. V neposlední řadě byla vazba podlepena a propojena tak s měkkými deskami. Následovaly barevné retuše.

Komplexní restaurování školního obrazu

(Školní obraz *Neolit*, inv. č. O VII/ D-50)

Obraz byl nejprve vyčištěn suchou cestou pomocí gumy WallMaster a suchými štětci. Poté byl namočen do lázně s teplou vodou, kde byl postupně odstraňován podlep. Po dokonalém sejmutí vrstvy podlepu, byl obraz vyrovnán a ponechán v lisu až do svého vyschnutí. Podlep byl silně kyselý a musel být sejmut z rubové strany obrazu. Ztráty a trhliny byly vyspraveny z rubové strany japonským papírem. Poté byl obraz dvakrát celoplošně podlepen z rubové. Do svého vyschnutí byl rovnán v lisu. Poté byla provedena retuš a ořez přesahů. K retuši byly použity akvarelové barvy, akvarelové pastelky a suché pastely.

Komplexní restaurování matematického sešitu

(inv. č.: 15 124)

Matematický sešit byl v první řadě čištěn suchou cestou pomocí gumy Wallmaster. Na lepenkových deskách jsou dochovány fragmenty potahového mramorovaného papíru, které šly snadno sundat za pomoci vlhkých obkladů. Usňový hřbet byl opatrně sejmut. Naměřené pH bylo dobré. Blok byl rozebrán a následně koupán v teplé lázni s přídavkem Spolaponu a dále promýván v čisté vodě. Vykoupané listy byly klíženy 1% tylosou MH 300 a lisovány do vyschnutí.

Dále byl knižní blok vyspravený japonským papírem, který byl předem tónovaný na požadovanou barevnost. Fragmenty mramorového pokryvu byly podlepeny na nový potah, který byl také tónován na požadovaný odstín. Knižní blok byl sešit podle původního šití. Na ušitý blok byly nasazeny nové lepenkové desky. Jelikož byl usňový povrch velmi poškozen, byly vyrobeny záplaty z nové usně. Tyto záplaty byly barveny lihovými mořidly a následně tenčeny. Poté byly vylepeny na hřbet a v rozích v místech největšího poškození původní

vazební usně. Následně byla vylepena i useň původní. V neposlední řadě byly potaženy lepenkové desky a po vyschnutí byla kniha podlepena.

Restaurátorský zásah na knize

(Fond PK, inv. č.: I 4778)

Knižní vazba napadená plísní, bylo proto nutné knihu očistit pod odsávacím ramenem a následně veškerá kontaminovaná místa otřít etanolovým roztokem. Očištěny byly zejména desky, ořízka a místa kde bylo patrné napadení plísní.

Čištění a konzervování školního obrazu

(7 velkoformátových školních obrazů – *Anatomie králíka domácího* inv. č.: O VII/A-1160; O VII/A-1160/1 – O VII/A-1160/6)

Bylo provedeno suché čištění gumou Wallmaster. Zajištění odchlíplých rohů, hran, trhlin a ztrát pomocí japonského papíru a roztoku 4% Tylose MH 6000 v H₂O. Zviditelnění zmatněného obrazu a odstranění silných neprůhledných vrstev šelakového fixačního laku 98% etanolem a 4% Klucelem G v etanolu. Jednotlivé obrazy byly proloženy nekyselým papírem a uloženy v ochranném obalu zhotoveného rovněž z nekyselého papíru.

Osnova akreditovaného programu

Současná literatura pro děti a mládež

1. Nástin vývoje literatury pro děti a mládež u nás po roce 1990.

Tematické zaměření soudobé literatury pro děti a mládež, vznik nových nakladatelství, celostátní soutěže zaměřené na literaturu pro děti a mládež:

- a. Zlatá stuha
- b. SUK - Čteme všichni
- c. Magnesia Litera

Přehled oceněných autorů a jejich děl v uplynulých dvaceti letech.

2. Čtenářské preference dětí na základě výsledků celostátní čtenářské ankety.

Výsledky ankety v letech 1993 - 2016. SUK - Čteme všichni.

Čeští autoři a překladová literatura. Vliv televize a filmu na čtenářské preference dětí.

3. Čeští autoři a ilustrátoři ocenění v letech 2000 - 2016 v mezinárodních soutěžích.

Přehled oceněných autorů doplněný vybranou bibliografií jejich děl.

Ukázky oceněných knih (z fondu Sukovy knihovny)

4. Elektronické zdroje informací o dětské literatuře.

Přehled relevantních webových stránek, portálů či katalogů.

Forma: prezenční přednášky

+ soupis doporučené studijní literatury

Vzdělávací cíl:

Seznámení posluchačů s vybranými autory literárních děl pro děti a mládež, kteří publikovali v letech 1993 - 2016. Náměty na doporučenou četbu s přihlédnutím k současným čtenářským zájmům žáků a k rozvoji jejich čtenářské gramotnosti.

Seznam zkratk

AKS	automatizovaný knihovnický systém
CASLIN	souborný katalog ČR
CES	Centrální evidence sbírek
CLIL	výuka předmětu v cizím jazyce (Content and Language Integrated Learning)
CŠK	Centrum pro školní knihovny
ČNB	Česká národní bibliografie
ČPT	Český pedagogický tezaurus
e-PK	elektronická pedagogická knihovna
FF	Filosofická fakulta
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation)
IBBY	Mezinárodní sdružení pro dětskou knihu (International Board on Books for Young People)
IHRA	International Holocaust Remembrance Alliance (Mezinárodní aliance pro připomínku holocaustu)
KOSABI	Kooperační systém článkové bibliografie
KP	kulturní památka
MěK	Městská knihovna
MK	Ministerstvo kultury
MRK	Muzeum romské kultury
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NPMK	Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
OMEF	L'Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire (Světová organizace pro předškolní výchovu)
PBD	pedagogická bibliografická databáze
PedF	Pedagogická fakulta
PK	Pedagogická knihovna J. A. Komenského
PMJAK	Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze (do 30.6.2011, od 1.7.2011 změna názvu na NPMK)
PO	Pokusné ověřování
RDA	Resource Description and Access (Popis zdrojů a přístup) - nová katalogizační pravidla
SDRUK	Sdružení knihoven ČR
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR
SPŠ	střední průmyslová škola
SPgŠ	střední pedagogická škola
SŠ	střední škola
SW	software
SZŠ	střední zdravotnická škola
TUL	Technická univerzita v Liberci
UK	Univerzita Karlova
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VISK	Veřejné informační služby knihoven – program Ministerstva kultury
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola